

C I T Y | L
F O R M | T

2022

SPRENDINIŲ KONKRETIZAVIMO STADIJA

**Kupiškio rajono savivaldybės vandens tiekimo
ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros
specialiojo plano keitimas**

Planavimo organizatorius	KUPIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS DIREKTORIUS Kodas juridinių asmenų registre - 188774975 Vytauto g. 2, LT-40115 Kupiškis Tel. (8 459) 35500 El. p. savivaldybe@kupiskis.lt www.kupiskis.lt
Teritorijų planavimo dokumento pavadinimas	KUPIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS VANDENS TIEKIMO IR NUOTEKŲ TVARKYMO INFRASTRUKTŪROS PLĖTROS SPECIALIOJO PLANO KEITIMAS
Planuojama teritorija	Kupiškio rajono savivaldybės teritorija
Teritorijų planavimo dokumento rūšis	Specialusis
Porūšis	Inžinerinės infrastruktūros vystymo planas
Lygmuo	Savivaldybės
Etapas	Rengimo
Stadija	Sprendinių konkretizavimo
TPDIRS TPD Nr.	S-RJ-57-20-322
Bylos žymuo	CF-21U-68
Tomas	III
Data	2022
Rengėjas	UAB CityForm LT Įmonės kodas: 304696907 S. Žukausko g. 4, LT-08244 Vilnius, Tel.: +370 616 54100 / El. p.: info@cityform.lt / www.cityform.lt Kontaktinis asmuo: Projekto vadovė – Giedrė Ratkutė Skačkauskienė Tel.: +370 616 54100 / El. p.: info@cityform.lt

Atestato Nr.	Pareigos	Vardas Pavardė	Parašas
	UAB CityForm LT Direktorė	Gitana Mineikienė	
A1735	Projekto vadovė	Giedrė Ratkutė Skačkauskienė	

DARBA PARENGUSIŲ SPECIALISTŲ SĄRAŠAS

Eil. Nr.	Vardas, pavardė / pozicija (kvalifikacijos atestato Nr.)	Parašas
1.	Giedrė Ratkutė-Skačkauskienė / projekto vadovė (TPV0075)	
2.	Gitana Mineikienė / projekto koordinatore / specialistė (TPV0105)	
3.	Jūratė Matuzienė / specialistė	
4.	Ilona Dvareckaitė-Golmont / architektė / GIS specialistė	
5.	Brigita Bedarfaitė / GIS specialistė	

TURINYS

DARBŲ PARENGUSIŲ SPECIALISTŲ SĄRAŠAS.....	3
Įvadas	5
1. TEISINĖS APLINKOS ANALIZĖ IR VERTINIMAS.....	7
1.1. Pagrindinės specialiojo teritorijų planavimo dokumento sąvokos.....	7
1.2. Specialiojo plano sąsaja su teisės aktais, programomis ir kitais teritorijų planavimo dokumentais	10
1.3. Specialiojo plano teisinis pagrindas.....	13
2. SPRENDINIAI.....	15
2.1. Aglomeracija ir jos nustatymo tvarka	15
2.2. Duomenys aglomeracijos nustatymui	16
2.3. Aglomeracijų dydžių nustatymas.....	16
2.4. Kupiškio miesto aglomeracija	17
2.5. Kupiškio miesto aglomeracijos vandens ir nuotekų tinklų plėtros kaštai.....	23
2.6. Viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijos	24
2.6.1. Viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros alternatyvos.	25
2.7. Viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros kryptys ir tvarkymo būdai	30
2.8. Viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijų plėtros kaštai.....	32
2.9. Viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijų plėtros etapai ir finansavimo šaltiniai	36
2.10. Gaisrinės saugos reikalavimai	38
2.11. Paviršinės nuotekos	40
3. SPECIALIŲJŲ ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGŲ NUSTATYMAS IR REGLAMENTAVIMAS.....	44
3.1. Požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonos ir jose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos	45
3.2. Vandens tiekimo, buitinių nuotekų ir paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros apsaugos zonos ir jose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos	50
3.3. Buitinių nuotekų valymo įrenginių sanitarinės apsaugos zonos.....	53
3.4. Inžinerinės ir susisiekimo infrastruktūros apsaugos zonos ir jose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos.....	55
3.5. Apribojimai geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros įrengimui	62
3.6. Teritorijos rezervavimas infrastruktūros įrenginių statybai	67
3.7. Specialiojo plano sprendinių įgyvendinimo stebėseną.....	70
Priedas Nr. 1.....	71
NEKILNOJAMŲJŲ KULTŪROS PAVELDO VERTYBIŲ SĄRAŠAS	71

Grafinė dalis:

Pagrindinis brėžinys M 1:50 000 (CF-21U-68-SP-S-01);

Kupiškio aglomeracijos brėžinys M 1:10 000 (CF-21U-68-SP-S-02);

Detalizuojamų VGVNT teritorijų dalių brėžinių išdėstymo schema M 1:100 000 (CF-21U-68-SP-S-03);

Detalizuojamų VGVNT teritorijų dalių brėžiniai M 1:5 000 / M 1:10 000 (21 brėžinys).

Ivadas

Keičiamas Kupiškio rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialusis planas, patvirtintas Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2013 m. birželio 27 d. sprendimu Nr. TS-157 „Dėl Kupiškio rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo specialiojo plano patvirtinimo“.

Teritorijų planavimo dokumento rengimo pagrindas – Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2020 m. vasario 20 d. sprendimas Nr. TS-42 „Dėl Kupiškio rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano keitimo ir planavimo tikslų nustatymo“ ir Kupiškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2021 m. kovo 23 d. įsakymas Nr. ADV-195 „Dėl Kupiškio rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano keitimo planavimo darbų programos patvirtinimo“.

Plano organizatorius	Kupiškio rajono savivaldybės administracijos direktorius, Vytauto g. 2, LT-40115 Kupiškis, Tel. (8 459) 35500, el.p. savivaldybe@kupiskis.lt.
Plano rengėjas	UAB CityForm LT, S. Žukausko g. 4, LT-08224 Vilnius
Planuojama teritorija	Kupiškio rajono savivaldybės teritorija
Teritorijų planavimo rūšis, porūšis ir lygmuo	Specialiojo teritorijų planavimo dokumentas, inžinerinės infrastruktūros vystymo planai, savivaldybės lygmens.
Planavimo tikslai ir uždaviniai	- nustatyti viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo aglomeraciją apimančią užstatytą Kupiškio m. ir Aukštupėnų k. teritoriją, kurioje yra įrengti magistraliniai nuotekų tinklai; - patikslinti viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijas; - nustatyti vandenviečių ir kitų infrastruktūros objektų apsaugos zonas; - patikslinti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros kryptis siekiant, kad visi gyventojai gautų saugos ir kokybės reikalavimus atitinkantį geriamąjį vandenį ir nuotekų tvarkymo paslaugas arba turėtų galimybę individualiai apsirūpinti geriamuoju vandeniu ir (arba) individualiai tvarkyti nuotekas.
Plano keitimo etapai	Parengiamasis, rengimo ir baigiamasis.
Kita informacija	Atliekama esamos būklės analizė, vadovaujantis planavimo darbų programa, technine specifikacija (užduotimi), institucijų (nurodytų Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklėse) išduotomis planavimo sąlygomis ir jose nurodytais reikalavimais. Koncepcija: nerengiama. Atliekama geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros alternatyvų ekonominio skaičiavimo ir aplinkosaugos vertinimo ataskaita. Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo (SPAV): atliekamos pagal poreikį. Visuomenės informavimo tvarka: supaprastinta.
Planavimo sąlygos	- Kupiškio rajono savivaldybės administracijos 2021-04-07 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG173862; - AB „Energijos skirstymo operatorius“ 2021-03-23 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG172808;

Teritorijų planavimo sąlygų neišdavė	▪ Biržų regioninio parko direkcijos 2021-03-24 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG172963; ▪ Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos 2021-03-26 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG173165; ▪ Valstybės įmonės Lietuvos automobilių kelių direkcijos 2021-03-23 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG172767; ▪ Telia Lietuva, AB 2021-03-30 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG173533; ▪ Aplinkos apsaugos agentūros 2021-03-29 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG173400; ▪ LITGRID AB, 2021-04-02 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG174075; ▪ Uždaroji akcinė bendrovė „Kupiškio vandenys“ 2021-03-30 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG173538; ▪ Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos 2021-04-01 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG155708; ▪ Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos 2021-03-30 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG173583; ▪ AB „Panevėžio energija“ 2021-07-07, teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG184428; ▪ Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos 2021-03-30 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG173548; ▪ VĮ „Plačiąjuostis internetas“ 2021-07-12 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG184862; ▪ Akcinė bendrovė „ORLEN Lietuva“ 2021-07-12 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG184925; ▪ Akcinė bendrovė „Lietuvos geležinkeliai“ 2021-07-15 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG185390; ▪ AB „Amber Grid“ 2021-07-16 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG185460. ▪ Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerija (2021-04-08, Nr. REG174445); ▪ Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija (2021-04-08, REG174446).
Sutrumpinimai:	AM – Aplinkos ministerija, LAAIF – Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas, LR – Lietuvos respublika, NVĮ – nuotekų valymo įrenginiai, VGĮ – vandens gerinimo įrenginiai, VGVNT – viešojo geriamojo vandens tiekimas ir nuotekų tvarkymas, VIPA – Viešųjų investicijų plėtros agentūra.

1. TEISINĖS APLINKOS ANALIZĖ IR VERTINIMAS

Skyriuje pateikiama teisės aktų, kuriais vadovaujantis rengiamas specialiojo teritorijų planavimo dokumentas – Kupiškio rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano keitimas, planuojamoje teritorijoje galiojančių nacionalinio, regioninio ir vietovės lygmens kompleksinio ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentų bei strateginio planavimo dokumentų analizė.

1.1. Pagrindinės specialiojo teritorijų planavimo dokumento sąvokos

Teritorijų planavimo įstatymas (Žin., 2013, Nr. 76-3824 su vėlesniais pakeitimais):

Specialiojo teritorijų planavimo dokumentai – teritorijų planavimo dokumentai, kuriuose pagal teritorijų planavimo lygmenį ir uždavinius nustatomos tam tikroms veikloms planuojamų teritorijų naudojimo, tvarkymo ir (ar) apsaugos priemonės.

Specialusis teritorijų planavimas – teritorijų planavimas tam tikroms veikloms reikalingų teritorijų ir saugomų teritorijų naudojimo, tvarkymo ir (ar) apsaugos priemonėms nustatyti.

Inžinerinė infrastruktūra – įvairių veiklos sričių, aprūpinančių ūkį ir gyventojus, objektai: inžineriniai tinklai, susisiekimo komunikacijos ar aplinkos kokybei gerinti reikalingi objektai.

Inžinerinės infrastruktūros vystymo planas – specialiojo teritorijų planavimo dokumentas, kuriame numatomas inžinerinės infrastruktūros objektų išdėstymas, šių objektų, gretimų teritorijų naudojimo ir apsaugos priemonės.

Inžinerinių komunikacijų koridorius – žemės juosta, skirta centralizuotiems inžinerinės infrastruktūros tiesiniams įrengti ir eksploatuoti.

Kompaktiškai užstatyta teritorija – didesnė kaip 5 ha užstatyta teritorija (pastatų, kiemų, aikštelių užimta žemė, kita tiesioginiam statinių eksploatavimui naudojama žemė), kurioje užstatymo tankis ne mažesnis kaip 20 procentų.

Urbanizuotos teritorijos – pastatais užstatytos miestų, miestelių, kompaktiškai užstatytų kaimų teritorijos su inžinerinių komunikacijų koridoriais ir neužstatytais bendrai naudoti pritaikytais želdynais, viešosiomis erdvėmis ir valstybiniais miškais miestuose.

Urbanizuojamos teritorijos – savivaldybės ir vietovės lygmens bendruosiuose planuose numatomos kompaktiškai pastatais užstatyti teritorijos su inžinerinių komunikacijų koridoriais ir neužstatomais bendrai naudoti pritaikytais želdynais, viešosiomis erdvėmis ir valstybiniais miškais miestuose.

LR Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymas (Žin., 2006, Nr. 82-3260 su vėlesniais pakeitimais):

Abonentas – fizinis arba juridinis asmuo, Lietuvos Respublikoje įsteigtas užsienio valstybės juridinio asmens ar kitos organizacijos padalinys, perkantys geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugas verslo reikmėms ar ūkinei veiklai vykdyti ir su geriamojo vandens tiekėju ir nuotekų tvarkytoju ir (arba) paviršinių nuotekų tvarkytoju sudarę geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo viešąją sutartį arba, jeigu sutartis nesudaryta, teisės aktų nustatyta tvarka prijungę nuosavybės teise ar bendrosios dalinės nuosavybės teise priklausančias ar kitaip valdomas ir (arba) naudojamas geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų išleidimo komunikacijas, geriamojo vandens naudojimo ir (arba) nuotekų tvarkymo įrenginius prie geriamojo vandens tiekėjui ir (arba) nuotekų tvarkytojui nuosavybės teise priklausančios ar kitaip valdomos ir (arba) naudojamos geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros ar išleidžiantys paviršines nuotekas į šių nuotekų tvarkytojo paviršinių nuotekų tvarkymo sistemas.

Aglomeracija – urbanizuotose ar urbanizuojamose teritorijose esanti viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorija ar jos dalis, kurioje susidaro ar gali susidaryti 2 000 ir daugiau gyventojų ekvivalentų atitinkanti tarša ir kurioje geriamasis vanduo tiekiamas ar numatomas tiekti centralizuota geriamojo vandens tiekimo sistema arba išgaunamas individualiai, o susidarančios ar galinčios susidaryti nuotekos surenkamos centralizuotomis nuotekų surinkimo sistemomis arba sutvarkomos nuotekų valymo (arba) kaupimo įrenginiais.

Centralizuotoji geriamojo vandens tiekimo sistema – geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui nuosavybės teise priklausanti ar kitaip valdoma arba naudojama vamzdynų sistema, kuria tiekiamas geriamasis vanduo miestams, miesteliams, kaimams.

Centralizuotoji nuotekų surinkimo sistema – geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui nuosavybės teise priklausanti ar kitaip valdoma arba naudojama vamzdynų sistema, į kurią patenkančios nuotekos nukreipiamos į miestų, miestelių, kaimų nuotekų valymo įrenginius.

Geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas – juridinis asmuo, teisės aktų nustatyta tvarka tiekiantis geriamąjį vandenį ir (arba) teikiantis nuotekų tvarkymo paslaugas ir turintis geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo licenciją.

Geriamojo vandens tiekimas – geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo vykdoma veikla, apimanti technines, organizacines ir ekonomines priemones, reikalingas geriamajam vandeniui išgauti, ruošti, pristatyti ir parduoti abonentams ir (arba) vartotojams.

Geriamojo vandens tiekimo infrastruktūra – statinių, įrenginių ir komunikacijų kompleksas (vandens ėmimo, gerinimo įrenginiai, siurblinės, vamzdynai, šuliniai, geriamojo vandens ir nuotekų apskaitos prietaisai, jų plombos ir kiti objektai) geriamajam vandeniui išgauti, ruošti, laikyti, tiekti ir geriamojo vandens apskaitai tvarkyti. Ši sąvoka neapima vartotojams ir abonentams nuosavybės teise priklausančios ar kitaip valdomos ir (arba) naudojamos geriamojo vandens tiekimo infrastruktūros.

Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planas – specialiojo teritorijų planavimo dokumentas, kuriame pagal teritorijų planavimo lygmenį ir uždavinius nustatomos aglomeracijos, viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijos, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo ir (arba) paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros kryptys, nurodomos šios infrastruktūros plėtros įgyvendinimo etapai (eiga, eiliškumas) ir finansavimo šaltiniai.

Geriamojo vandens tiekimo ir vartojimo riba – geriamojo vandens tiekimo infrastruktūros vieta, kurioje baigiasi abonentui ar vartotojui nuosavybės teise priklausančio ar kitaip valdomo ir (arba) naudojamo turto riba (vandentiekio šulinys, sklypo riba ar statinio ar daugiabučio namo įvadas, atsižvelgiant į abonentų ir vartotojų kategoriją) ir prasideda geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui nuosavybės teise priklausanti ar kitaip valdoma ir (arba) naudojama geriamojo vandens tiekimo infrastruktūra ir kurioje geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas perduoda saugos ir kokybės reikalavimus atitinkantį geriamąjį vandenį abonentui ir (arba) vartotojui.

Gyventojų ekvivalentas – sutartinis vienetas taršos nuotekomis šaltinio dydžiui išreikšti. Vienas gyventojų ekvivalentas reiškia taršos šaltinį, kuriame per parą susidarančiose nuotekose esantiems organiniams teršalams biologiškai suskaidyti deguonies poreikis (BDS5) yra 60 gramų.

Individualusis geriamojo vandens išgavimas ir naudojimas – teisės aktų nustatyta tvarka geriamojo vandens ėmimas iš požeminio vandens telkinių nuosavybės teise ar kitaip valdomais ir (arba) naudojamais įrenginiais ir naudojimas asmeninėms, šeimos, namų ūkio reikmėms arba ūkinei komercinei veiklai vykdyti. Individualiai išgautas geriamasis vanduo negali būti skiriamas viešosioms geriamojo vandens tiekimo paslaugoms teikti.

Individualusis nuotekų tvarkymas – teisės aktų nustatyta tvarka namų ūkio nuotekų arba nuotekų, susidarančių vykdant ūkinę komercinę veiklą, išleidimas į nuosavybės teise ar kitaip valdomus ir (arba) naudojamus nuotekų kaupimo ar valymo įrenginius, nuotekų valymas, išleidimas į aplinką, valant nuotekas susidariusių atliekų (dumblo), sukauptų nuotekų perdavimas arba geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui, arba nuotekų transportavimo paslaugas teikiančiam asmeniui arba nuotekų valymo ir (arba) kaupimo įrenginius prižiūrinčiam asmeniui.

Nuotekos – buityje, ūkio ar gamybinėje veikloje naudotas vanduo, taip pat kritulių ir kitoks (nuo teritorijų dangos ar transporto priemonių plovimo ir panašiai, išskyrus vandenį iš žaliųjų plotų, kuriuose neįrengta vandens surinkimo infrastruktūra, ir žemės ūkio naudmenų) vanduo, kurį asmuo teisės aktų nustatyta tvarka išleidžia į aplinką tam skirtais inžineriniais įrenginiais ar kitaip arba atiduoda tvarkyti.

Paviršinės nuotekos – ant urbanizuotos teritorijos paviršiaus (išskyrus žaliuosius plotus, kuriuose neįrengta vandens surinkimo infrastruktūra, ir žemės ūkio naudmenas) patenkančios kritulių ir kitoks (nuo teritorijų dangos ar transporto priemonių plovimo ir panašiai) vanduo, kurį teritorijos valdytojas (abonentas), naudodamas paviršinių nuotekų tvarkymo sistemas, surenka ir pašalina į aplinką arba išleidžia į kitiems asmenims priklausančias nuotekų tvarkymo sistemas (perduoda paviršinių nuotekų tvarkytojui).

Nuotekų tvarkymas – teisės aktų nustatyta tvarka vykdomas nuotekų surinkimas, laikymas, transportavimas, valymas, apskaita, tyrimas, išleidimas į aplinką ir (arba) valant susidariusių atliekų (dumblo) tvarkymas.

Nuotekų tvarkymo infrastruktūra – statinių, įrenginių ir komunikacijų kompleksas, atskiros komplekso dalys, skirtos nuotekoms surinkti, laikyti, transportuoti, valyti, tirti ir jų apskaitai tvarkyti. Ši sąvoka neapima vartotojams ir abonentams nuosavybės teise priklausančios ar kitaip valdomos ir (arba) naudojamos nuotekų tvarkymo infrastruktūros.

Nuotekų valymo ir (arba) kaupimo įrenginiai – įrenginiai, kuriais valomos ir (arba) kuriuose kaupiamos nuotekos.

Taršos šaltinis – aplinką teršiantis infrastruktūros objektas.

Vartotojas – fizinis asmuo, perkantis geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugas ne verslo, bet asmeninėms, šeimos ar namų ūkio reikmėms ir sudaręs geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo viešąją sutartį arba, jeigu sutartis nesudaryta, teisės aktų nustatyta tvarka prijungęs nuosavybės teise ar bendrosios dalinės nuosavybės teise priklausančias ar kitaip valdomas ir (arba) naudojamas geriamojo vandens tiekimo ir (ar) nuotekų išleidimo komunikacijas, geriamojo vandens naudojimo ir (arba) nuotekų tvarkymo įrenginius prie geriamojo vandens tiekėjui ir (arba) nuotekų tvarkytojui nuosavybės teise priklausančios ar kitaip valdomos ir (arba) naudojamos geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros.

Viešasis geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas – valstybės ar savivaldybės (savivaldybių) kontroliuojama įmonė.

Viešasis geriamojo vandens tiekimas ir (arba) nuotekų tvarkymas – geriamojo vandens tiekimas ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugų teikimas viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijoje ir (arba) viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo regione.

Viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorija (toliau – viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorija) – šio įstatymo 12 straipsnyje nustatyta tvarka paskirtas plotas, kuriame savivaldybės institucijos privalo organizuoti ir užtikrinti viešąjį geriamojo vandens tiekimą ir nuotekų tvarkymą. Savivaldybės viešojo geriamojo vandens tiekimo teritoriją įtraukiama savivaldybės teritorija, atitinkanti nors vieną iš šių kriterijų:

- 1) geriamuoju vandeniu aprūpinama ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugos teikiamos ne mažiau kaip 50 asmenų, deklaravusių gyvenamąją vietą šioje vietovėje;
- 2) yra savivaldybei arba savivaldybės valdomai įmonei priklausanti naudoti tinkama geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūra;
- 3) teritorijų planavimo dokumentuose nustatytos urbanizuotos ir (arba) urbanizuojamos teritorijos.

Nuotekų tvarkymo reglamentas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006-05-17 įsakymu Nr. D1-236 (su vėlesniais pakeitimais):

Nuotekos – organizuotai (naudojant nuotekų surinkimo/šalinimo sistemas) šalinamas buityje, ūkinėje ar gamybinėje veikloje panaudotas užterštas vanduo. Prie nuotekų priskiriamas ir kitas į nuotakyną ar kitus nuotekų tvarkymo sistemos elementus patenkantis vanduo (infiltracinis, kritulių, naudojamas nuotekų tvarkymo sistemos *funkcionavimui ar pan.*).

Nuotakynas (nuotekų surinkimo sistema) – vamzdynų ir kitų inžinerinių įrenginių ir statinių sistema nuotekoms surinkti ir transportuoti (nuotekų surinkimas mobiliosiomis cisternomis nepriskiriamas prie nuotekų surinkimo nuotakynu).

Nuotekų tvarkymas – veikla, susidedanti iš visų ar dalies šių priemonių: nuotekų surinkimas, kaupimas, transportavimas, valymas ir išleidimas bei valymo metu susidarantių atliekų (smėlio, šlamo, dumblo ir t. t.) pirminis tvarkymas.

Atskiroji nuotekų tvarkymo sistema – ne daugiau kaip dviejų gyvenamųjų namų ar kitų objektų nuotekoms tvarkyti skirta sistema, iš kurios nuotekos išleidžiamos į aplinką arba kaupiamos ir periodiškai išvežamos mobiliosiomis priemonėmis.

Grupinė nuotekų tvarkymo sistema – grupės (daugiau kaip dviejų) objektų nuotekoms tvarkyti skirta sistema, iš kurios nuotekos išleidžiamos į aplinką arba kaupiamos ir periodiškai išvežamos mobiliosiomis priemonėmis.

LR savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymas (TAR, 2020-05-22, Nr. 10869 su vėlesniais pakeitimais):

Inžinerinė savivaldybės infrastruktūra – šilumos perdavimo tinklai, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų, įskaitant paviršines nuotekas, tvarkymo inžineriniai statiniai, vietinės reikšmės keliai, kiti transporto statiniai,

už kurių statybą, įrengimą ir (ar) eksploatavimą savivaldybės teritorijoje atsakingas savivaldybės infrastruktūros organizatorius ir (ar) savivaldybės infrastruktūros valdytojas.

Neprioritetinė savivaldybės infrastruktūra – savivaldybės infrastruktūra, esanti teritorijoje, kuri nepatenka į savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens bendruosiuose planuose nustatytas prioritetinės plėtros teritorijas ir kurioje savivaldybė neįsipareigoja vystyti socialinės ir (ar) inžinerinės infrastruktūros.

Prioritetinė savivaldybės infrastruktūra – savivaldybės tarybos sprendimu pagal savivaldybės tarybos patvirtintus kriterijus pripažinta prioritetine ir (ar), atsižvelgiant į strateginio planavimo dokumentus, savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens bendruosiuose planuose nustatytoms prioritetinės plėtros teritorijoms ir jų vystymui skirta savivaldybės infrastruktūra.

Savivaldybės infrastruktūros plėtra – savivaldybės infrastruktūros projektavimas, statyba ir (ar) įrengimas kuriant naują savivaldybės infrastruktūrą arba didinant ir (ar) atkuriant esamos savivaldybės infrastruktūros pajėgumus.

1.2. Specialiojo plano sąsaja su teisės aktais, programomis ir kitais teritorijų planavimo dokumentais

Rengiant Kupiškio rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano keitimą, buvo išanalizuoti ir įvertinti planuojamoje teritorijoje galiojantys teritorijų planavimo dokumentai.

Strateginiai dokumentai:

- Europos Sąjungos Tarybos 1991 m. gegužės 21 d. Direktyva (91/271/EEB);
- Vandenų srities plėtros 2017–2023 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017-02-01 nutarimu Nr. 88 su vėlesniais pakeitimais;
- Vandenų srities plėtros 2017–2023 metų programos įgyvendinimo veiksmų planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2017-05-05 įsakymu Nr. D1-375/3D-312 su vėlesniais pakeitimais;
- Nacionalinė darnaus vystymosi strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003-09-11 nutarimu Nr. 1160 su vėlesniais pakeitimais;
- Nacionalinė aplinkos apsaugos strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2015-04-16 nutarimu Nr. XII-1626 su vėlesniais pakeitimais;
- Kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės išsaugojimo 2015-2020 metų veiksmų planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015-01-09 įsakymu Nr. D1-12 su vėlesniais pakeitimais;
- Nacionalinė miškų ūkio sektoriaus plėtros 2012-2020 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012-05-23 nutarimu Nr. 569;
- Kupiškio rajono savivaldybės 2020-2030 metų strateginis plėtros planas, patvirtintas 2020-03-19 Kupiškio rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. TS-74.

Bendrieji planai:

- Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas (www.bendrasisplanas.lt);
- Kupiškio miesto bendrasis planas iki 2026 metų, patvirtintas Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2008-02-14 sprendimu Nr. TS-19;
- Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas, patvirtintas Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2013-10-24 sprendimu Nr. TS-220 (T00066265 (000571000408)).

Specialieji planai, kiti planai ir programos:

- Nacionalinių vandens turizmo trasų specialusis planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2009-02-23 įsakymu Nr. 4-67;
- Nacionalinio lygmens autoturizmo specialusis planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2009-02-23 įsakymu Nr. 4-68;
- Nacionalinis kraštovaizdžio tvarkymo planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015-10-02 įsakymu Nr. D1-703;

- Panevėžio apskrities miškų tvarkymo schemos keitimas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014-11-18 įsakymu Nr. D1-907;
- Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos miškų išdėstymo žemėtvarkos schema (patvirtinta Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2006-12-21 sprendimu Nr. TS-255);
- Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos vietinės reikšmės viešųjų kelių tinklo išdėstymo žemėtvarkos schema, patvirtinta Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2009-05-28 sprendimu Nr. TS-163 (T00081914, 2018-05-16);
- Kupiškio rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialusis planas, patvirtintas Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2013-06-27 sprendimu Nr. TS-157 (T00079581, 2016-12-20);
- Kupiškio rajono turizmo ir rekreacijos specialusis planas patvirtintas Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2015-09-24 sprendimu Nr. TS-263 (T00079579, 2016-12-20);
- Kupiškio, Aukštupėnų piliakalnio su gyvenviete (U. K. Kultūros vertybių registre 23819, buvęs kodas A525KP), Kupiškio r. sav. Kupiškio m., nekilnojamojo kultūros paveldo specialusis planas, (T00001134, 2014-02-25);
- Šimonių girios pušies valstybinio genetinio draustinio ribų planas, (T00074468, 2014-12-30);
- Lėvens valstybinio kraštovaizdžio draustinio ribų planas, (T00075464, 2015-04-03);
- Lėvens valstybinio kraštovaizdžio draustinio tvarkymo planas, (T00075785, 2015-05-06);
- Inžinerinės infrastruktūros vystymo planas vėjo jėgainių parko statybai Kupiškio r. sav., Subačiaus sen. (Subačiaus, Lukonių k. v.), Noriūnų sen. (Byčių, Rudilių k. v.), Šimonių sen. (Šimonių k.v.) (rengiamas, TPD Nr. S-VT-57-20-227).

Kiti dokumentai:

- Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2021-02-25 sprendimas Nr. TS-58 „Dėl pritarimo projektui „Nuotekų tinklų plėtra Kupiškio aglomeracijoje“;
- Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2021-03-25 sprendimas Nr. TS-105 „Dėl Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2021 m. vasario 25 d. sprendimo Nr. TS-58 „Dėl pritarimo projektui „Nuotekų tinklų plėtra Kupiškio aglomeracijoje“ pakeitimo;
- Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2021-06-28 sprendimas Nr. TS-191 „Dėl Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2021 m. vasario 25 d. sprendimo Nr. TS-58 „Dėl pritarimo projektui „Nuotekų tinklų plėtra Kupiškio aglomeracijoje“ pakeitimo.

Teisės aktai:

- Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymas, priimtas Lietuvos Respublikos Seimo 1995-12-12, dokumento Nr. I-1120 (su vėlesniais pakeitimais);
- Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas, priimtas Lietuvos Respublikos Seimo 2019-06-06, dokumento Nr. XIII-2166 (su vėlesniais pakeitimais);
- Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymas, priimtas Lietuvos Respublikos Seimo 2006-07-13, dokumento Nr. X-764 (su vėlesniais pakeitimais);
- Lietuvos Respublikos žemės įstatymas, priimtas Lietuvos Respublikos Seimo 1994-04-26, dokumento Nr. I-446 (su vėlesniais pakeitimais);
- Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas, priimtas Lietuvos Respublikos Seimo 1993-11-09, dokumento Nr. I-301 (su vėlesniais pakeitimais);
- Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatymas, priimtas Lietuvos Respublikos Seimo 1995-07-05, dokumento Nr. I-1034 (su vėlesniais pakeitimais);
- Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas, priimtas Lietuvos Respublikos Seimo 1994-12-22, dokumento Nr. I-733 (su vėlesniais pakeitimais);
- Lietuvos Respublikos vandens įstatymas, priimtas Lietuvos Respublikos seimo 1997-10-21, dokumento Nr. VIII-474 (su vėlesniais pakeitimais);
- Lietuvos Respublikos miškų įstatymas, priimtas Lietuvos Respublikos Seimo 1994-11-22, dokumento Nr. I-671 (su vėlesniais pakeitimais);
- Lietuvos Respublikos kelių įstatymas, priimtas Lietuvos Respublikos Seimo 1995-05-11, dokumento Nr. I-891 (su vėlesniais pakeitimais);

- Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas, priimtas Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo 1992-01-21, dokumento Nr. I-2223 (su vėlesniais pakeitimais);
- Lietuvos Respublikos statybos įstatymas, priimtas Lietuvos Respublikos Seimo 1996-03-19, dokumento Nr. I-1240 (su vėlesniais pakeitimais);
- Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymas, priimtas Lietuvos Respublikos Seimo 2020-05-07, dokumento Nr. XIII-2895 (su vėlesniais pakeitimais);
- Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas, priimtas Lietuvos Respublikos Seimo 2004-09-28, dokumento Nr. IX-2452;
- Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 pakeitimo įstatymas, priimtas Lietuvos Respublikos Seimo 2017-06-27, dokumento Nr. XIII-529;
- Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006-12-29 įsakymu Nr. D1-636 (su vėlesniais pakeitimais);
- Požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonų nustatymo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015-12-14 įsakymu Nr. D1-912 (su vėlesniais pakeitimais);
- Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-04-15 nutarimu Nr. 534 (su vėlesniais pakeitimais);
- Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-08-18 nutarimu Nr. 967 (su vėlesniais pakeitimais);
- Gamtinio karkaso nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007-02-14 įsakymu Nr. D1-96 (su vėlesniais pakeitimais);
- Nacionalinio kraštovaizdžio planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015-10-02 įsakymu Nr. D1-703;
- Teritorijų planavimo erdviųjų duomenų specifikacija, patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013-12-31 įsakymu Nr. D1-1009 (su vėlesniais pakeitimais);
- Statybos techninis reglamentas STR 2.07.01:2003 „Vandentiekis ir nuotekų šalintuvas. Pastato inžinerinės sistemos. Lauko inžineriniai tinklai“, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003-07-21 įsakymu Nr. 390 (su vėlesniais pakeitimais);
- Statybos techninis reglamentas STR 2.02.05:2004 „Nuotekų valyklos. Pagrindinės nuostatos“ patvirtinimo, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004-07-08 įsakymu Nr. D1-376 (su vėlesniais pakeitimais);
- Statybos techninis reglamentas STR 2.06.04:2011 „Gatvės. Bendrieji reikalavimai“ patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011-12-02 įsakymu Nr. D1-933 (su vėlesniais pakeitimais);
- Statybos techninis reglamentas STR 2.02.04:2004 „Vandens ėmimas, vandenruša. Pagrindinės nuostatos“, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004-03-31 įsakymu Nr. D1-156;
- Nuotekų tvarkymo reglamentas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006-05-17 įsakymu Nr. D1-236 (su vėlesniais pakeitimais);
- Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001-11-07 įsakymu Nr. 540 (su vėlesniais pakeitimais);
- Paviršinių nuotekų tvarkymo reglamentas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007-04-02 įsakymu Nr. D1-193 (su vėlesniais pakeitimais);
- Planų ar programų ir planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo poveikio įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo nustatymo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006-05-22 įsakymu Nr. D1-255;
- Automobilių kelių juostos naudojimo inžineriniams tinklams kloti bendrosios taisyklės BT ITK 09, patvirtintos Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos generalinio direktoriaus 2009-10-27 įsakymu Nr. V-329 (su vėlesniais pakeitimais);
- Kelių techninis reglamentas KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2008-01-09 įsakymu Nr. D1-11/3-3 (su vėlesniais pakeitimais);
- Gaisrinės saugos normos teritorijų planavimo dokumentams rengti, patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2013-12-31 įsakymu Nr. D1-995/1-312;

- Normatyviniai statinio saugos dokumentai, patvirtinti Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos 2007-02-22 įsakymu Nr. 1-66 (su vėlesniais pakeitimais).
- Magistralinių dujotiekių apsaugos taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010-07-16 įsakymu Nr. 1-213 (su vėlesniais pakeitimais);
- Magistralinių naftotiekių ir produktotiekių apsaugos taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010-04-30 įsakymu Nr. 1-131 (su vėlesniais pakeitimais).
- Lietuvos higienos norma HN 24:2017 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003-07-23 įsakymu Nr. V-455 (su vėlesniais pakeitimais).

Kiti teisės aktai bei galiojantys planavimo dokumentai.

1.3. Specialiojo plano teisinis pagrindas

Vadovaujantis LR geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo nuostatomis, geriamojo vandens tiekimą, nuotekų tvarkymą savivaldybės teritorijoje organizuoja savivaldybių institucijos.

Savivaldybių institucijos, vykdydamos teisės aktuose nustatytus reikalavimus, planuoja geriamojo vandens tiekimą ir nuotekų tvarkymą, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą savo teritorijose, rengdamos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planus ir juose nustatydamos aglomeracijas ir viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijas, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros kryptis, nurodant šios infrastruktūros plėtros įgyvendinimo etapus (eigą, eiliškumą) ir finansavimą.

Savivaldybių institucijos turi siekti, kad pagal geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planus visi savivaldybės gyventojai gautų saugos ir kokybės reikalavimus atitinkantį geriamąjį vandenį ir nuotekų tvarkymo paslaugas arba turėtų galimybę individualiai apsirūpinti geriamuoju vandeniu ir (arba) individualiai tvarkyti nuotekas.

Savivaldybės viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijoje, nustatytoje pagal Geriamo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 12 straipsnio nuostatas, viešąjį geriamojo vandens tiekimą ir (arba) nuotekų (išskyrus paviršines nuotekas) tvarkymą vykdo viešasis geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas. Savivaldybės viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijoje kitas (ne viešasis) geriamojo vandens tiekėjas ir (arba) nuotekų tvarkytojas gali tiekti geriamąjį vandenį ir (arba) teikti nuotekų tvarkymo paslaugas 13 straipsnio 4 dalyje numatytais atvejais. Kai viešajam geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui dėl Geriamo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 29 ir 30 straipsniuose nurodytų priežasčių sustabdomas ar panaikinamas licencijos galiojimas ir šis viešasis geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas negali vykdyti viešojo geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo, įstatymo 14 straipsnyje nustatyta tvarka paskiriamas kitas viešasis geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas.

Savivaldybės viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijoje kitas (ne viešasis) geriamojo vandens tiekėjas ir (arba) nuotekų tvarkytojas gali tiekti geriamąjį vandenį ir (arba) teikti nuotekų tvarkymo paslaugas tik tuo atveju, jeigu tiekė geriamąjį vandenį ir (arba) teikė nuotekų tvarkymo (išskyrus paviršines nuotekas) paslaugas iki viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijos nustatymo, jo tiekiamas geriamasis vanduo ir (arba) teikiamos nuotekų tvarkymo paslaugos atitinka teisės aktų reikalavimus ir jis turi geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo licenciją, išduotą pagal Geriamo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 27 straipsnio reikalavimus.

Savivaldybės teritorijoje paviršines nuotekas savivaldybės tarybos sprendimu tvarko viešasis geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas arba kita savivaldybės valdoma įmonė. Paviršinės nuotekos tvarkomos vadovaujantis Paviršinių nuotekų tvarkymo reglamentu.

Geriamojo vandens tiekimą ir nuotekų tvarkymą savivaldybės teritorijoje, nepriskirtoje viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijai, gali vykdyti ir viešasis geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas, ir kitas geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas, Geriamo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo nustatyta tvarka įgijęs teisę tiekti geriamąjį vandenį ir teikti nuotekų tvarkymo paslaugas.

Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planai rengiami, koreguojami, keičiami, derinami, tikrinami ir tvirtinami vadovaujantis Teritorijų planavimo įstatymu, Geriamo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymu ir Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklėmis.

Vadovaujantis Taisyklių 37 punktu: „patvirtintas planas galioja neterminuotai arba kol savivaldybės tarybos sprendimu savivaldybės planas pripažįstamas savivaldybės bendrojo plano dalimi ar parengiamas ir patvirtinamas jį keičiantis to paties lygmens teritorijų planavimo dokumentas“ ir 38 punktu: „planas gali būti keičiamas ar koreguojamas vadovaujantis Teritorijų planavimo įstatymo 4 straipsnio 4 dalies ir 50 straipsnio nuostatomis“.

Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros plano keitimo sprendiniai atitinka Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo nuostatas, t. y. užtikrina Kupiškio rajono savivaldybės geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo ūkio nenutrūkstamą funkcionavimą, sudarant sąlygas fiziniams ir juridiniams asmenims priimtinomis sąlygomis apsirūpinti tinkamos kokybės geriamuoju vandeniu ir gauti geros kokybės nuotekų tvarkymo paslaugas.

Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo tinklų trasos bei įrenginių grafinis žymėjimas yra schematiškas, įvertinant mastelio M 1:50 000, M 1:10 000 reikalavimus. Rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus, techninius ar darbo projektus būtina tikslinti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros trasas ir vietas. Sprendinių tikslinimas nelaikoma sprendinių keitimu.

2. SPRENDINIAI

Pagal LR teisės aktų reikalavimus, savivaldybių institucijos turi siekti, kad pagal geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planus, visi savivaldybės gyventojai gautų saugos ir kokybės reikalavimus atitinkantį geriamąjį vandenį ir nuotekų tvarkymo paslaugas arba turėtų galimybę individualiai apsirūpinti geriamuoju vandeniu ir (arba) individualiai tvarkyti nuotekas.

Pagrindiniai siektini viešojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo ūkio būklės gerinimo tikslai suskirstyti į šias grupes, numatant:

- užtikrinti, kad esami abonentai (vartotojai) gautų reikalavimus atitinkančios kokybės, saugų geriamąjį vandenį;
- užtikrinti, kad esamomis nuotekų surinkimo sistemomis surenkamos nuotekos būtų tvarkomos pagal teisės aktų nustatytus reikalavimus;
- sudaryti sąlygas kiek galima didesniai skaičiui naujų potencialių vartotojų (t. y. gyventojų, kurie šiuo metu negauna centralizuotai tiekiamo vandens ir (ar) nuotekų tvarkymo paslaugų) gauti viešąsias vandentvarkos paslaugas. Šio tikslo įgyvendinimas yra sudėtingiausias ir daugiausiai kainuojantis, todėl labai svarbu optimaliai išskirti teritorijas, kuriose tikslinga vystyti geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo centralizuotas sistemas;
- turėtų galimybę individualiai apsirūpinti geriamuoju vandeniu ir (arba) individualiai tvarkyti nuotekas.

Siekiant įgyvendinti minėto įstatymo nuostatas ir užtikrinti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo ūkio nenutrūkstamą funkcionavimą, taip pat visuomenės poreikius atitinkančią plėtrą, sudarant sąlygas gyventojams ir kitiems potencialiems abonentams priimtinomis sąlygomis apsirūpinti tinkamos kokybės geriamuoju vandeniu ir gauti geros kokybės nuotekų tvarkymo paslaugas, o tuo pačiu pagerinti rajono aplinkos būklę ir higienines gyvenimo sąlygas bei sudaryti sąlygas ekonominei plėtrai, būtina vystyti reikalavimus atitinkančią vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą ne tik didžiosiose gyvenamosiose vietovėse (aglomeracijose, turinčiose daugiau kaip 2000 GE), bet ir mažose gyvenamosiose vietovėse.

Formuojant sprendinius Kupiškio rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano keitimo plane kiekvienai potencialiai viešojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijai įvertintos vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo ūkio būklės gerinimo priemonės, nustatytos infrastruktūros plėtros kryptys ir vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo būdas, nustatyti prioritetai/etapai ir finansavimas.

2.1. Aglomeracija ir jos nustatymo tvarka

Aglomeracijų ribų nustatymo metodika paremta principais, nustatytais 1991 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvoje 91/271/EEB dėl miesto nuotekų valymo (OL 2004 m. specialusis leidimas, 15 skyrius, 2 tomas, p. 26) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2008 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1137/2008 (OL 2008 L 311, p. 1) (toliau – Direktyva) ir detalizuotais Direktyvos aiškinamajame dokumente.

Vadovaujantis Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklių, patvirtintų LR aplinkos ministro 2006-12-29 įsakymu Nr. D1-636 (su vėlesniais pakeitimais) 2 priedo „Aglomeracijų ribų nustatymo metodika“ nustatoma aglomeracijų nustatymo tvarka:

- 1) nustatomos esamos urbanizuotos ir / ar prioritetinės plėtros teritorijos, vadovaujantis galiojančiais savivaldybės ir / ar vietovės lygmens bendraisiais planais;
- 2) aglomeracijoms priskiriamos teritorijos, kuriose gyvenančių žmonių skaičius – 25 ir daugiau/ha (t. y. viename hektare gyvenančių žmonių skaičius apskaičiuojamas viename hektare esančių būstų skaičių dauginant iš vidutinio savivaldybėje namų ūkio dydžio);
- 3) į aglomeraciją įtraukiamos teritorijos, kuriose jau išvystyta nuotekų surinkimo infrastruktūra, įskaitant teritorijas, kurių nuotekų surinkimo infrastruktūra prijungta prie aglomeracijos nuotekų surinkimo sistemos;

- 4) į aglomeracijos teritoriją įtrauktos teritorijos mažo gyventojų tankio (15-25 gyv./ha) teritorijos, jei jos tenkina 3 000 eurų vieno gyventojų prijungimo kriterijų;
- 5) į aglomeracijos teritoriją įtrauktos teritorijos, kuriose nuotekos tvarkomos individualiai, tačiau negali būti didesnis kaip 2 proc. nuo visų aglomeracijoje susidarančių nuotekų taršos kiekio ir negali būti didesnis kaip 2 000 gyventojų ekvivalento;
- 6) kai miesto (aglomeracijos) plėtra vyksta išilgai kelio, jungiančio aglomeraciją ir už jos ribų esančias teritorijas, dėl šių teritorijų prisikyrimo aglomeracijai taikoma 3 000 eurų vieno gyventojų prijungimui kriterijus;
- 7) kai vertinamoje teritorijoje susidaro mažiau kaip 10 000 gyventojų ekvivalento atitinkanti tarša, į vieną aglomeraciją gali būti sujungiamos apgyvendintos teritorijos, viena nuo kitos esančios ne didesniu kaip 150 m atstumu;
- 8) kai vertinamoje teritorijoje susidaro daugiau kaip 10 000 gyventojų ekvivalento atitinkanti tarša, į vieną aglomeraciją gali būti sujungiamos apgyvendintos teritorijos, viena nuo kitos esančios ne didesniu kaip 250 m atstumu;
- 9) kai paminėti atstumai tarp teritorijų išorinių ribų yra didesni nei nurodyta 7 ir 8 punktuose, urbanizuotos teritorijos gali būti laikomos atskiromis aglomeracijomis ir, jei šiose aglomeracijose susidaro daugiau kaip 2 000 gyventojų ekvivalento atitinkanti tarša, Direktyvos reikalavimai taikomi kaip atskiroms aglomeracijoms.

2.2. Duomenys aglomeracijos nustatymui

Duomenys aglomeracijos nustatymui:

- 1) viename hektare gyvenamąją vietą deklaravusių žmonių skaičius pagal Lietuvos statistikos departamento oficialiai pateiktus duomenis;
- 2) teritorijose, kuriose gyventojų skaičius yra 15-25 gyv./ha, taikomas 3 000 eurų vieno gyventojų prijungimo kriterijus;
- 3) yra arba dalinai išvysta nuotekų surinkimo infrastruktūra, įskaitant teritorijas, kurių nuotekų surinkimo infrastruktūra prijungta prie aglomeracijos nuotekų surinkimo sistemos;
- 4) buitinių nuotekų tinklų iš PVC vamzdžių 1 km statybos kaina*:
 - vamzdžių d110-250 mm – 217,05 tūkst. Eur.

* Duomenų šaltinis: Statinių statybos skaičiuojamųjų kainų palyginamieji ekonominiai rodikliai pagal 2021 m. spalio mėn. kainas (UAB „Sistela“).

- 5) bendrosios buitinio vandens vartojimo normos**: Kupiškio m. – 230 l/d.gyv. (IV kategorija); Subačiaus m. – 190 l/d.gyv. (V kategorija); likusiose gyvenamosiose teritorijose (VI kategorija) – 160 l/d.gyv.

** Duomenų šaltinis: Lietuvos Respublikos normos „Vandens vartojimo normos RSN 26-90“.

- 6) vidutinis Kupiškio rajono savivaldybės namų ūkio dydis*** (savivaldybės nuolatinių gyventojų skaičiaus metų pradžioje ir būstų skaičiaus metų pabaigoje santykis) – 1,6 gyventojų Kupiškio ir Subačiaus mieste; 1,5 gyventojų kitose Kupiškio rajono gyvenamosiose vietovėse.

*** Duomenų šaltinis: Oficialiosios statistikos portalas - <http://osp.stat.gov.lt>.

Nuolatinis gyv. skaičius 2021 m. pradžioje – Kupiškio r. sav. – 16 062 (mieste – 6 688; kaime – 9 374); būstų skaičius 2020 m. pabaigoje – 10 336 (mieste – 4 156; kaime – 6 180).

2.3. Aglomeracijų dydžių nustatymas

Vadovaujantis Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklių 2 priedu, buvo atliktas urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų, turinčių išvystytą nuotekų surinkimo

infrastruktūrą vertinimas, siekiant identifikuoti teritorijas, kuriose susidaro ar gali susidaryti 2000 ir daugiau gyventojų ekvivalentą atitinkanti tarša (žr. Lentelė 2.1).

Vadovaujantis 2020 metų duomenimis, buvo perskaičiuota į Kupiškio miesto NVĮ patenkančių nuotekų apkrova (gyventojų ekvivalentas) biologiškai degraduojamomis medžiagomis (BDS7) (1g.e.=70g BDS₇ per dieną).

Lentelė 2.1. Kupiškio rajono gyvenamųjų vietovių dydžių, išreikštų gyventojų ekvivalentais, įvertinimas*

Eil. Nr.	Pavadinimas	Nuotekų kiekis m ³ /parą	BDS7 nuotekose prieš valymą			Gyventojų ekvivalentas (GE)
			kg/parą	t/metus	Mg/l	
1.	Kupiškio m.	1 050	239,4	87,38	228	3 420
2.	Noriūnų k.	95	16,9	6,17	178	242
3.	Subačiaus m.	78	48,4	17,65	620	691
4.	Šepetos k.	65	9,8	3,56	150	139

*Skaičiavimai atlikti visoms nuotekų valykloms, kuriose kasdien apvaloma daugiau nei 20 m³/parą nuotekų. Duomenų šaltinis: UAB „Kupiškio vandenys“ 2020 m. duomenys.

Vadovaujantis atlikta analize bei vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo nuostatomis, Kupiškio rajone nustatyta viena urbanizuota ir urbanizuojama teritorija, kurioje susidaro 2 000 ir daugiau gyventojų ekvivalentą atitinkanti tarša. **Aglomeracijos teritorijos nustatomos Kupiškio miestui ir Aukštupėnų kaimui.**

Aglomeracijoje individualiai tvarkomų nuotekų taršos kiekis turi būti mažesnis kaip 2 % nuo visų aglomeracijoje susidarančių nuotekų taršos kiekio.

2.4. Kupiškio miesto aglomeracija

Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklių 22.4¹ punkte nurodoma, kad aglomeracijų ribos nustatomos, vadovaujantis gyventojų tankio ir planuojamos miesto plėtros kriterijais, kurie yra detalizuoti Taisyklių 2 priede pateiktoje metodikoje.

Vadovaujantis Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklių 2 priedu bei atliktais skaičiavimais, Kupiškio rajono savivaldybėje yra nustatyta viena aglomeracija – Kupiškio miesto aglomeracija, kurioje susidaro ar gali susidaryti 2 000 ir daugiau gyventojų ekvivalentų atitinkanti tarša (žr. Lentelė 2.1).

Kupiškio miesto aglomeraciją sudaro Kupiškio miesto ir Aukštupėnų kaimo dalys, kuriose vystoma arba numatoma vystyti per ateinančius 10 metų vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą.

Nustatyti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros vystymo prioritetai pagal Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklių 2 priedo metodiką.

Kupiškio miesto aglomeracijai priskiriamos teritorijos:

- teritorijos, kuriose gyvenančių žmonių skaičius 25 ir daugiau/ha ir/arba kuriose jau išvystyta nuotekų surinkimo infrastruktūra, įskaitant teritorijas, kurių nuotekų surinkimo infrastruktūra prijungta prie aglomeracijos nuotekų surinkimo sistemos;
- teritorijos, kuriose gyvenančių žmonių skaičius 15-25 gyv./ha (arba mažesnis) ir investicijų suma, tenkanti vienam prie centralizuotos nuotekų surinkimo sistemos prijungtam gyventojui neviršija 3 000 eurų.

Lentelė 2.2. Kupiškio miesto aglomeracijoje prisijungusių ar prisijungiančių prie centralizuotos nuotekų tvarkymo sistemos, gyventojų skaičius

Gyvenamosios vietovės pavadinimas	Gyventojų skaičius gyv. vietovės dalyje, įtrauktoje į aglomeraciją	Prisijungusių prie esamos nuotekų surinkimo sistemos gyventojų skaičius	Neprisijungusių prie nuotekų surinkimo sistemos gyventojų skaičius	Prisijungiančių prie esamos nuotekų surinkimo sistemos 2021-2023 m. gyventojų skaičius	Numatomas individualus nuotekų tvarkymas 2023 m pabaigai, gyv. skaičius	Prisijungiančių prie nuotekų surinkimo sistemos 2024-2031 m.	Numatomas individualus nuotekų tvarkymas 2031 m.
Kupiškio m.	5 532*	5 073	459	345	114	68	46
Aukštupėnų k.	200*	155	45	45	0	0	0
Viso:	5 732	5 228	504	390	114	68	46
	100 %	91,2 %	8,8 %	6,8 %	2,0 %	1,2 %	0,8 %

*Duomenų šaltinis: miesto gyventojai - 2021 m. <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/>

Aukštupėnų k. gyventojai - seniūnijų duomenys, 2021 m.

Numatoma, kad įgyvendinant šį planą, Kupiškio miesto aglomeracijoje individualus nuotekų tvarkymas iki 2023 metų pabaigos išliks 114 gyventojams, kas sudaro 2,0 % nuo tikėtino gyventojų skaičiaus (centralizuotas tvarkymas sudaro – 98,0 %).

Numatoma, kad pilnai įgyvendinant šį planą, Kupiškio miesto aglomeracijoje individualus nuotekų tvarkymas iki 2031 metų pabaigos išliks 46 gyventojams, kas sudaro 0,8 % nuo tikėtino gyventojų skaičiaus (centralizuotas tvarkymas sudaro – 99,2 %).

Siekiant užtikrinti 98% centralizuotą nuotekų tvarkymą, UAB „Kupiškio vandenys“ 2021 metais atliko šiuos projektus:

- LAAIF finansuojamas projektas „Gyventojų prijungimas prie centralizuotų nuotekų tinklų Kupiškio m.“, kurio metu Palėvenės g. ir Sodų g. nutiesti buitinių nuotekų tinklai ir sudarytos galimybės prisijungti 61 gyventojui (38 būstams);
- baigiamas vykdyti ES fondų VIPA lėšomis finansuojamas projektas Nr. 05.3.2-VIPA-T-024-01-0009 „Nuotekų tinklų plėtra Kupiškio mieste“, kurio metu vandentiekio ir buitinių nuotekų tinklai. Įgyvendinus projektą, prie centralizuotų nuotekų tinklų Kupiškio aglomeracijoje bus sudarytos sąlygos prisijungti 101 gyventojui (63 būstams).

2022 metais bendrovės tęstiniai vykdomi projektai:

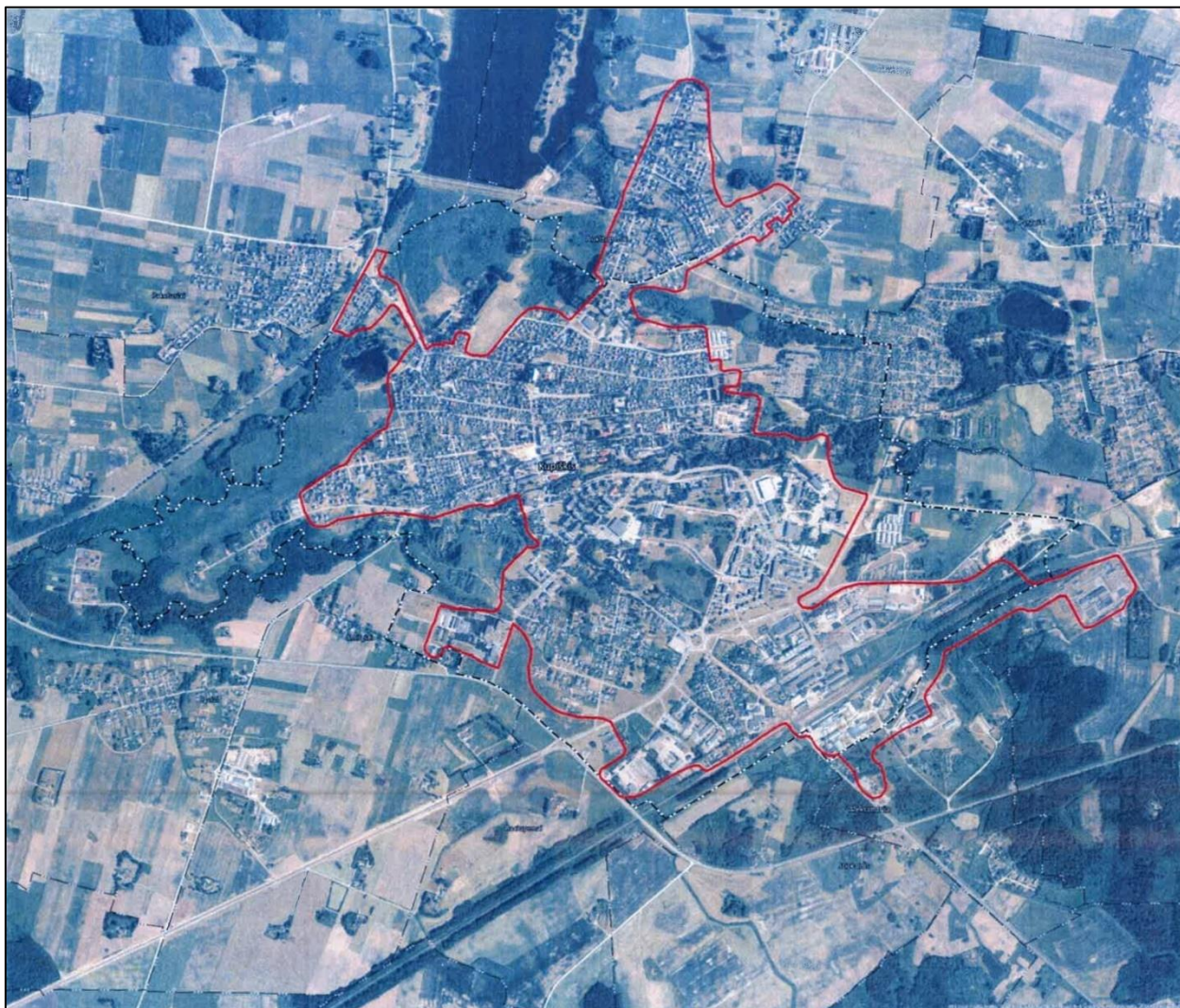
- ES (VIPA) lėšomis finansuojamas projektas Nr. 05.3.2-VIPA-T-024-01-0010 „Nuotekų surinkimo tinklų plėtra Kupiškio mieste“, kurio metu bus sudaromos sąlygos prie centralizuotų nuotekų tinklų Kupiškio aglomeracijoje prisijungti apie 56 gyventojams (35 būstams);
- projektas Nr. LAAIF-AM-FK01-0010, kurio įgyvendinimo metu prie centralizuotų nuotekų tinklų Kupiškio aglomeracijoje bus prijungti 43 gyventojai (27 būstai);
- projektas Nr. LAAIF-AM-FK02-0007, kurio įgyvendinimo metu prie centralizuotų nuotekų tinklų Kupiškio aglomeracijoje bus prijungti 38 gyventojai (24 būstai).

Likę vartotojai 2022-2023 m. laikotarpiu planuojami prijungi UAB „Kupiškio vandenys“ ir (ar) privačiomis lėšomis ir (ar) Europos Sąjungos finansavimu.

Rengiant Kupiškio rajono savivaldybės geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano keitimo sprendinius, **siūloma nustatyti 451,17 ha ploto Kupiškio miesto aglomeraciją.**

Kupiškio miesto aglomeracijos ribos nustatytos vadovaujantis Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2021 m. kovo 25 d. sprendimu Nr. TS-105 „Dėl Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2021 m. vasario 25 d. sprendimo

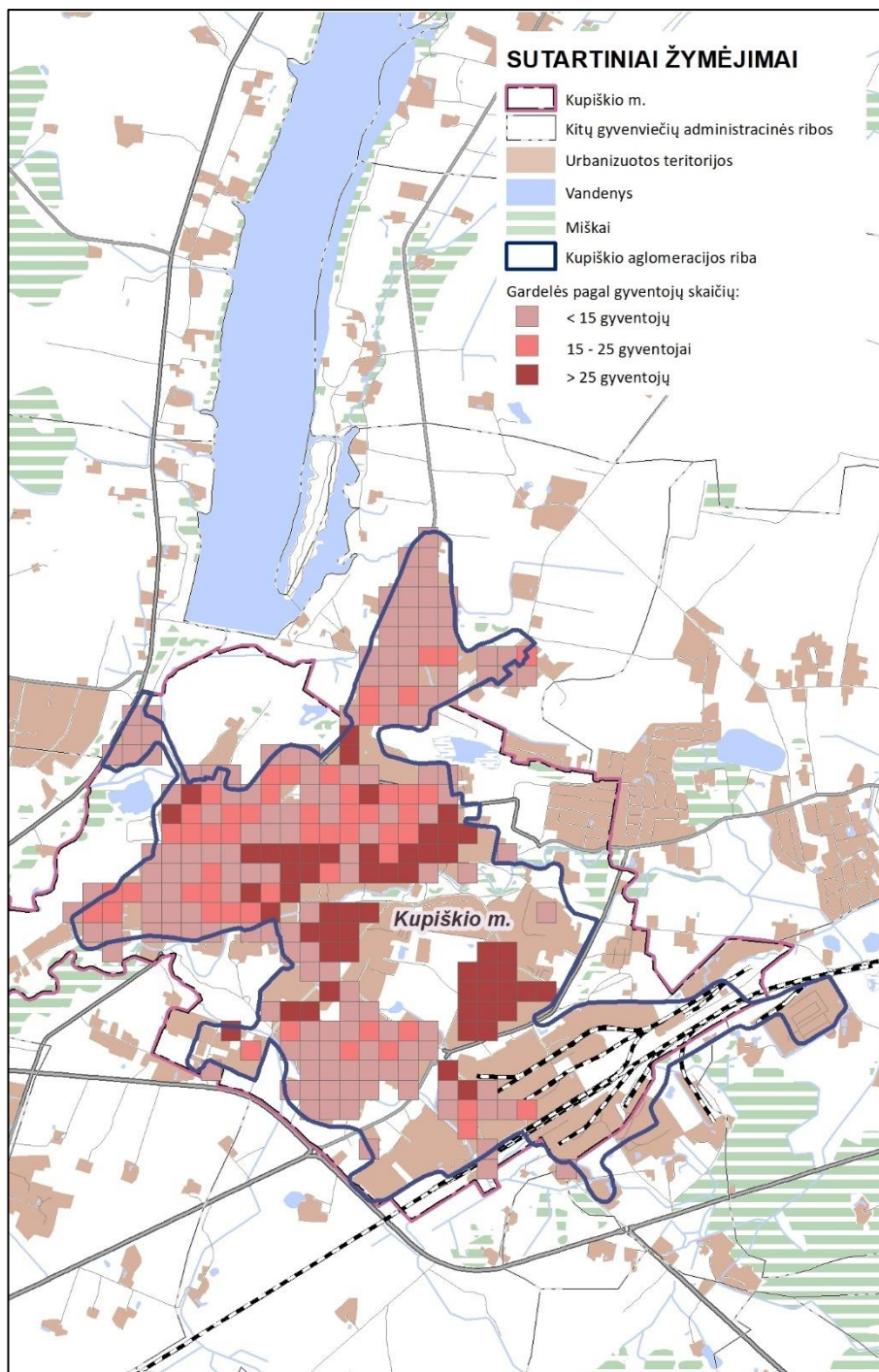
Nr. TS-58 „Dėl pritarimo projektui „Nuotekų tinklų plėtra Kupiškio aglomeracijoje“ pakeitimo“ patvirtintomis Kupiškio m. aglomeracijos ribomis pagal patvirtinta Kupiškio m. aglomeracijos ribų schemą (žr. Pav. 2.1).

Pav. 2.1. Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2021 m. kovo 25 d. sprendimu Nr. TS-105 patvirtinta Kupiškio miesto aglomeracijos ribų schema

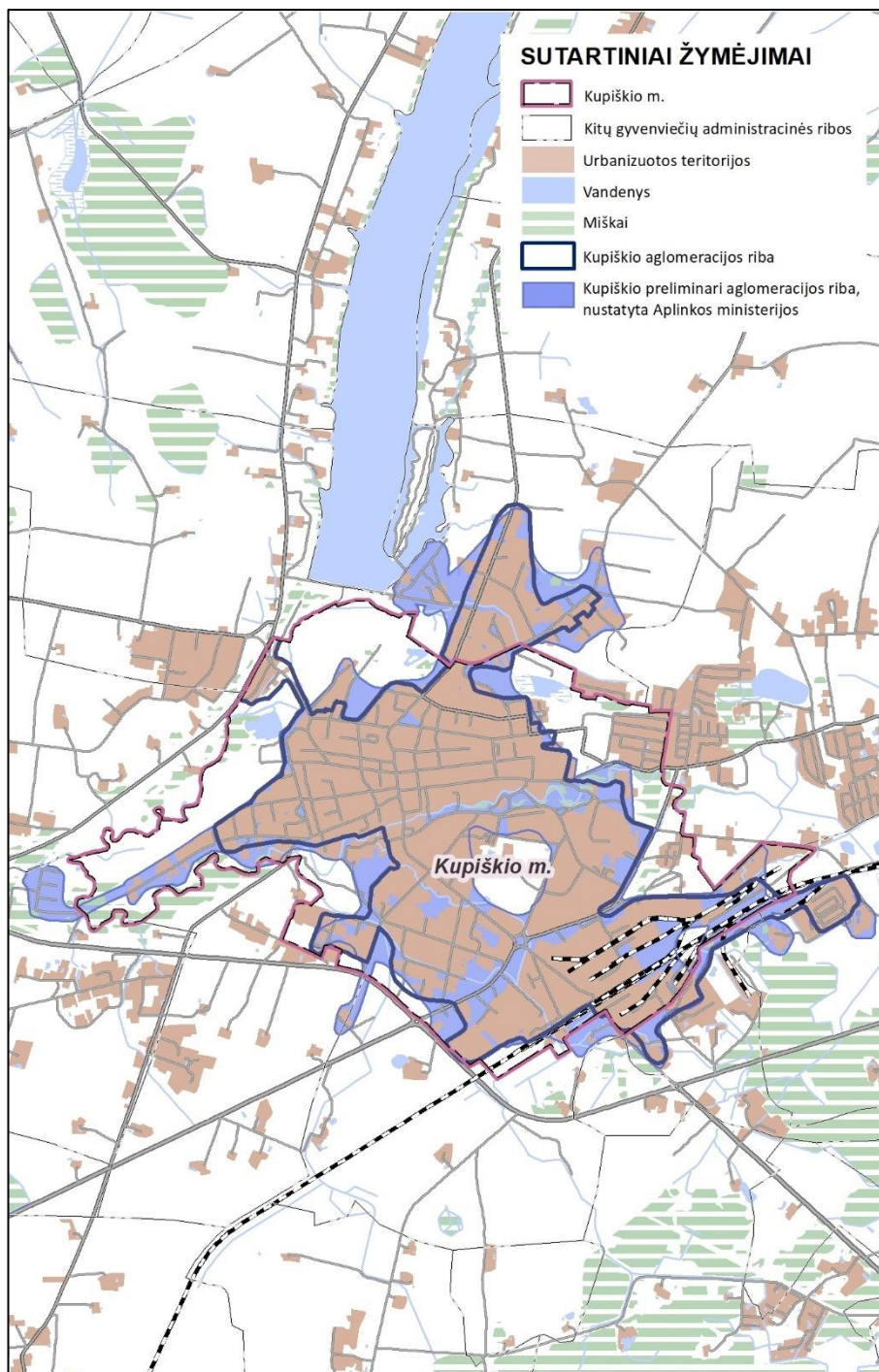
Gyventojų skaičius aglomeracijoje – 5 732 žmonės (seniūnijų ir statistikos departamento duomenys, 2021 m.).

Gyventojų skaičiaus ir tankio pasiskirstymas Kupiškio miesto aglomeracijoje (žr. Pav. 2.2).

Pav. 2.2. Gyventojų skaičiaus ir tankio pasiskirstymas Kupiškio miesto aglomeracijoje

Aplinkos ministerija vykdo projektą „Preliminari individualių nuotekų tvarkymo sistemų ir individualių gręžinių požeminiam vandeniui išgauti inventorizacija ir preliminarinių aglomeracijų ribų nustatymas“. Projekto rengimo eigoje palygintos preliminarios aglomeracijų ribos ir nustatytos ribos šiuo specialiuoju planu. LR Aplinkos ministerijos pateiktos Kupiškio miesto rekomenduojamos aglomeracijos ribos nedidele dalimi nesutampa su planuojamomis ribomis (žr. Pav. 2.3).

Pav. 2.3. Kupiškio miesto aglomeracijos palyginimas

Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2021 m. kovo 25 d. sprendimu nustatytos ribos, lyginant su LR aplinkos ministerijos pateiktomis ribomis, buvo patikslintos pagal urbanizuojamas teritorijas, numatytas Kupiškio rajono teritorijos bendrajame plane bei įtrauktos teritorijos, kuriose jau išvystyta nuotekų surinkimo infrastruktūra, įskaitant teritorijas, kurių nuotekų surinkimo infrastruktūra prijungta prie aglomeracijos nuotekų surinkimo sistemos (žr. Pav. 2.4).

Pav. 2.4. Nuotekų surinkimo infrastruktūra Kupiškio miesto aglomeracijoje

1 - Vykdomas ES (VIPA) lėšomis finansuojamas projektas Nr. 05.3.2-VIPA-T-024-01-0010 „Nuotekų surinkimo tinklų plėtra Kupiškio mieste“.

2.5. Kupiškio miesto aglomeracijos vandens ir nuotekų tinklų plėtros kaštai

Buitinių nuotekų tinklų iš PVC vamzdžių 1 km statybos kaina, įskaitant žemės darbus, vamzdynus, šulinių įrengimą, darbo užmokestį, medžiagas, mechanizmus*:

- vamzdžių d110-250 mm – 217,05 tūkst. Eur.

Vandentiekio tinklų 1 km statybos kaina įskaitant žemės darbus, vamzdynus, šulinių įrengimą, darbo užmokestį, medžiagas, mechanizmus, hidraulinius bandymus, vamzdyno praplovimą ir dezinfekciją*:

- vamzdžių d50-100 – 128,29 tūkst. Eur/km.

* Duomenų šaltinis: Statinių statybos skaičiuojamųjų kainų palyginamieji ekonominiai rodikliai pagal 2021 m. spalio mėn. kainas (UAB „Sistela“).

Lentelė 2.3. Kupiškio miesto aglomeracijoje numatoma infrastruktūra ir kaštai etapams

Kupiškio m. aglomeracija	Vandentiekio tinklų plėtra, ilgis/kaina	Vandentiekio tinklų rekonstrukcija, ilgis/kaina	Nuotekų tinklų plėtra, ilgis/kaina	Etapas
	km/tūkst. Eur	km/tūkst. Eur	km/tūkst. Eur	
Kupiškio m.	1,2/154	-	2,7/586	I
Aukštupėnų k.	-	-	0,3/65	
Kupiškio m.	1,9/244	-	1,2/260	II
Aukštupėnų k.	-	-	0,2/43	
Kupiškio m.	-	1,7/174	-	IV
Aukštupėnų k.	-	-	-	
Viso:	3,1/398	1,7/174	4,4/954	

Lentelė 2.4. Lėšų poreikis pagal plano įgyvendinimo etapus Kupiškio miesto aglomeracijoje

Etapas	Vandentiekio tinklų plėtra	Vandentiekio tinklų rekonstrukcija	Nuotekų tinklų plėtra	Viso
	tūkst. Eur	tūkst. Eur	tūkst. Eur	tūkst. Eur
I (2022-2023 metai)	154	-	651	805
II (2024-2027 metai)	244	-	303	547
IV (2021-2031 metai)	-	174	-	174

Numatoma, kad planuojamai vandentiekio tinklų plėtrai Kupiškio miesto aglomeracijoje bus reikalinga 398 tūkst. Eur, vandentiekio tinklų rekonstrukcijai – 174 tūkst. Eur.

Numatoma, kad planuojamai centralizuotų nuotekų tinklų plėtrai Kupiškio miesto aglomeracijoje bus reikalinga 954 tūkst. Eur.

2.6. Viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijos

Pagal LR teisės aktų reikalavimus, savivaldybių institucijos turi siekti, kad pagal geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planus visi savivaldybės gyventojai gautų saugos ir kokybės reikalavimus atitinkantį geriamąjį vandenį ir nuotekų tvarkymo paslaugas arba turėtų galimybę individualiai apsirūpinti geriamuoju vandeniu ir (arba) individualiai tvarkyti nuotekas.

Ne visose Kupiškio rajono savivaldybės gyvenamosiose vietovėse yra ekonomiškai tikslinga vystyti centralizuotojo geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo sistemas. Siekiant įgyvendinti Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 12 straipsnio 2 punkto nuostatas, viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijose, kuriose nėra centralizuotosios geriamojo vandens tiekimo ir (ar) nuotekų tvarkymo infrastruktūros ir nenumatoma jų plėtra, gyventojai gali apsirūpinti geriamuoju vandeniu ir tvarkyti nuotekas individualiai. Kaimiško tipo gyvenamosiose vietovėse, kurios bus priskirtos viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijoms, galės būti vystomas centralizuotasis ir individualusis (individualūs gręžiniai) vandens tiekimas bei centralizuotas ar individualusis (individualūs nuotekų tvarkymo įrenginiai) nuotekų tvarkymas.

Į viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritoriją įtraukiamos savivaldybės teritorijos, atitinkančios nors vieną iš šių kriterijų (LR geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo 2006 07 13 įstatymo Nr. X-764 trečio skirsnio 12 straipsnis):

- geriamuoju vandeniu aprūpinama ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugos teikiamos ne mažiau kaip 50 asmenų, deklaravusių gyvenamąją vietą šioje vietovėje;
- yra savivaldybei arba savivaldybės valdomai įmonei priklausanti naudoti tinkama geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūra;
- teritorijų planavimo dokumentuose nustatytos urbanizuotos ir (arba) urbanizuojamos teritorijos.

Ten, kur jau yra išvystyta viešojo geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra, naujai organizuojamas individualus vandens išgavimas ir individualus nuotekų tvarkymas negalimas.

Viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijoje individualus vandens išgavimas ir/ar individualus nuotekų tvarkymas galimas tik šiais atvejais:

- jeigu individualus vandens išgavimas ir (arba) individualus nuotekų šalinimas yra numatytas šiame geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros plane;
- jeigu individualus vandens išgavimas ir (arba) individualus nuotekų šalinimas buvo taikomas iki viešojo vandens tiekimo teritorijos nustatymo ir šis individualus vandens išgavimas ir (arba) individualus nuotekų šalinimas atitinka LR teisės aktuose nustatytus reikalavimus;
- kaip laikiną vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sprendimą (kol viešasis vandens tiekėjas neįrengs planuojamos infrastruktūros).

Teritorijose, nepatenkančiose į viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijas, taikomas individualus vandens išgavimas ir individualus nuotekų šalinimas, atitinkantis LR teisės aktuose nustatytus reikalavimus.

Urbanizuotos ir (arba) urbanizuojamos teritorijos, kurios yra nustatytos savivaldybės, vietovės lygmens bendruosiuose planuose, įtrauktos į viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijas, tačiau jose nustatytas skirtingas vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros tvarkymo būdas – centralizuotas ir (arba) individualus, atitinkantis LR teisės aktuose nustatytus reikalavimus.

Teritorijose, kuriose iki šio specialiojo plano keitimo rengimo pradžios buvo parengti detalieji planai ar kiti projektai, kuriuose buvo suplanuotas kvartalinis užstatymas, nauji vartotojai gali jungtis prie esamos kvartalinės individualios vandens išgavimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros, jeigu: ši infrastruktūra atitinka teisės aktų nustatytus geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo reikalavimus; naujų vartotojų sklypai patenka į

detaliojo plano galiojimo ribas. Tačiau, jeigu išduotose sąlygose ir pasirašytose sutartyse kvartalinei ir individualiai vandens išgavimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros statybai buvo numatyta, kad pastačius centralizuotus tinklus, statinius būtina perjungti prie centralizuotų tinklų, šias sąlygas būtina vykdyti, t. y. kai šias teritorijas pasieks viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo tinklai, kvartinė ir individuali vandens gavybos ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra turi būti naikinama (individualūs gręžiniai tamponuojami, išgriebimo duobės/kvartiniai ir vietiniai nuotekų valymo įrenginiai likviduojami) ir jungiamasi prie viešojo vandens tiekėjo tinklų.

2.6.1. Viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros alternatyvos

Rengiamam Specialiajam planui skirtingos koncepcijos alternatyvos nėra rengiamos, kadangi visi sprendimai priimti vadovaujantis esamos būklės analize, atliktais ekonominiais skaičiavimais bei poveikiu aplinkai ir atsižvelgiant į plėtros perspektyvas, numatytas teritorijų planavimo dokumentuose.

Sprendinių konkretizavimo stadijoje atliekamas geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros alternatyvų ekonominio skaičiavimo ir aplinkosaugos vertinimas (ekonominio skaičiavimo ir aplinkosaugos vertinimo ataskaita). Plėtros alternatyvos grindžiamos ekonominiais skaičiavimais ir poveikiu aplinkai. Sprendimai dėl geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo priimti, išnagrinėjus plėtros alternatyvas ir parinkus ekonomiškai tinkamiausią, priimtinausią ir aplinkosauginiu požiūriu saugiausią tvarkymo būdą.

Planuojant geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą savivaldybės teritorijoje, galimos šios alternatyvos (Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklių 1 priedas):

Lentelė 2.5. Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros alternatyvos

Geriamojo vandens tiekimo infrastruktūros plėtra		Nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra	
Alternatyva A – vandenviečių, gręžinių įrengimas.	Numatoma gyvenamojoje vietovėje įrengti kelias vandenvietes ar gręžinius, vandens gerinimo įrenginius.	Alternatyva A – grupinė nuotekų tvarkymo sistema.	Numatoma, kad gyvenamosios vietovės nuotekos būtų tvarkomos dviejose ar daugiau nuotekų valyklų.
Alternatyva B – mažesnių gyvenamųjų vietovių prijungimas.	Geriamojo vandens tiekimo teritorijos formavimas, numatant prie gyvenamosios vietovės geriamojo vandens tiekimo infrastruktūros prijungti vieną ar kelias gyvenamąsias vietas, nutolusias ne didesniu atstumu kaip 5 km.	Alternatyva B – mažesnių gyvenamųjų vietovių prijungimas.	Suformuojama nuotekų tvarkymo teritorija, numatant, kad į gyvenamosios vietovės nuotekų valyklą būtų transportuojamos vienos ar kelių aplinkinių mažesnių gyvenamųjų vietovių (ne toliau, kaip už 5 km) nuotekos.
Alternatyva C – centralizuotas tiekimas.	Centralizuotas geriamojo vandens tiekimas gyvenamajai vietai iš vienos vandenvietės.	Alternatyva C – centralizuotas nuotakynas.	Gyvenamosios vietovės nuotekų tvarkymas numatomas vienoje nuotekų valykloje.
Alternatyva D – vandenviečių, gręžinių skaičiaus sumažinimas.	Kai gyvenamoji vietovė turi dvi ar kelias vandenvietes, gręžinius, įvertinamas	Alternatyva D – prisijungimas prie didesnės gyvenamosios vietovės.	Suformuojama nuotekų tvarkymo teritorija, numatant kelių gyvenamųjų vietovių

	vandenviečių, gręžinių skaičiaus sumažinimas.		nuotekas transportuoti į didesnės gyvenamosios vietovės nuotekų valyklą.
Alternatyva E – prisijungimas prie didesnės gyvenamosios vietovės.	Geriamojo vandens tiekimo teritorijos formavimas, numatant gyvenamosios vietovės prijungimą prie didesnės gyvenamosios vietovės geriamojo vandens tiekimo sistemos.	Alternatyva E – individualus nuotekų tvarkymas.	Kai esant mažam gyventojų tankiui centralizuoto nuotekų tvarkymo sistemos įrengimas nėra racionalus.

Į viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritoriją įtrauktos savivaldybės teritorijos, atitinkančios nors vieną iš šių kriterijų (*LR geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo 2006-07-13 įstatymo Nr. X-764 trečio skirsnio 12 straipsnis*).

Išnagrinėjus centralizuoto vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemų plėtros galimybes, buvo sudarytas gyvenamųjų vietovių, kurias numatoma įtraukti į viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijas sąrašas, pateikiamas Lentelė 2.6 lentelėje.

Lentelė 2.6. Gyvenamųjų vietovių, kurias numatoma įtraukti į planuojamas viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijas, atranka

Gyvenvietės pavadinimas	Centralizuoti vandentiekio ir/ar nuotekų tinklai	Ankstesniame SP nustatyta VGVNTT teritorija, Taip / Ne (prioritetas)	Gyventojų kaita			Urbanizuota / urbanizuojama teritorija (nustatoma pagal georeferencinio pagrindo duomenis)	Gyventojų tankumas visoje gyvenamosios vietovės teritorijoje	Namų ūkių skaičius visoje gyvenamosios vietovės teritorijoje	Gyventojų skaičius vertinamoje teritorijoje	Siūlomas VGVNTT teritorijos plotas	Taikomas VGVNTT nustatymo kriterijus*	Nagrinėtos alternatyvos (Vandentiekis / Nuotekos) Pastaba: pasirinkta alternatyva paryškinta juodai
			2011 m.	2021 m.	Tendencija							
			gyv.	gyv.		ha	gyv./ha	vnt.	gyv.	ha		
Alizavos sen.												
Alizavos mstl.	Yra / Yra	Taip (I)	361	247	Mažėjanti	40,52	6,10	163	247	72	1,2,3	C /C1;C2
Bakšėnų k.		Taip (II)	144	100	Mažėjanti	18,15	5,51	66	VGVNTT nenustatoma		3	C/C
Gumbelių k.	Yra / Yra		3	4	Didėjanti	34,51	6,81	3	4	29	2,3	B;C/B;C
Salamiesčio mstl.	Yra / Yra	Taip (I)	286	231	Mažėjanti			152	196		1,2,3	
Palėvenėlės k.	Yra / Yra	Taip (I)	230	138	Mažėjanti	31,77	4,34	91	157	48	1,2	B;C/B;C
Kupiškio sen.												
Aleksandrijos k.	Yra / Yra		104	83	Mažėjanti	11,89	6,98	55	60	8	2,3	C1;C2/C;D
Antašavos mstl.	Yra / Nėra	Taip (I)	227	208	Mažėjanti	29,37	7,08	137	203	14	2,3	C1;C2;B1;B2/ C1;C2;B
Aukštupėnų k.	Yra / Yra		378	371	Mažėjanti	41,66	8,91	245	Kupiškio m. aglomeracija			B/B;C
Bukėnų k.			7	10	Didėjanti	8,17	1,22	7	VGVNTT nenustatoma		3	-/-
Paketurių k.			278	235	Mažėjanti	27,32	8,60	155	208	49	3	C;E/C;D
Svidenių k.			152	139	Mažėjanti	20,16	6,90	92	129		3	
Pašepečio k.		Taip (III)	15	23	Didėjanti	11,25	2,05	15	VGVNTT nenustatoma		3	C;E/C;D1;D2
Plundakų k.		Taip (III)	30	64	Didėjanti	26,48	2,42	42	VGVNTT nenustatoma		3	C;E/C
Pyragių k.	Yra / Nėra		151	119	Mažėjanti	63,59	1,87	78	VGVNTT nenustatoma		1,2,3	C1;C2;E1;E2/ C1;C2;D1;D2
Šepetos k.	Yra / Yra		535	509	Mažėjanti	43,22	11,78	336	509	92	1,2,3	C1;C2/C;D
Šnipeliškio k.	Yra / Yra		148	159	Didėjanti	6,35	25,06	105	119		2,3	
Slavinčiškio k.	Yra / Yra	Taip (III)	41	29	Mažėjanti	13,48	2,15	19	VGVNTT nenustatoma		2,3	C;E/C;D
Virbališkių k.	Yra / Nėra	Taip (I)	179	162	Mažėjanti	37,07	4,37	107	1740	46	1,2,3	B;C/C

Gyvenvietės pavadinimas	Centralizuoti vandentiekio ir/ar nuotekų tinklai	Ankstesniame SP nustatyta VGVNT teritorija, Taip / Ne (prioritetas)	Gyventojų kaita			Urbanizuota / urbanizuojama teritorija (nustatoma pagal georeferencinio pagrindo duomenis)	Gyventojų tankumas visoje gyvenamosios vietovės teritorijoje	Namų ūkių skaičius visoje gyvenamosios vietovės teritorijoje	Gyventojų skaičius vertinamoje teritorijoje	Siūlomas VGVNT teritorijos plotas	Taikomas VGVNT nustatymo kriterijus*	Nagrinėtos alternatyvos (Vandentiekis / Nuotekos) Pastaba: pasirinkta alternatyva paryškinta juodai
			2011 m.	2021 m.	Tendencija							
			gyv.	gyv.								
Noriūnų sen.												
Byčių k.	Yra / Nėra		173	171	Mažėjanti	22,07	7,75	113	150	39	1,2,3	C1;C2;E/C;D1;D2
Noriūnų k.	Yra / Yra	Taip (I)	928	824	Mažėjanti	50,41	16,35	543	921**	80***	1,2,3	B1;B2;C/B1;B2;C
Žvėrių k.	Yra / Nėra	Taip (III)	33	31	Mažėjanti	7,37	4,21	20			2,3	
Puponių k.		Taip (II)	140	111	Mažėjanti	22,04	5,04	73	VGVNT nenustatoma		3	C;E/C;D
Račiupėnų k.	Yra / Yra		10	4	Mažėjanti	4,06	0,99	3	VGVNT nenustatoma		2	-/-
Rudilių k.	Yra / Yra	Taip (I)	395	372	Mažėjanti	43,19	8,61	245	354	50	1,2,3	B;C/B;C
Smilgių k.	Yra / Nėra		60	51	Mažėjanti	13,18	3,87	34	23	6	2,3	-/C;D
Subačiaus sen.												
Lukonių k.		Taip (I)	251	223	Mažėjanti	23,66	9,43	147	209	24	3	B;C/B;C
Paviešinčių k.			31	24	Mažėjanti	2,80	8,58	16	VGVNT nenustatoma		3	-/-
Subačiaus m.	Yra / Yra	Taip (I)	1 051	920	Mažėjanti	65,27	14,09	572	945	102	1,2,3	B1;B2;C/B1;B2;C
Valakų k.	Yra / Nėra	Taip (II)	55	58	Didėjanti	1,23	47,24	38			1,2,3	
Dvariškių vs.			31	9	Mažėjanti	5,69	1,58	6			3	
Varaniškių k.	Nėra / Yra	Taip (III)	42	41	Mažėjanti	11,31	3,63	27	VGVNT nenustatoma		2	B;C/B;C
Skapiškio sen.												
Dailiūnų k.		Taip (I)	81	67	Mažėjanti	10,54	6,36	44	VGVNT nenustatoma		3	C;E/C
Laičių k.	Yra / Nėra	Taip (I)	177	128	Mažėjanti	24,68	5,19	84	125	42	1,2	C/C1;C2
Naivių k.	Yra / Nėra	Taip (I)	223	220	Mažėjanti	41,60	5,29	145	203	53	1,2,3	B1;B2;C/B1;B2;C1;C2
Skapiškio mstl.	Yra / Nėra	Taip (I)	403	354	Mažėjanti	59,36	6,23	233	364	95	1,2,3	C/B;C
Skapiškio vs.			29	16	Mažėjanti			11			3	
Šimonių sen.												

Gyvenvietės pavadinimas	Centralizuoti vandentiekio ir/ar nuotekų tinklai	Ankstesniame SP nustatyta VGVNT teritorija, Taip / Ne (prioritetas)	Gyventojų kaita			Urbanizuota / urbanizuojama teritorija (nustatoma pagal georeferencinio pagrindo duomenis)	Gyventojų tankumas visoje gyvenamosios vietovės teritorijoje	Namų ūkių skaičius visoje gyvenamosios vietovės teritorijoje	Gyventojų skaičius vertinamoje teritorijoje	Siūlomas VGVNT teritorijos plotas	Taikomas VGVNT nustatymo kriterijus*	Nagrinėtos alternatyvos (Vandentiekis / Nuotekos) Pastaba: pasirinkta alternatyva paryškinta juodai	
			2011 m.	2021 m.	Tendencija								
			gyv.	gyv.									
Adomynės k.	Yra / Yra	Taip (I)	269	236	Mažėjanti	33,03	7,14	156	234	61	1,2,3	C/C	
Juodpėnų k.	Yra / Yra	Taip (I)	193	182	Mažėjanti	27,03	6,73	120	152	43	1,2,3	B;C/B;C	
Juodžiūnų k.	Yra / Nėra	Taip (I)	20	13	Mažėjanti	15,18	0,86	9	383	98	2,3	C/C	
Šimonių mstl.	Yra / Yra	Taip (I)	441	387	Mažėjanti	47,16	8,21	255			1,2,3		
Kupiškio m.													
Kupiškio m.	Yra / Yra	Taip (I)	7 206	5 812	Mažėjanti	248,37	23,40	3 612	Kupiškio m. aglomeracija			C/C	

Duomenų šaltinis: seniūnijų duomenys, <https://osp.stat.gov.lt/gyventoju-ir-bustu-surasyimai1> (2011 m., 2021 m.).

* Kriterijai – 1 - geriamuoju vandeniu aprūpinama ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugos teikiamos ne mažiau kaip 50 asmenų, deklaravusių gyvenamąją vietą šioje vietovėje; 2 - yra savivaldybei arba savivaldybės valdomai įmonei priklausanti naudoti tinkama geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūra; 3 - teritorijų planavimo dokumentuose nustatytos urbanizuotos ir (arba) urbanizuojamos teritorijos. Jei gyvenvietė neatitinka nė vieno kriterijaus, ji nėra įtraukiama į VGVNT teritoriją.

** bendras Noriūnų k. / Žvėrių k. / Palėvenės mstl. / Vasalavos k. gyventojų skaičius.

*** VGVNT teritorija apimanti Noriūnų k. / Žvėrių k. / Palėvenės mstl. / Vasalavos k.

Atlikus atranką, Kupiškio rajone nustatyta 32 gyvenamosios vietovės, patenkančios į viešojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijas. Dalis šių gyvenamųjų vietovių (2 - Kupiškio m., Aukštupėnų k.) patenka į Kupiškio miesto aglomeraciją.

2.7. Viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros kryptys ir tvarkymo būdai

VGVTNT teritorijose išskiriamos viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros kryptys:

- **I kryptis** - vandentiekio ir nuotekų infrastruktūros vystymas VGVNT teritorijos dalyse (urbanizuotos/urbanizuojamos teritorijos dalys)*, kuriose yra kompaktiškas užstatymas/plėtra ir didžiausias gyventojų tankumas bei dalinai įrengti vandentiekio ir (ar) nuotekų tinklai ir numatyta centralizuota vandens tiekimo ir/arba centralizuota nuotekų tvarkymo infrastruktūra;
- **II kryptis** - vandentiekio ir nuotekų infrastruktūros vystymas (gali būti vykdomi paruošiamieji darbai vandentiekio ir nuotekų infrastruktūros vystymui: investicinių projektų rengimas, detaliųjų planų rengimas, techninių/darbo projektų rengimas) VGVNT teritorijos dalyse, kurios patenka į urbanizuojamas teritorijas*. Šiose teritorijose numatytas individualus geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo būdas. Parengus žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo būdas iš individualaus gali būti keičiamas į centralizuotą.

* Duomenų šaltinis: Kupiškio rajono savivaldybės bendrasis planas (www.tpd.lt; TPD registracijos Nr.T00047787).

Atsižvelgiant į infrastruktūros plėtros kryptis ir vadovaujantis parengta ekonominio skaičiavimo ir aplinkosaugos ataskaita, parinkti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo būdai pateikiami Lentelė 2.7 lentelėje.

Lentelė 2.7. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo būdai gyvenamosiose vietovėse, įtrauktose į numatomas viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijas

Gyvenvietės pavadinimas	Centralizuoti vandentiekio ir/ar nuotekų tinklai	Gyventojų skaičius 2021 m.	Vandentiekio infrastruktūra		Nuotekų šalinimo infrastruktūra	
			Tvarkymo būdas	Numatoma plėtra	Tvarkymo būdas	Numatoma plėtra
		gyv.				
Alizavos sen.						
Alizavos mstl.	Yra / Yra	247	C	Ne	C	Ne
Bakšėnų k.		100	I	Ne	I	Ne
Gumbelių k.	Yra / Yra	4	C	Taip	C	Taip
Salamiesčio mstl.	Yra / Yra	231				
Palėvenėlės k.	Yra / Yra	138	C	Taip	C	Taip
Kupiškio sen.						
Aleksandrijos k.	Yra / Yra	83	C	Taip	I	Taip
Antašavos mstl.*	Yra / Nėra	208	I	Ne	I	Ne
Aukštupėnų k.	Yra / Yra	371	C	Ne	C	Taip
Bukėnų k.		10	I	Ne	I	Ne
Paketurių k.		235	I	Taip	I	Taip
Svidenių k.		139				
Pašepečio k.		23	I	Ne	I	Ne
Plundakų k.		64	I	Ne	I	Ne
Pyragių k.	Yra / Nėra	119	C	Ne	I	Ne
Šepetos k.	Yra / Yra	509	C	Taip	C	Taip

Gyvenvietės pavadinimas	Centralizuoti vandentiekio ir/ar nuotekų tinklai	Gyventojų skaičius 2021 m. gyv.	Vandentiekio infrastruktūra		Nuotekų šalinimo infrastruktūra	
			Tvarkymo būdas	Numatoma plėtra	Tvarkymo būdas	Numatoma plėtra
Šnipeliškio k.	Yra / Yra	159				
Slavinčiškio k.	Yra / Yra	29	I	Ne	I	Ne
Virbališkių k.	Yra / Nėra	162	C	Taip	I	Ne
Noriūnų sen.						
Byčių k.	Yra / Nėra	171	C	Taip	I	Taip
Noriūnų k.	Yra / Yra	824				
Žvėrių k.	Yra / Nėra	31	C	Taip**	C	Ne
Puponių k.		111	I	Ne	I	Ne
Račiupėnų k.	Yra / Yra	4	I	Ne	C	Ne
Rudilių k.	Yra / Yra	372	C	Taip	C	Taip
Smilgių k.	Yra / Nėra	51	C	Ne	I	Ne
Subačiaus sen.						
Lukonių k.		223	I	Taip	I	Taip
Paviešinių k.		24	I	Ne	I	Ne
Subačiaus m.	Yra / Yra	920				
Valakų k.	Yra / Nėra	58				
Dvariškių vs.		9	C	Taip	C	Taip
Varaniškių k.	Nėra / Yra	41	I	Ne	I	Ne
Skapiškio sen.						
Dailiūnų k.		67	I	Ne	I	Ne
Laičių k.	Yra / Nėra	128	C	Taip	I	Taip
Naivių k.	Yra / Nėra	220	C	Taip	I	Taip
Skapiškio mstl.	Yra / Nėra	354				
Skapiškio vs.	Yra / Nėra	16	C	Taip	I	Taip
Šimonių sen.						
Adomynės k.	Yra / Yra	236	C	Taip	C	Taip
Juodpėnų k.	Yra / Yra	182	C	Ne	C	Ne
Juodžiūnų k.	Yra / Nėra	13				
Šimonių mstl.	Yra / Yra	387	C	Taip	C	Taip
Kupiškio m.						
Kupiškio m.	Yra / Yra	5 812	C	Taip	C	Taip

* Planinė vandentiekio plėtra galima tik inventorizavus esamą infrastruktūrą ir perdavus ją viešojo vandens tiekėjui.

** Į plėtrą įtraukiamas Palėvenės mstl. ir Vasalavos k. prijungimas.

Nustatyta, kad 20-yje gyvenamųjų vietovių vanduo gyventojams yra tiekiamas centralizuotai. Numatoma vandentiekio infrastruktūros plėtra 17-oje gyvenamųjų vietovių.
Nustatyta, kad 13-oje gyvenamųjų vietovių nuotekos yra tvarkomos centralizuotai. Numatoma centralizuotų nuotekų surinkimo infrastruktūros plėtra 16-oje gyvenamųjų vietovių.

Gyventojams tiekiamas vanduo turi atitikti Lietuvos higienos normą HN 24:2017 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“, patvirtintą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 23 d. įsakymu Nr. V-455 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 24:2017 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“ patvirtinimo (su vėlesniais pakeitimais).

Teikiant decentralizuotas geriamojo vandens tiekimo paslaugas turi būti nuolat atliekamas šachtinių šulinių vandens, vartojamo maistui gaminti, kokybės tyrimai bei esant poreikiui (t. y. esant blogai šachtinių šulinių vandens kokybei), užtikrinamas vandens tiekimas mobiliomis priemonėmis.

2.8. Viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijų plėtros kaštai

Atliekami skaičiavimai Kupiškio rajono savivaldybės VGVNT teritorijų vandentiekio ir nuotekų tinklų plėtros kaštams nustatyti.

Buitinių nuotekų tinklų iš PVC vamzdžių 1 km statybos kaina, įskaitant žemės darbus, vamzdynus, šulinių įrengimą, darbo užmokestį, medžiagas, mechanizmus*:

- vamzdžių d110-250 mm – 217,05 tūkst. Eur.

Vandentiekio tinklų 1 km statybos kaina įskaitant žemės darbus, vamzdynus, šulinių įrengimą, darbo užmokestį, medžiagas, mechanizmus, hidraulinius bandymus, vamzdyno praplovimą ir dezinfekciją*:

- vamzdžių d50-100 – 128,29 tūkst. Eur/km.

** Duomenų šaltinis: Statinių statybos skaičiuojamųjų kainų palyginamieji ekonominiai rodikliai pagal 2021 m. spalio mėn. kainas (UAB „Sistela“)*

Daromos prielaidos, kad:

- kitos paskirties sklypo, skirto inžineriniams įrenginiams suformavimas ir įsigijimas, kainuos apie 20 000 eurų, kai sklypo plotas neviršys 10 a.;
- bus statomi tik uždaro tipo nuotekų valymo įrenginiai (NVĮ), jų projektinis pajėgumas neviršys 5 000 m³/p. Šių nuotekų valyklų kaina priklausys nuo jų pajėgumo. Numatoma, kad 1 m³/p NVĮ kainuos 15 000 eurų. Numatomi koeficientai K1=0,8, kai NVĮ pajėgumas 10-20 m³/p; K2=0,7, kai NVĮ pajėgumas 21-50 m³/p; K3=0,6, kai NVĮ pajėgumas viršija 50 m³/p. Rekonstruojant esamas vandenvietes, taikomi individualūs koeficientai;
- vandens gerinimo įrenginių (VGĮ) statyba kainuos priklausomai nuo šių įrenginių pajėgumo ir išgaunamo vandens taršos komponentų kiekio. Numatoma, kad 1 m³/p VGĮ kainuos 10 000 eurų, kai tenka vandenį apvalyti nuo 1 nepageidaujamo komponento. Numatomi koeficientai K2=1.2, kai išgaunamas vanduo apvalomas nuo 2 nepageidaujamų komponentų; K3=1.35, kai išgaunamas vanduo apvalomas nuo 3 nepageidaujamų komponentų; K4=1.4, kai išgaunamas vanduo apvalomas nuo 4 nepageidaujamų komponentų; K5=1.5, kai išgaunamas vanduo apvalomas nuo 5 nepageidaujamų komponentų. Numatomi koeficientai K1=0,8, kai VGĮ pajėgumas viršija 20 m³/p; K1=0,7, kai VGĮ pajėgumas viršija 40 m³/p;
- vandenviečių likvidavimas, gręžinių tamponavimas kainuos 10 000 eurų vandenvietei;
- tinklų renovacijai taikomas 0,8 koeficientas.

Gyvenamųjų vietovių, kurias numatoma įtraukti į viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijas, alternatyvų nagrinėjimas pateikiamas Ekonominio skaičiavimo ir aplinkosaugos vertinimo ataskaitoje.

Ekonominio skaičiavimo ir aplinkosaugos vertinimo ataskaitoje pateikti skaičiavimai skirti alternatyvų ekonominiam racionalumui pagrįsti ir tiesiogiai neatitinka projektų investicinių poreikių. Kintant sąlygoms, paslaugų ir medžiagų kainoms rinkoje, kintant gyventojų kiekiui atskirose gyvenamosiose vietovėse, šių

ekonominių skaičiavimų rezultatai taip pat kinta. Prieš pradėdant investicinį projektą, rekomenduojama pakartotinai atlikti ekonominius skaičiavimus, pagrindžiančius pasirenkamos alternatyvos racionalumą.

Atskirų gyvenamųjų vietovių planuojamos infrastruktūros mastas ir reikalingas investicijų poreikis pateikiamas Lentelė 2.8 lentelėje (įtraukiant ir Kupiškio miesto aglomeraciją).

Lentelė 2.8. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemos plėtra ir renovavimo mąstai atskirose gyvenamosiose vietovėse, preliminarus investicijų poreikis

Gyvenamoji vietovė	Vystomas vandentiekis*								Vystoma buitinė nuotekynė*					
	Planuojami tinklai		Rekonstruojami tinklai		Naujų vandenviečių statyba		VGJ rekonstrukcija		Planuojami tinklai		Naujų NVJ statyba		NVJ rekonstrukcija	
	km	tūkst. Eur	km	tūkst. Eur	m³/p	tūkst. Eur	m³/p	tūkst. Eur	km	tūkst. Eur	m³/p	tūkst. Eur	m³/p	tūkst. Eur
Alizavos sen.														
Gumbelių k.-Salamiesčio mstl.	1,0	128	-	-	32	296	-	-	0,9	195	-	-	-	-
Palėvenėlės k.	0,3	38	-	-	-	-	-	-	1,3	282	-	-	-	-
Kupiškio sen.														
Aleksandrijos k.	0,3	38	-	-	-	-	-	-	0,4	87	8	60	-	-
Aukštupėnų k.	-	-	-	-	-	-	-	-	0,5	108	-	-	-	-
Paketurių k.-Svidenių k.	5,7	731	-	-	-	-	-	-	5,7	1 050	-	-	-	-
Pyragių k.	-	-	0,1	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Šepetos k.-Šnipeliškio k.	0,7	90	0,5	51	-	-	-	-	2,5	543	-	-	95	248
Virbališkio k.	0,2	26	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Noriūnų sen.														
Byčių k.	1,2	154	-	-	-	-	-	-	2,5	543	19	76	-	-
Noriūnų k.-Žvėrių k.-Palėvenės mstl.-Vasalavos k.	2,2	282	-	-	-	-	260	1 456	-	-	-	-	-	-
Rudilių k.	1,1	141	-	-	-	-	-	-	2,6	564	-	-	-	-
Subačiaus sen.														
Lukonių k.	2,2	282	-	-	34	312	-	-	2,2	478	27	155	-	-
Subačiaus m.-Valakų k.-Dvariškių vs.	4,2	539	-	-	-	-	288	1 613	6,4	1 389	-	-	-	-
Skapiškio sen.														
Laičių k.	1,4	180	0,1	10	-	-	-	-	0,8	75	7	55	-	-
Naivių k.	1,5	192	0,2	21	-	-	-	-	0,1	22	3	45	-	-
Skapiškio mstl.	4,8	616	-	-	-	-	-	-	9,1	1 975	47	165	-	-
Šimonių sen.														

Adomynės k.	1,6	205	-	-	-	-	-	-	1,9	412	-	-	-	-
Šimonių mstl.- Juodžiūnų k.	1,3	167	-	-	-	-	192	1 075	0,7	152	-	-	50	140
Kupiškio m.														
Kupiškio m.	3,1	298	1,7	174	-	-	-	-	3,9	846	-	-	-	-
Viso:	30,8	3 951	2,6	267	66	608		4 144	32,4	6 747		391		388
Infrastruktūrai, mln. Eur:	9,23								9,67					
Iš viso, mln. Eur:	18,89													

* *Infrastruktūros kiekis ir lėšų poreikis gali būti tikslinimas rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo ir (ar) statybos (techninio ir (ar) darbo) projektus ir (ar) investicinius planus.*

Finansavimo šaltiniai*: Pagrindinis geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo finansavimo šaltinis – abonentų ir vartotojų lėšos, sumokėtos už suteiktas geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugas.

Papildomi geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo finansavimo šaltiniai gali būti:

- kreditai geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros renovacijai ir plėtrai finansuoti;
- Europos Sąjungos fondų lėšos – geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros renovacijai ir plėtrai;
- valstybės ir savivaldybių biudžetų lėšos;
- užsienio šalių, tarptautinių organizacijų, finansinių institucijų ir Lietuvos Respublikos asmenų tiksliniai įnašai ir kitos teisės aktų nustatyta tvarka gautos lėšos.

* LR Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo, 18 straipsnis.

2.9. Viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijų plėtros etapai ir finansavimo šaltiniai

Gyvenamosios vietovės, kuriose siūloma centralizuotos vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemos kūrimas ir (arba) plėtra, buvo suskirstytos prioriteto tvarka. Pagrindinis kriterijus pagal kurį nustatomas gyvenamųjų vietovių prioritetiškumas yra Kupiškio rajono savivaldybės bendrojo plano keitimo sprendiniuose numatyta hierarchinė savivaldybės centrų ir gyvenamųjų vietovių sistema.

Lentelė 2.9. Kupiškio rajono savivaldybės urbanistinės struktūros vystymo sprendiniai

Eil. Nr.	Kategorija	Pokategorė	Gyvenamosios vietovės pavadinimas
1.	Centrinis rajono branduolys	Savivaldybės a kategorijos centras	Kupiškio miestas ir jo aglomeracija (Noriūnai, Smilgiai, Byčiai, Paketuriai, Aukštupėnai, Šepeta)
		Nekategorizuotos vietovės	Vienkiemiai, kaimai, kurie neturi plėtros prioriteto ir palaikomojo režimo
2.	Vystytini ir proteguotini lokalūs centrai	Savivaldybės pacentriai, b kategorija	Alizava, Antašava, Subačius, Rudiliai, Šimonys, Adomynė, Skapiškis, Salamiestis
		Nekategorizuotos vietovės	Vienkiemiai, kaimai, kurie neturi plėtros prioriteto ir palaikomojo režimo
3.	Pagrindiniai ir žemesnio rango komunikaciniai koridoriai	Pagrindiniai	Panevėžys-Kupiškis-Rokiškis, Biržai-Kupiškis-Utena
		Žemesnio rango	Kupiškis-Šepeta-Anykščiai, Skapiškis-Pandėlys
4.	Teritorijos abipus Lėvens tvenkinio ir Lėvens upės įsisavinimas rekreaciniai ir turizmui	Intensyviai rekreacinei veiklai	Teritorija aplink Lėvens tvenkinį.
		Ekstensyviai rekreacinei veiklai	Teritorija aplink Lėvens upę

Antrasis kriterijus – investicijų ekonominis efektyvumas, tai yra, visų pirma, siūloma investuoti į tas gyvenamąsias vietoves, kuriose investicijų poreikis reikalavimus atitinkančių viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo užtikrinimui vienam gyventojui yra mažesnis. Pagal šį kriterijų, prioritetą įgauna didesnės gyvenamosios vietovės, t. y. kuriose gyventojų tankumas yra didžiausias ir gyvenamosios vietovės, kuriose jau yra dalis infrastruktūros.

Lentelė 2.10. Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros vystymo prioritetai, vystymo būdas ir preliminarus investicijų poreikis

Prioritetas	VGVTNT pavadinimas	Preliminarus investicijų poreikis, tūkst. Eur	Infrastruktūros vystymo pobūdis
I (2022-2023 metai)	Kupiškio aglomeracija	805	Kupiškio m.: Vandentiekio tinklų statyba (plėtra). Buitinių nuotekų tinklų statyba (plėtra). Aukštupėnų k.: Buitinių nuotekų tinklų statyba (plėtra).
Iš viso:		805	

Prioritetas	VGVTNT pavadinimas	Preliminarus investicijų poreikis, tūkst. Eur	Infrastruktūros vystymo pobūdis
II (2024-2027 metai)	Kupiškio aglomeracija	547	Kupiškio m.: Vandentiekio tinklų statyba (plėtra). Buitinių nuotekų tinklų statyba (plėtra). Aukštupėnų k.: Buitinių nuotekų tinklų statyba (plėtra).
	Palėvenėlės k.	321	Vandentiekio tinklų statyba (plėtra). Buitinių nuotekų tinklų statyba (plėtra).
	Aleksandrijos k.	38	Vandentiekio tinklų statyba (plėtra).
	Šepetos k.-Šnipeliškio k.	90	Vandentiekio tinklų statyba (plėtra).
	Virbališkio k.	26	Vandentiekio tinklų statyba (plėtra).
	Byčių k.	154	Vandentiekio tinklų statyba (plėtra).
	Noriūnų k.-Žvėrių k.- Palėvenės mstl.-Vasalavos k.	1 738	Vandentiekio tinklų statyba (plėtra), VGĮ rekonstrukcija/statyba.
	Rudilių k.	705	Vandentiekio tinklų statyba (plėtra). Buitinių nuotekų tinklų statyba (plėtra).
	Subačiaus m.-Valakų k.- Dvariškių vs.	3 541	Vandentiekio tinklų statyba (plėtra), VGĮ rekonstrukcija/statyba. Buitinių nuotekų tinklų statyba (plėtra).
	Laičių k.	180	Vandentiekio tinklų statyba (plėtra).
	Naivių k.	192	Vandentiekio tinklų statyba (plėtra).
	Skapiškio mstl.	2 756	Vandentiekio tinklų statyba (plėtra) (<i>rengiamas statybos projektas</i>). Buitinių nuotekų tinklų statyba, NVĮ statyba (<i>rengiamas statybos projektas</i>).
	Adomynės k.	618	Vandentiekio tinklų statyba (plėtra). Buitinių nuotekų tinklų statyba (plėtra).
	Šimonių mstl.-Juodžiūnų k.	1 242	Vandentiekio tinklų statyba (plėtra), VGĮ rekonstrukcija/statyba.
Iš viso:		12 148	
III (2027-2032 metai)	Gumbelių k.-Salamiesčio mstl.	620	Vandentiekio tinklų statyba (plėtra), vandenvietės statyba. Buitinių nuotekų tinklų statyba (plėtra).
	Aleksandrijos k.	147	Buitinių nuotekų tinklų statyba, NVĮ statyba.
	Paketurių k.-Svidenių k.	1 781	Vandentiekio tinklų statyba. Buitinių nuotekų tinklų statyba.
	Byčių k.	619	Buitinių nuotekų tinklų statyba, NVĮ statyba.
	Šepetos k.-Šnipeliškio k.	791	Buitinių nuotekų tinklų statyba (plėtra), NVĮ rekonstrukcija/statyba.
	Lukonių k.	1 227	Vandentiekio tinklų statyba, vandenvietės statyba. Buitinių nuotekų tinklų statyba, NVĮ statyba.
	Laičių k.	130	Buitinių nuotekų tinklų statyba, NVĮ statyba.
	Naivių k.	67	Buitinių nuotekų tinklų statyba, NVĮ statyba.
	Šimonių mstl.-Juodžiūnų k.	292	Buitinių nuotekų tinklų statyba (plėtra), NVĮ rekonstrukcija/statyba.

Prioritetas	VGVTNT pavadinimas	Preliminarus investicijų poreikis, tūkst. Eur	Infrastruktūros vystymo pobūdis
Iš viso:		5 674	
IV*	Pyragių k., Šepetos k.- Šnipeliškio k., Laičių k., Naivių k., Kupiškio m.	267	Vandentiekio tinklų renovacija.
Iš viso:		267	
Viso už I-IV:		18 894	

* IV etapas - renovacija / rekonstrukcija, kuri vykdoma visu planuojamuoju laikotarpiu.

2.10. Gaisrinės saugos reikalavimai

Gaisrinės saugos normos teritorijų planavimo dokumentams rengti, patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2013-12-31 įsakymu Nr. D1-995/1-312 nustato gaisrinės saugos reikalavimus rengiamiems savivaldybės ir vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentams. Specialiojo teritorijų planavimo dokumentams šios normos taikomos, kai rengiami inžinerinės infrastruktūros vystymo planai.

Teritorijų planavimo dokumentuose nagrinėjami galimi teritorijos aprūpinimo vandentiekio tinklais ir statiniais būdai pagal Normatyviniuose statinio saugos dokumentuose (*Lauko gaisrinio vandentiekio tinklai ir statiniai. Projektavimo ir įrengimo taisyklės*), patvirtintuose Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos 2007-02-22 įsakymu Nr. 1-66, išdėstytais sąlygais. Lauko gaisrinio vandentiekio tinklų ir statinių poreikis, reikalingas vandens kiekis, gaisro gesinimo trukmė, tikėtinas vienu metu vietovėje kilsiančių gaisrų skaičius, reikalingas vandentiekio patikimumas, parenkamas vandentiekio tinklų skersmuo, kiti techniniai sprendiniai nustatomi rengiant statinių techninius/darbo projektus.

Lauko gaisrinio vandentiekio tinklų ir statinių projektavimo ir įrengimo taisyklės taikomos projektuojant, įrengiant, rekonstruojant ir remontuojant vandens tiekimo sistemas. Šios taisyklės numato, kad gyvenvietės centralizuotas vandentiekis gali būti naudojamas gaisrų gesinimui, kai atitinka tam tikrus reikalavimus.

Vandentiekio tinklai turi būti žiediniai. Aklinus iki 200 m ilgio vandentiekio vamzdžius galima naudoti priešgaisriniais arba ūkiniais ir priešgaisriniais poreikiams, neatsižvelgiant į vandens kiekį gaisrui gesinti.

Naujai planuojami vandentiekio tinklai yra skirti ir gaisrų gesinimui. Vandens gaisrui gesinti tiekimo leidžiama nenumatyti gyvenamosioms vietovėms, turinčioms iki 50 gyventojų ir atskiriems už miestų gyvenamųjų vietovių ribų statomiems gyvenamiesiems namams.

Atsižvelgiant į tai numatoma:

- rengiant vandentiekio tinklų plėtros techninius projektus, vadovautis reikalavimais, išdėstytais Lauko gaisrinio vandentiekio tinklų ir statinių projektavimo ir įrengimo taisyklėse;
- užstatytose pastatais ir statiniais teritorijose gaisriniai hidrantai vandentiekio tinkluose turi būti įrengiami kas 150–200 m. Atstumas, skaičiuojant jį pagal ugniagesių tiesiamą vandens liniją, nuo gaisrinio hidranto iki jo saugomo pastato perimetro tolimiausio taško turi būti ne didesnis kaip 200 m;
- įrengti tuščius antžeminius gaisrinius hidrantus su atskiriamaisiais įtaisais;

- požeminius gaisrinius hidrantus galima projektuoti ir įrengti tik tada, kai nėra techninių galimybių įrengti tuščius antžeminius gaisrinius hidrantus. Ties važiuojamojoje dalyje įrengtu požeminiu gaisriniu hidrantu turi būti įrengiami atitinkami transporto priemonėms stovėti draudžiantys kelio ženklai;
- gaisriniai hidrantai turi būti įrengiami ne toliau kaip 2,5 m nuo važiuojamosios kelio (gatvės) dalies krašto, bet ne arčiau kaip 5 m nuo pastatų sienų;
- vandentiekio tinklai turi būti žiediniai. Aklinius iki 200 m ilgio vandentiekio vamzdžius galima naudoti priešgaisriniais poreikiams;
- kai statinio išorės gaisrui gesinti sunaudojama iki 15 l/s vandens, leidžiama ne daugiau kaip vieną gaisrinį hidrantą įrengti ne ilgesnėje kaip 200 m vandentiekio linijos atšakoje. Kai vandens poreikis gaisrui gesinti iš išorės yra 15 l/s ir didesnis, gaisriniai hidrantai turi būti įrengiami žiediniame vandentiekyje ir turi užtikrinti reikiamą vandens kiekį atskirai neįvertinant kiekvieno iš jų;
- vandentiekio tinklų, kuriuose gali būti įrengiami gaisriniai hidrantai, skersmuo turi būti ne mažesnis kaip 100 mm;
- keičiantis žemės savininkams ar žemės paskirčiai gaisriniai hidrantai neturi būti naikinami be priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo tarnybos sutikimo;
- elektros energijos tiekimo siurblinei patikimumo grupė turi atitikti jos vandentiekio sistemų kategoriją.

Territorijose, kur nėra numatytas vandentiekis, arba jo našumas nepakankamas, pagal priešgaisrinius reikalavimus turi būti įrengtos vandens talpyklos arba atviri vandens telkiniai:

- vandentiekio bokštas turi turėti įrenginį automobiliams cisternoms ir gaisriniais automobiliams pripildyti;
- gaisrinių rezervuarų ir vandens telkinių talpa nustatoma, atsižvelgiant į vandens poreikį ir gaisro gesinimo trukmę, pagal – Lauko gaisrinio vandentiekio tinklų ir statinių projektavimo ir įrengimo taisyklės;
- skaičiuojant atvirų vandens telkinių talpą būtina įvertinti galimą vandens išgaravimą ir ledo susidarymą;
- susisiekimo sistema turi užtikrinti gaisrinių automobilių privažiavimą prie gaisrinių rezervuarų, telkinių ir vandens šulinių. Prie natūralių vandens telkinių ir vandens šulinių turi būti įrengta 12×12 m aikštelė ir vandens paėmimo vieta. Gaisrui gesinti turi būti sudarytos sąlygos panaudoti vandenį iš aušintuvų ir kitų dirbtinių vandens telkinių;
- visais atvejais turi būti projektuojami ne mažiau kaip du gaisriniai rezervuarai arba natūralūs vandens telkinys. Kiekviename rezervuare turi tilpti 50 proc. vandens kiekio gaisrui gesinti, o natūraliame vandens telkinyje – 100 proc. Gaisriniai rezervuarai arba natūralūs vandens telkiniai turi būti nutolę nuo pastatų, kuriuos numatoma gesinti naudojant šių telkinių vandenį, ne didesniu kaip 200 m atstumu. Atstumas, skaičiuojant jį pagal ugniagesių tiesiamą vandens liniją, nuo vandens paėmimo iš gaisrinio rezervuaro arba natūralaus vandens telkinio vietos iki saugomo pastato perimetro tolimiausio taško turi būti ne didesnis kaip 200 m.

Gyvenamosiose vietovėse, kuriose yra iki 5 tūkst. gyventojų, kai pastatų išorės gaisrui gesinti vandens poreikis neviršija 10 l/s, gaisrams gesinti leidžiama:

- šakotiniame vandentiekio tinkle įrengti gaisrinius hidrantus;
- gaisrinius hidrantus įrengti nenormuojamo skersmens vandentiekio linijoje;
- kai nėra techninių galimybių įrengti gaisrinių hidrantų, vandens gaisrui gesinti tiekimą leidžiama numatyti iš gaisrinių rezervuarų arba natūralių ir (ar) dirbtinių vandens telkinių. Atstumas nuo gaisrinio rezervuaro arba natūralaus ir (ar) dirbtinio vandens telkinio iki jo saugomo pastato perimetro tolimiausio taško gali būti ne didesnis kaip 1000 m.

Specialiojo plano keitimu nustatyti tik bendrieji priešgaisrinės apsaugos reikalavimai, tačiau rengiant šio Specialiojo plano keitimo sprendinius detalizuojančius projektus, privaloma vadovautis Normatyviniais statinio saugos dokumentais (*Lauko gaisrinio vandentiekio tinklų ir statinių projektavimo ir įrengimo taisyklėmis*), patvirtintais Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2007-02-22 d. įsakymu Nr. 1-66 ir statybos techniniu reglamento STR 2.07.01:2003 „Vandentiekis ir nuotekų šalintuvas. Pastato inžinerinės sistemos. Lauko inžineriniai tinklai“, patvirtinto LR aplinkos ministro 2003-07-21 įsakymu Nr. 390, nuostatomis, bei kitų teisės aktų, nustatančių esminius statinio reikalavimus ir statinio techninius parametrus pagal statinių ar statybos produktų charakteristikų lygius ir klases reikalavimais,

normatyvinių statybos techninių, statinio saugos ir paskirties dokumentų reikalavimais bei lauko gaisrinio vandentiekio tinklų ir statinių įrenginių gamintojo pateikta technine informacija.

2.11. Paviršinės nuotekos

Paviršinės nuotekos tai ant urbanizuotos teritorijos paviršiaus (išskyrus žemės ūkio naudmenas ir žaliuosius plotus) patenkantis kritulių ir kitoks (nuo teritorijų dangos ar transporto plovimo, laistymo ir pan.) vanduo, kurį teritorijos valdytojas nori arba privalo organizuoti (naudojant nuotekų tvarkymo sistemas) surinkti ir pašalinti į aplinką arba išleisti į kitiems asmenims priklausančias nuotekų tvarkymo sistemas (perduoti nuotekų tvarkytojui). Paviršinių nuotekų tvarkymas apima paviršinių nuotekų surinkimą, transportavimą, valymą, išleidimą, valymo metu susidarancio dumblo (šlamo) pirminį tvarkymą.

Paviršinių nuotekų tvarkymo veikla reguliuojama vadovaujantis Paviršinių nuotekų tvarkymo reglamentu, patvirtintu LR aplinkos ministro 2007-04-02 įsakymu Nr.D1-193. Reglamentas nustato aplinkosaugos reikalavimus paviršinių nuotekų surinkimui, valymui ir išleidimui, siekiant apsaugoti aplinką nuo taršos.

Reglamento nuostatos atitinka Europos Sąjungos Tarybos direktyvos Nr. 91/271/EEB „Dėl miestų nuotekų valymo“ reikalavimus ir HELCOM rekomendaciją 23/5 „Dėl teršalų išmetimų iš urbanizuotų teritorijų mažinimo, tinkamai tvarkant paviršines nuotekas“.

Šio Reglamento nuostatos taikomos visiems asmenims, valdantiems (naudojantiems) teritorijas ant kurių susidaro arba gali susidaryti paviršinės nuotekos, rengiantiems tokių teritorijų planavimo dokumentus, statybos (statinių) projektus, projektuojantiems paviršinių nuotekų tvarkymo sistemas, planuojantiems išleisti arba išleidžiantiems paviršines nuotekas į aplinką arba kitiems asmenims priklausančias nuotekų tvarkymo sistemas, taip pat institucijoms, reguliuojančioms ir kontroliuojančioms paviršinių nuotekų tvarkymą.

Projektuojant paviršinių nuotekų tvarkymo sistemas, apskaičiuojant paviršinių nuotekų projekcinį srautą ir kt., turi būti vadovaujama statybos techniniu reglamentu STR 2.07.01:2003. „Vandentiekis ir nuotekų šalintuvas. Pastato inžinerinės sistemos. Lauko inžineriniai tinklai“.

Rekomenduojami šie paviršinių nuotekų tvarkymo prioritetai:

- sumažinti paviršinių nuotekų susidarymą ir (ar) surinkimą. Tai yra, turi būti įrengiama kiek galima mažiau nelaidžių paviršių (išskyrus galimai teršiamas teritorijas).
- sumažinti kiekį centralizuotai į aplinką išleidžiamų paviršinių nuotekų. Tai yra, numatomas paviršinių nuotekų panaudojimas gamybos, žaliųjų plotų laistymo, gaisrų gesinimo reikmėms ir pan.;
- sumažinti susidarancių paviršinių nuotekų užterštumą - tai yra, numatyti sausą galimai teršiamų teritorijų valymą, įrengti stogines taršos atžvilgiu pavojingiausiose vietose ir pan.

Siekiant vystyti paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūrą, rekomenduojama įgyvendinti visą eilę priemonių. Šių priemonių įgyvendinimo prioritetiškumas yra skirtingas kiekvienai teritorijai, priklausomai nuo jos dydžio, teritorijų naudojimo, tvarkymo ir apsaugos reglamentų ir pan., tačiau daugeliu atveju reikia įgyvendinti šias priemones (arba dalį jų):

- sumažinti paviršinių nuotekų kiekį sugeriant jas grunte arba mažinant nelaidžių paviršių plotą;
- paviršinės nuotekos turi būti tvarkomos atskirai nuo buitinių, komunalinių ir gamybinių nuotekų. Paviršinių nuotekų išleidimas į komunalinių, buitinių, gamybinių nuotekų tvarkymo sistemas draudžiamas, išskyrus atvejus, kai šio reikalavimo neatitinkanti nuotekų tvarkymo sistema įdiegta (arba statybos leidimas išduotas) iki 2007 m. balandžio 15 d. Mišriųjų nuotekų tvarkymo sistemoms taikomi visi teisės aktuose nustatyti reikalavimai nuotekų, kurios patenka į mišriųjų nuotekų sistemą, tvarkymui;
- paviršinių nuotekų tvarkymo sistemose draudžiama šalinti (siekiant atsikratyti) vandens aplinkai kenksmingas medžiagas ir bet kokias atliekas. Tokiu šalinimu nelaikomas vandens aplinkai kenksmingų medžiagų patekimas ant teritorijų arba tiesiogiai į paviršinių nuotekų tvarkymo sistemas su dulkėmis ir krituliais ar dėl reikalavimus atitinkančios teritorijoje vykdomos ūkinės veiklos (pvz., eksploataciniai

išmetimai iš techniškai tvarkingų transporto priemonių, kitokių mechanizmų, purvas nuo padangų ir pan.);

- paviršinės nuotekos, į bendrą paviršinių nuotekų tvarkymo sistemą surenkamos nuo daugiau kaip 10 ha autotransportui skirtų viešųjų teritorijų (gatvių, privažiavimų, stovėjimo aikštelių), prieš išleidžiant į aplinką turi būti valomos paviršinių nuotekų valymo įrenginiuose, kurių našumas ir efektyvumas užtikrina teisės aktuose nustatytų reikalavimų laikymąsi. Šio punkto reikalavimai neprivalomi, kai surenkamų paviršinių nuotekų užterštumas neviršija teisės aktuose nustatytų normatyvų;
- paviršinių nuotekų, surenkamų nuo transportui skirtų bendro naudojimo visuomeninių teritorijų (miestų gatvių, viešo naudojimo transporto stovėjimo aikštelių, kelių ir pan.), kurių bendras plotas didesnis kaip 10 ha, tvarkymo sistemos operatorius privalo turėti nuotekų išleidimo į aplinką uždarymo (nutraukimo) priemones, kuriomis avariniu teršalų patekimo į nuotekų tvarkymo sistemą atveju arba valymo įrenginių valymo (remonto) metu ne ilgiau kaip per 30 min. galėtų nutraukti nuotekų patekimą į aplinką;
- teritorijose, kurios nepriskirtinos galimai teršiamoms, esant pakankamiems plotams viešosiose bei infrastruktūros teritorijose, paviršinių nuotekų valymui numatyti sulaikymo ir (ar) išlaikymo tvenkiniai, šlapžemės, filtracinės priemonės, kuriuos įkomponuoti, kaip kraštovaizdžio elementus ir pan. Taip pat turi būti vykdomas sausas galimai teršiamų teritorijų valymas;
- paviršinės nuotekos, atskiromis surinkimo sistemomis surenkamos nuo teritorijų, kuriose nėra taršos vandens aplinkai kenksmingomis medžiagomis šaltinių (pvz., parkai, pėsčiųjų zonos, vejos, žaidimų aikštelės, pastatų stogai ir pan.), gali būti išleidžiamos į aplinką be valymo, apskaitos ir kokybės kontrolės;
- nuotekų išleidimui į paviršinių nuotekų surinkimo sistemas, iš kurių nuotekos į aplinką išleidžiamos be valymo ir jų valymas neprivalomas pagal LR aplinkos ministro 2007 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. D1-193 „Dėl paviršinių nuotekų tvarkymo reglamento patvirtinimo“ (toliau – Paviršinių nuotekų tvarkymo reglamentas) patvirtintas nuostatas, taikomi visi nuotekų išleidimui į aplinką nustatyti reikalavimai;
- esant nepakankam paviršinių nuotekų tvarkymo sistemų pralaidumui, naujas vartotojas turi įdiegti paviršinių nuotekų debitą mažinančias priemones arba savo lėšomis pakloti naują ar rekonstruoti esamą nuotakyną iki artimiausio kritimo šulinio. Šis reikalavimas turi būti taikomas visiems naujiems vartotojams, prisijungiantiems prie esamų paviršinių nuotekų tinklų, tiek naujose, tiek esamose užstatymo teritorijose;
- inventorizuoti ir įregistruoti esamus tinklus, įvertinti jų būklę ir esant poreikiui juos rekonstruoti;
- esant poreikiui, inventorizuoti ir įregistruoti kitus tinklus, kurių nuosavybės teisė nežinoma, bet kurie yra reikalingi bei tinkami paviršinių nuotekų tvarkymui;
- užtikrinti paviršinių nuotekų tvarkymo organizavimą, atitikti paviršinių nuotekų tvarkymo įrenginių apskaitą, teisiškai juos įregistruoti, nustatyti bešeimininkių daiktų nuosavybės teisę ir visų paviršinių nuotekų tvarkymo įrenginių balansinę vertę;
- paviršinės nuotekos nuo urbanizuotos teritorijos paviršiaus (išskyrus žemės ūkio naudmenas ir žaliuosius plotus) gali būti išleidžiamos į melioracijos sistemas tik įsitikinus, kad nuotekos tenkina nuotekų išleidimui į aplinką nustatytus reikalavimus. Jeigu nuotekos netenkina anksčiau minėtų reikalavimų, prie autonominių rinktuvų žiočių turi būti įrengti vandens apvalymo statiniai;
- paviršinės nuotekos nuo autotransportui skirtos viešosios teritorijos (gatvės, privažiavimai, stovėjimo aikštelės ir pan.) paviršiaus (išskyrus žemės ūkio naudmenas ir žaliuosius plotus) gali būti išleidžiamos į melioracijos sistemas tik įsitikinus, kad nuotekos tenkina nuotekų išleidimui į aplinką nustatytus reikalavimus;
- nuleidžiant paviršinį vandenį iš intensyvaus eismo kelių (kai eismas viršija 2000 automobilių per parą) pakelės į melioracijos sistemas, prie autonominių rinktuvų žiočių turi būti projektuojami vandens apvalymo statiniai;
- rezervuoti teritorijas paviršinių nuotekų tvarkymo sistemos (paviršinių nuotekų nuotakynui, valymo įrenginiams, nuotekų išleidimo į aplinką įrenginiams, srauto uždarymo (valdymo) įrenginiams ir pan.) objektų statybai;
- susisiekimo, pramonės, administracinių, gyvenamųjų namų ir kitų objektų statybos ir (ar) rekonstravimo bei viešųjų erdvių tvarkymo techninėje dokumentacijoje turi būti numatytos paviršinių nuotekų tvarkymo priemonės.

Reikalavimai paviršinių nuotekų, susidarančių ant galimai teršiamų teritorijų, tvarkymui:

- bet kokios operacijos su vandens aplinkai kenksmingomis medžiagomis turi būti vykdomos taip, kad tokios medžiagos nepatektų ant teritorijos paviršiaus arba patekusios ant teritorijos paviršiaus turi būti surenkamos arba neutralizuojamos taip, kad jos nepatektų į paviršinių nuotekų tvarkymo sistemas ar aplinką. Esant rizikai, kad dėl planuojamos ar vykdomos ūkinės veiklos ant teritorijos paviršiaus gali patekti vandens aplinkai kenksmingos medžiagos, teritorijos naudotojas privalo turėti priemones tokių medžiagų surinkimui ir (ar) neutralizavimui. Jeigu pagal ūkinės veiklos pobūdį vandens aplinkai kenksmingų medžiagų patekimas ant teritorijos paviršiaus yra būtinas (neišvengiamas), tokios teritorijos turi būti apsaugotos nuo paviršinių nuotekų susidarymo jose (pvz., uždengtos) arba ant jų susidarančios paviršinės nuotekos turi būti tvarkomos kaip gamybinės nuotekos (taikomi visi gamybinių nuotekų tvarkymui nustatyti reikalavimai);
- galimai teršiamos teritorijos turi būti padengtos vandeniu mažai laidžia kieta danga (asfalto, asfaltbetonio, betono ar pan.) ir įrengtos taip, kad paviršinės nuotekos nuo jų nenutekėtų ant šalia esančių teritorijų ir ant jų nepatektų vanduo nuo šalia esančių teritorijų;
- paviršinės nuotekos, susidarančios ant galimai teršiamų teritorijų, turi būti surenkamos atskira paviršinių nuotekų surinkimo sistema (nuotakynu), kurioje turi būti įdiegtos priemonės, leidžiančios vykdyti nustatytus reikalavimus atitinkančią nuotekų apskaitą, laboratorinę kontrolę ir, esant reikalui, per 10 min. nuo sprendimo priėmimo uždaryti nuotekų išleistuvus;
- į aplinką išleidžiamos ant galimai teršiamų teritorijų susidariusios paviršinės nuotekos turi atitikti Reglamente nustatytus reikalavimus. Paviršinės nuotekos, susidarančios ant galimai teršiamų teritorijų, kurių plotas (nuotekų surinkimo plotas) didesnis kaip 0,01 ha, prieš išleidžiant į aplinką turi būti valomos nuotekų valymo įrenginiuose (privaloma: smėlio (purvo) sėdintuvai, gravitacinis naftos atskirtuvas, papildoma naftos sulaikymo grandis (kolisenciniai atskirtuvai, sorbciniai filtrai, flotatoriai, biosorbciniai reaktoriai ar pan.); automatinės priemonės, užkertančios kelią valymo įrenginiuose sulaikytų teršalų išnešimui ir signalizuojančios apie tokį pavojų), kurių našumas ir efektyvumas užtikrina teisės aktuose nustatytų reikalavimų laikymąsi;
- paviršinės nuotekos, susidarančios ant galimai teršiamų teritorijų, kurių plotas (nuotekų surinkimo plotas) didesnis kaip 0,02 ha, prieš išleidžiant į bendras paviršinių nuotekų tvarkymo sistemas turi būti valomos bent smėlio (purvo), naftos gaudyklėse, kurių našumas ir efektyvumas užtikrina teisės aktuose nustatytų reikalavimų laikymąsi;
- iš galimai teršiamų teritorijų, kuriose veikla jau vykdoma arba kurioms įrengti projektavimo sąlygos išduotos ir kurių paviršinėms nuotekoms išleidžiamoms į bendrus lietaus nuotakynus turi būti papildomai įrengiami nuotekų valymo įrenginiai;
- galimai teršiamos teritorijos (objekto) statybos techniniame projekte ir (ar) projekto dalyje Aplinkos apsauga (jeigu tokia projekto dalis rengiama), prieš gaunant statybos leidimą, turi būti išvardinami paviršinių nuotekų tvarkymo sprendiniai;
- projektuojant paviršinių nuotekų tvarkymo sistemas, apskaičiuojant paviršinių nuotekų projekcinį srautą ir kt., turi būti vadovaujama statybos techniniame reglamente STR 2.07.01:2003 „Vandentiekis ir nuotekų šalintuvai. Pastato inžinerinės sistemos. Lauko inžineriniai tinklai“ nustatytais pagrindiniais nuostatomis ir kitais normatyviniais dokumentais;
- projektuojamas nuotakynas turi būti saugus nuo ištvinimo ir perkrovų ištikus nustatyto intensyvumo ir dažnio liūtimis, atsižvelgiant į patvankos lygį;
- išleidžiant paviršines nuotekas į upę, upelį, kanalą, griovį, ežerą ar tvenkinį, nuotekų lygis turi būti virš aukščiausio vandens lygio telkiniuose, kad nesusidarytų patvankos. Kai periodinės patvankos išvengti neįmanoma, išleistuve turi būti įrengiamas atbulinis vožtuvas;
- gatvės paviršinių nuotekų nuotakyno skersmuo turi būti nemažesnis kaip 250 mm;
- prie atskirosios sistemos buitinio ar gamybinio nuotako neturi būti jungiamas drenažo arba paviršinių (lietaus) nuotekų vamzdynas;
- paviršinių (lietaus) nuotekų siurblinės įrengiamos kaip II kategorijos komunalinių nuotekų siurblinės. Prieš siurblinę rekomenduojama įrengti išlyginimo rezervuarą, paprastai tvenkinį;
- paviršinių nuotekų debitai gali būti apskaičiuojami pagal STR 2.07.01:2003 „Vandentiekis ir nuotekų šalintuvai. Pastato inžinerinės sistemos. Lauko inžineriniai tinklai“ 9 priede išdėstytą metodiką arba standarto LST EN 752-4:2002 11-ame sk. nurodytą metodiką;

- nuotakynas turi būti tokio hidraulinio pralaidumo, kad gebėtų tekinti gyvenamųjų, komercijos ir pramonės pastatų nuotekas iki jų valymo vietos, nekeldamas pavojaus sveikatai ir saugumui. Taip pat turi būti sudarytos prielaidos ateities plėtrai ir papildomiems nuotėkams iki rekonstravimo poreikį įrodančio dydžio;
- dideliems lietaus nuotekų debitams išvengti, nuotėkio baseine galima įrengti debito reguliavimo įrenginius. Jų dydį galima apskaičiuoti pagal Paviršinių nuotekų tvarkymo reglamento 21 priedo nurodymus. Projektuojant paviršinių (lietaus) nuotekų debito reguliavimo įrenginius reikia įvertinti ne tik hidrologinius ir hidraulinius aspektus, bet ir techninius, estetinius, socialinius, architektūrinius, aplinkosauginius ir kt. veiksniai;
- lietaus nuotakai turi būti apskaičiuojami visiškai pripildyti, tačiau be perkrovimo;
- projektuojant naujus paviršinių nuotekų tinklus turi būti naudojamas kartą per metus pasikartojančio lietaus intensyvumas. Nustatant nuotėkio koeficientą, reikia atsižvelgianti ir į teritorijos rūšį, užstatymo pobūdį ir grunto rūšį;
- projektuojant paviršinių nuotekų valymo įrenginius, gali būti numatomos liūčių metu susidarančių srautų apvedimo be valymo sistemos. Projektuojant tokias sistemas turi būti užtikrinama, kad per valymo įrenginius, neviršijant projekcinio nuotekų valymo įrenginių našumo, bus praleidžiamas ne mažiau kaip 15 procentų didžiausio skaičiuotino momentinio srauto;
- reikalavimai konkrečaus objekto paviršinių nuotekų išleidimui į aplinką nustatomi statybos projekte ir (ar) Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (toliau – TIPK) leidime, o paviršinių nuotekų išleidimui į kitiems asmenims priklausančius nuotakynus – nuotekų tvarkymo paslaugų pirkimo-pardavimo sutartyje.

3. SPECIALIŲJŲ ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGŲ NUSTATYMAS IR REGLAMENTAVIMAS

Dokumentai, kuriais nustatomos teritorijos, kurioms taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos:

- Patvirtinti teritorijų planavimo dokumentai ir (ar) žemės valdos projektai;
- Statinių projektai, kai išduotas statybą leidžiantis dokumentas.

Su prašymu statybą leidžiančiam dokumentui gauti turi būti pateikiamas sanitarinės apsaugos zonos **ribų planas arba kitas brėžinys, kuriame pažymėtos sanitarinių apsaugos zonų ribos, kai sanitarinės apsaugos zonos ribas dėl statytojo vykdomos ar numatomos vykdyti ūkinės veiklos privaloma nustatyti pagal teisės aktų reikalavimus:**

- Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo dokumentai;
- Poveikio aplinkai vertinimo dokumentai.

Vadovaujantis LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo II skyriaus II skirsnio nuostatomis, Nekilnojamojo turto kadastro ir Nekilnojamojo turto registro tvarkytojui Nekilnojamojo turto kadastro ir Nekilnojamojo turto registro įstatymų nustatyta tvarka pateikiamas pranešimas apie naujai nustatytas ir (ar) pasikeitusias (panaikintas) įstatyme nurodytas teritorijas kartu su Nekilnojamojo turto kadastro nuostatuose nurodytais nustatytų teritorijų erdviniais duomenimis ir į šias teritorijas patenkančių arba nebepatenkančių (kai pasikeitė ar buvo panaikinta anksčiau nustatyta ta pati teritorija) Nekilnojamojo turto registre įregistruotų žemės sklypų unikaliais numeriais (toliau – pranešimas). Šio pranešimo pagrindu Nekilnojamojo turto kadastro ir Nekilnojamojo turto registro tvarkytojas žemės sklypo registro įrašė padaro atitinkamą žymą apie naujai nustatytas ir (ar) pasikeitusias (panaikintas) šiame įstatyme nurodytas teritorijas ir pranešime nurodytu adresu informuoja šio pranešimo pateikėją apie žymos padarymą. Pranešimą pateikia teritorijų planavimo dokumento organizatorius. Pranešimas pateikiamas per 10 darbo dienų nuo teritorijų planavimo dokumento įsigaliojimo dienos.

Specialiosios žemės naudojimo sąlygos Nekilnojamojo turto registre įregistruotam žemės sklypui (jo daliai) taikomos nuo žymos apie nustatytas šiame įstatyme nurodytas teritorijas žemės sklypo registro įrašė padarymo dienos.

Teritorijų planavimo dokumento organizatorius per 15 darbo dienų nuo teritorijų planavimo dokumento įsigaliojimo dienos raštu (siunčiant paštu) praneša žemės sklypo, kuriame numatoma taikyti specialiąsias žemės naudojimo sąlygas, savininkui, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtiniui, taip pat fiziniam ar juridiniam asmeniui arba kitai organizacijai ar jų padaliniais, naudojantiems žemę pagal Nekilnojamojo turto registre įregistruotą sutartį, ir (ar) šioje nustatytoje teritorijoje esančių Nekilnojamojo turto registre įregistruotų nekilnojamųjų daiktų savininkams ar patikėtiniams jų deklaruotos gyvenamosios vietos ar buveinės adresu, nurodydamas konkrečias nustatytas šiame įstatyme nurodytas teritorijas ir jose taikytinas specialiąsias žemės naudojimo sąlygas (arba pateikia nuorodą, kur su jomis galima susipažinti) ir sprendimą, kuriuo buvo patvirtintas teritorijų planavimo dokumentas arba sprendimą, kuriuo buvo patvirtintas atitinkamos teritorijos planas. Tuo pačiu raštu informuojama apie teisę kreiptis į konkretų subjektą (nurodant jo pavadinimą, juridinio asmens arba kitos organizacijos ar jų padalinių kodą, buveinę, kontaktinius duomenis arba fizinio asmens vardą, pavardę, deklaruotą gyvenamąją vietą, kontaktinius duomenis) dėl LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 13 straipsnio 1 dalyje nurodytos kompensacijos sumokėjimo.

Jeigu nežinoma žemės sklypo savininko, fizinio asmens, naudojančio žemę pagal Nekilnojamojo turto registre įregistruotą sutartį, ir (ar) nustatytoje šiame įstatyme nurodytoje teritorijoje esančio Nekilnojamojo turto registre įregistruoto nekilnojamojo daikto savininko ar patikėtinio gyvenamoji vieta, informacija apie šiame įstatyme nurodytas teritorijas, nustatytas tenkinant viešąjį interesą, ir jose taikytinas specialiąsias žemės naudojimo sąlygas žemės sklypui (jo daliai) paskelbiama LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 11 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka.

Kompensacijos dėl specialiųjų žemės naudojimo sąlygų taikymo, nustatytose tenkinant viešąjį interesą, kai žemės savininko, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtinio sutikimas neprivalomas, apskaičiuojamos ir išmokamos Vyriausybės nustatyta tvarka vadovaujantis LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 13 straipsnio 4 dalimi. Kompensacijos išmokamos vieną kartą arba mokamos kiekvienais metais ne ilgiau kaip 3 metus, išskyrus atvejus, kai kituose įstatymuose nustatyta kitaip.

Projektuojant geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo tinklus ir infrastruktūrą (techninių/darbo projektų rengimo metu) būtina vadovautis Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo (LRS 2019-06-06 Nr. XIII-2166) reikalavimais dėl apsaugos zonų nustatymo. Naujų tinklų tiesimo konkrečios vietos, vandentiekio ir/ar nuotekų tinklų planinė padėtis nustatomi vėlesnėse projektavimo stadijose (techniniais/darbo projektais). Infrastruktūra turi būti planuojama pagal specifinius teritorijų požymius. Pažymėtina, kad šiuo specialiojo plano keitimu įregistruotiems žemės sklypams apribojimai dėl naujos infrastruktūros įrengimo nesukuriami, žemės paskirtis, būdas ar pobūdis nekeičiami, teritorijų paėmimo visuomenės poreikiams procedūra neatliekama.

Detalizuojant kaip vandentiekio bei nuotekų tinklais aprūpinti šiuo specialiojo plano keitimu nustatytas viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijas bei perspektyvines viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijas (t. y. rengiant detaliuosius planus ir/ar techninius projektus) būtina atsižvelgti į esamų ir planuojamų objektų apsaugos bei įtakos zonas, nustatytas planuojamų tinklų apsaugos zonas ir kt. apribojimus.

Klojant naujus vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo tinklus, būtina užtikrinti esamų inžinerinių tinklų (elektros, telekomunikacijų, šilumos, vandentiekio, nuotekų ir pan.) ir gatvių dangų išsaugojimą, prioritetą teikiant tinklų klojimui uždaru būdu, gauti projektavimo sąlygas tinklams pakloti. Taip pat būtina taikyti (esamiems, projektuojamiems, pastatytiems ir pripažintiems tinkamais naudoti inžineriniams tinklams) Lietuvos Respublikos Seimo 2019 m. birželio 6 d. Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymą Nr.XIII-2166 (TAR, 2019-06-19, Nr. 9862).

Specialiajame plane numatytų tinklų vystymui turi būti numatyti inžinerinės infrastruktūros koridoriai ir/ar nustatyti servitutai, rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus (detaliuosius ir/ar specialiuosius planus) ir/ar statybos (techninius/darbo) projektus.

3.1. Požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonos ir jose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos

Siekiant apsaugoti ir užtikrinti vandenvietėse išgaunamo vandens kokybę bei apsisaugoti nuo išteklių naudojimo galimo neigiamos poveikio aplinkai kiekvienos vandenvietės, išgaunančios vidutiniškai daugiau kaip 10 m³ vandens per parą, išteklių turi būti aprobuoti, vadovaujantis Ištirtų požeminio vandens (išskyrus pramoninį) išteklių aprobavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus 2012 m. gegužės 29 d. įsakymu Nr. 1-90 ir vandenvietėms nustatytos apsaugos zonos (toliau - VAZ), vadovaujantis Požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonų nustatymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. gruodžio 14 d. įsakymu Nr. D1-912.

Vadovaujantis Požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonų nustatymo tvarkos aprašu, nustatomi reikalavimai, kuriais vadovaujantis nustatomos požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonos ir jų sudėtinės dalys.

Požeminio vandens vandenvietės apsaugos zona – požeminio vandens vandenvietės apsaugai skirta teritorija, kurioje taikomos šiuo įstatymu nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos.

Požeminio vandens vandenvietė:

- *I grupės požeminio vandens vandenvietė* – su atmosferos krituliais, paviršiniu ir gretimų sluoksnių požeminiu vandeniu neturinti ryšio uždara požeminio vandens vandenvietė, įrengta vandeninguosiuose sluoksniuose, esančiuose po regionine vandenspara;

- *II grupės požeminio vandens vandenvietė* – su atmosferos krituliais, paviršiniu ir gretimų sluoksnių požeminiu vandeniu silpną ryšį turinti pusiau uždara požeminio vandens vandenvietė, įrengta iš dalies izoliuotuose vandeninguosiuose sluoksniuose;
- *III grupės požeminio vandens vandenvietė* – atvira požeminio vandens vandenvietė, tiesiogiai arba per išsipleišėjusias vandensparas turinti ryšį su paviršiniais vandens telkiniais, pasipildanti atvirų telkinių vandeniu arba atmosferos krituliais.

Požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonas sudaro:

- požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonų juostos;
- požeminio vandens vandenviečių taršos apribojimo juostos.

Požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonų juostos:

- Požeminio vandens vandenvietės apsaugos zonos *1-oji juosta* – atsižvelgiant į požeminio vandens vandenvietės grupę nustatyto pločio arčiausiai kaptažo įrenginių esanti juosta, kurios paskirtis – apsaugoti vandenvietę nuo taršos ir kurioje draudžiama ūkinė ir kita veikla, nesusijusi su vandens paėmimu, gerinimu ir tiekimu;
- Požeminio vandens vandenvietės apsaugos zonos *2-oji juosta* – už požeminio vandens vandenvietės apsaugos zonos 1-osios juostos esanti matematiškai ar analitiškai apskaičiuoto pločio juosta, kurioje ribojama mikrobiologinę ir cheminę taršą galinti sukelti ūkinė veikla;
- Požeminio vandens vandenvietės apsaugos zonos *3-ioji juosta* – už požeminio vandens vandenvietės apsaugos zonos 2-osios juostos esanti matematiškai ar analitiškai apskaičiuoto pločio juosta, kurioje ribojama cheminę taršą galinti sukelti ūkinė veikla.

Požeminio vandens vandenviečių taršos apribojimo juosta:

- *Požeminio vandens vandenvietės taršos apribojimo juosta* – aplink I ir II grupės požeminio vandens vandenvietės, iš kurios išgaunamas gėlas vanduo, naudojamas ar planuojamas naudoti maistui, kaptažo įrenginius nustatyta 50 metrų pločio juosta (įskaitant požeminio vandens vandenvietės apsaugos zonos 1-ąją juostą), kurioje draudžiama mikrobiologinę ir (arba) cheminę taršą galinti sukelti ūkinė veikla.

VAZ nustatoma:

- tik VAZ 1-oji juosta:
 - aplink visų grupių gėlo požeminio vandens, kai jo neplanuojama naudoti kaip geriamojo ir ūkinių gyvūnų auginimui ir priežiūrai, vandenvietės, iš kurių skaičiuojant metinį vidurkį išgaunama vidutiniškai ne daugiau kaip 100 m³ vandens per parą,
 - aplink mineralinio požeminio vandens, kai jo neplanuojama naudoti kaip geriamojo ir ūkinių gyvūnų auginimui ir priežiūrai, vandenvietės, iš kurių skaičiuojant metinį vidurkį išgaunama vidutiniškai ne daugiau kaip 100 m³ vandens per parą,
 - aplink visų grupių gėlo požeminio vandens, kai jį planuojama naudoti kaip geriamąjį ir ūkinių gyvūnų auginimui ir priežiūrai, vandenvietės, iš kurių skaičiuojant metinį vidurkį išgaunama vidutiniškai ne daugiau kaip 10 m³ vandens per parą, išskyrus, kai vanduo naudojamas geriamojo vandens viešajam tiekimui,
 - aplink visų grupių individualiai apsirūpinančiųjų geriamuoju vandeniu požeminio vandens vandenvietės, kai vandens ištekliais naudoti nereikalingas leidimas naudoti požeminio vandens išteklius.
- VAZ 1-oji juosta ir 50 m spinduliu (įskaitant VAZ 1-ąją juostą) požeminio vandens vandenvietės taršos apribojimo juosta:
 - aplink I ir II grupės gėlo požeminio vandens, kai jį planuojama naudoti kaip geriamąjį ir ūkinių gyvūnų auginimui ir priežiūrai, vandenvietės, iš kurių skaičiuojant metinį vidurkį išgaunama vidutiniškai nuo daugiau kaip 10 iki 100 m³ vandens per parą,
 - aplink visų grupių gėlo požeminio vandens vandenvietės, iš kurių skaičiuojant metinį vidurkį išgaunama vidutiniškai ne daugiau kaip 10 m³ vandens per parą ir kurių vanduo naudojamas geriamojo vandens viešajam tiekimui.
- VAZ 1-oji, VAZ 2-oji juostos ir VAZ 3-iosios juostos 3a sektorius:

- aplink I ir II grupės gėlo požeminio vandens, kai jį planuojama naudoti kaip geriamąjį ir ūkinių gyvūnų auginimui ir priežiūrai, vandenvietes, iš kurių skaičiuojant metinį vidurkį išgaunama vidutiniškai daugiau kaip 100 m³ vandens per parą,
 - aplink III grupės gėlo požeminio vandens, kai jį planuojama naudoti kaip geriamąjį ir ūkinių gyvūnų auginimui ir priežiūrai, vandenvietes, iš kurių skaičiuojant metinį vidurkį išgaunama vidutiniškai daugiau kaip 10 m³ vandens per parą,
 - aplink visų grupių gėlo požeminio vandens, kai jo neplanuojama naudoti kaip geriamojo ir ūkinių gyvūnų auginimui ir priežiūrai, vandenvietes, iš kurių skaičiuojant metinį vidurkį išgaunama vidutiniškai daugiau kaip 100 m³ vandens per parą,
 - aplink mineralinio požeminio vandens, kai jį planuojama naudoti kaip geriamąjį ir ūkinių gyvūnų auginimui ir priežiūrai, vandenvietes, nepriklausomai nuo išgaunamo vandens kiekio,
 - aplink mineralinio požeminio vandens, kai jo neplanuojama naudoti kaip geriamojo ir ūkinių gyvūnų auginimui ir priežiūrai, vandenvietes, iš kurių skaičiuojant metinį vidurkį išgaunama vidutiniškai daugiau kaip 100 m³ vandens per parą.
- VAZ 1-ojo, VAZ 2-oji juostos ir VAZ 3-iosios juostos 3a ir 3b sektoriai nustatomi leidimų naudoti angliavandenilių išteklius plotuose, nustatytuose Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus įsakyme, Aprašo 11.3.1–11.3.5 papunkčiuose nurodytais atvejais.

Viešajam geriamojo vandens tiekimui naudojamų požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonos nustatomos teritorijų planavimo dokumentuose ar žemės valdos projektuose, atsižvelgiant į Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos (toliau – LGT) patvirtinto VAZ projekto duomenis. Kitais atvejais VAZ nustatomos, atsižvelgiant į LGT patvirtinto VAZ projekto duomenis arba Tvarkos apraše nustatytus VAZ juostų dydžius, LR žemės įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonos grafine forma pateikiamos pagrindiniame brėžinyje Nr. CF-21U-68-SP-S-01.

Lentelė 3.1. Kupiškio raj. sav. UAB „Kupiškio vandenys“ eksploatuojamų esamų / planuojamų požeminio vandens vandenviečių

Seniūnija	Vandenvietės pavadinimas	Reg. Nr.	Išteklių rūšis	Vandenvietės apsaugos zona	Gręžinių sk. / vandeningas tarpstuksnis	Vandenvietės pajėgumas	Išgaunamo vandens kiekis (2020 m.)	Vandens gerinimo įrenginiai
						m ³ /p	m ³ /p	Yra / planuojami / rekonstruojami
Alizavos sen.	Alizavos (Kupiškio r.)	3420	Gėlas vanduo	50 m juosta	2 / D3kp-s	240	23	Yra
	Gumbelių k.–Salamiesčio mst.	-	Gėlas vanduo	1 juosta, 50 m juosta	Planuojama nauja vandenvietė (32 m ³ /p)			
	Palėvenėlės (Kupiškio r.)	4120	Gėlas vanduo	1 juosta, 50 m juosta	1 / D3-2šv-up	240	13	Yra
Kupiškio sen.	Pyragių (Kupiškio r.)	3421	Gėlas vanduo	-	n.d. / D2tr - D3šv	n.d.	n.d.	n.d.
	Virbališkių (Kupiškio r.)	3425	Gėlas vanduo	1 juosta, 50 m juosta	1 / D3kp-s	240	23	Yra
Noriūnų sen.	Kupiškio I	53	Gėlas vanduo	2 juosta, 3B juosta	10 / D3kp-s; D3-2šv-up	2 000	832	Yra
	Noriūnų (Kupiškio r.)	3428	Gėlas vanduo	50 m juosta	4 / D3-2šv-up	264	61	Rekonstruojami

Seniūnija	Vandenvietės pavadinimas	Reg. Nr.	Išteklių rūšis	Vandenvietės apsaugos zona	Gręžinių sk. / vandeningasis tarp sluoksnis	Vandenvietės pajėgumas	Išgaunamo vandens kiekis (2020 m.)	Vandens gerinimo įrenginiai
						m³/p	m³/p	Yra / planuojami / rekonstruojami
	Rudilių (Kupiškio r.)	3422	Gėlas vanduo	1 juosta, 50 m juosta	1 / D3	240	19	Yra
Skapiškio sen.	Laičių (Kupiškio r.)	3429	Gėlas vanduo	50 m juosta	2 / D3-2šv-up	288	10	Yra
	Naivių (Kupiškio r.)	4758	Gėlas vanduo	1 juosta, 50 m juosta	1 / D3 kp-s	288	16	Yra
	Skapiškio (Kupiškio r.)	3423	Gėlas vanduo	50 m juosta	2 / D3-2šv-up	264	26	Yra
Subačiaus sen.	Lukonių k.	-	Gėlas vanduo	1 juosta, 50 m juosta	Planuojama nauja vandenvietė (34 m³/p)			
	Subačiaus (Kupiškio r.)	3427	Gėlas vanduo	50 m juosta	2 / D3kp-s; D3-2šv-up	288	56	Rekonstruojami
Šimonių sen.	Adomynės (Kupiškio r.)	3418	Gėlas vanduo	1 juosta, 50 m juosta	2 / D3-2šv-up	240	25	Yra
	Juodpėnų (Kupiškio r.)	3419	Gėlas vanduo	1 juosta, 50 m juosta	1 / D3šv	240	10	Yra
	Šimonių (Kupiškio r.)	3424	Gėlas vanduo	50 m juosta	2 / D3-2šv-up	192	31	Yra

Duomenų šaltinis: LGT ir UAB „Kupiškio vandenys“ duomenys.

Lentelė 3.2. Kupiškio raj. sav. kitų įmonių eksploatuojamų esamos požeminio vandens vandenvietės

Seniūnija	Vandenvietės pavadinimas	Reg. Nr.	Išteklių rūšis	Vandenvietės apsaugos zona	Vandeningasis tarp sluoksnis	Eksploatuotojas
Alizavos sen.	ŽŪB "Daukučiai" (Kupiškio r.)	3542	Gėlas vanduo	-	D3-2šv-up	Kupiškio raj. Daukučių ŽŪB, reg. kodas 164767050 (2006.01)
Kupiškio sen.	Antašavos (Kupiškio r.)	3569	Gėlas vanduo	-	D3	Antašavos gyvenvietės bendruomenė, reg. kodas 160322341 (2005.01)
	Didžprūdžių (Kupiškio r.)	3554	Gėlas vanduo	-	D3	n.d.
	Kupiškio statybinių medžiagų g-klos	2700	Gėlas vanduo	-	D3kp-s	AB „SIMEGA“, reg. kodas 164780489(2003.01)
Kupiškio m.	AB "Simega"	2701	Gėlas vanduo	1 juosta	D3-2šv-up	AB „Simega“, reg. kodas 164780489
	Kupiškio soc. globos namai	3796	Gėlas vanduo	1 juosta, 50 m juosta	D3-2šv-up	Kupiškio socialinės globos namai, reg. kodas 190793833
	Paketurių (Kupiškio r.)	3605	Gėlas vanduo	-	D3-2šv-up	Paketurių gyvenvietės gręžtinių šulinių bendrasavininkai (2005.01)

	Uoginių (Kupiškio r.)	3598	Gėlas vanduo	-	D3kp-s	Uoginių gyvenvietės gręžtinio šulinio bendrasavininkai (2005.01)
Noriūnų sen.	UAB "Kupiškio Akmenlita"	3481	Gėlas vanduo	2 juosta, 3B juosta	D3-2šv-up	UAB „Kupiškio Akmenlita“, reg. kodas 169203146
Skapiškio sen.	VIADA degalinė (Kerelių k.)	5521	Gėlas vanduo	1 juosta, 50 m juosta	D3kp-s	n.d.
Subačiaus sen.	Lukonių (Kupiškio r.)	3586	Gėlas vanduo	-	D3	Kupiškio raj. Lukonių gyv. bendruomenė, reg. kodas 160329097 (2005.01)
	Subačiaus kuro bazės (Kupiškio r.)	3426	Gėlas vanduo	-	D3	VĮ Lietuvos naftos produktų agentūra, reg. kodas 110084364(2005.10)
	Subačiaus naftos terminalo	5122	Gamybinis vanduo	-	D3 kp-s	AB „Klaipėdos nafta“, reg. kodas 110648893

Duomenų šaltinis: LGT duomenys.

Požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonose taikomos specialiosios žemė naudojimo sąlygos, kurias nustato LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas, priimtas LRS 2019-06-06, dokumento Nr. XIII-2166 (11 sk. 106 straipsnis):

- Požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonose negali būti nenaudojamų gręžinių, išskyrus konservuotus gręžinius.
- Požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonose **draudžiama**:
 - įrengti angliavandenilių (naftos ir (ar) dujų) išteklių tyrimui ir (ar) naudojimui skirtus gręžinius;
 - į požeminius vandeninguosius sluoksnius tiesiogiai išleisti valytas ir nevalytas komunalines, gamybinės ir paviršines nuotekas, radioaktyvias ir chemines medžiagas.
- Visų grupių požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonų 1-ojoje juostoje draudžiama bet kokia veikla, tiesiogiai nesusijusi su požeminio vandens paėmimu, gerinimu ir tiekimu.
- Visų grupių požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonų 2-ojoje juostoje draudžiama įrengti naujus požeminio vandens išteklių naudojimui skirtus gręžinius, išskyrus atvejus, kai viešasis geriamojo vandens tiekėjas neturi galimybės tiekti vandenį arba neužtikrina vartotojui tiekiamo vandens kokybės.
- I grupės požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonos 2-ojoje juostoje draudžiama:
 - gaminti, naudoti ir sandėliuoti pavojingas chemines medžiagas ir preparatus, išskyrus naudojamus geriamajam vandeniui ruošti;
 - įrengti pavojingųjų atliekų apdorojimo įrenginius ir sąvartynus.
- II grupės požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonos 2-ojoje juostoje draudžiama:
 - vykdyti šio straipsnio 5 dalyje nurodytas veiklas;
 - statyti pastatus, neprijungtus prie komunalinių nuotekų šalinimo tinklų arba prie vietinių nuotekų šalinimo tinklų, pagal teisės aktų reikalavimus užtikrinančių lygiavertį komunaliniams nuotekų šalinimo tinklams aplinkos apsaugos lygį;
 - tręšti nuotekomis, nuotekų dumbliu, mėšlu, skystu mėšlu ir srutomis;
 - įrengti kapines, užkasti kritusius gyvulius;
 - įrengti mėšlo ir srutų kaupimo ir tvarkymo statinius ar įrenginius, nuotekų filtravimo sistemas, nuotekų dumblo kaupimo (kompostavimo) aikšteles, žaliųjų atliekų kompostavimo aikšteles;
 - įrengti užterštos žemės ir grunto valymo aikšteles;
 - įrengti naftos ir naftos produktų saugyklas.
- III grupės požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonos 2-ojoje juostoje draudžiama:
 - vykdyti šio straipsnio 5 ir 6 dalyse nurodytas veiklas ir įrengti atliekų tvarkymo įrenginius;
 - įrengti nuotekų valymo įrenginius su išleistuvais į paviršinius vandenis;
 - įrengti karjerus.

8. II grupės požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonos 3-iojoje juostoje 3a sektoriuje draudžiama vykdyti šio straipsnio 5 dalyje nurodytas veiklas.

9. III grupės požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonos 3-iojoje juostoje draudžiama vykdyti šio straipsnio 6 dalyje nurodytas veiklas.

10. Požeminio vandens vandenvietės taršos apribojimo juostoje **draudžiama** vykdyti nurodytas veiklas:

- įrengti naujus požeminio vandens išteklių naudojimui skirtus gręžinius, išskyrus atvejus, kai viešasis geriamojo vandens tiekėjas neturi galimybės tiekti vandenį arba neužtikrina vartotojui tiekiamo vandens kokybės;
- gaminti, naudoti ir sandėliuoti pavojingas chemines medžiagas ir preparatus, išskyrus naudojamus geriamajam vandeniui ruošti;
- įrengti pavojingųjų atliekų apdorojimo įrenginius ir sąvartynus;
- statyti pastatus, neprijungtus prie komunalinių nuotekų šalinimo tinklų arba prie vietinių nuotekų šalinimo tinklų, pagal teisės aktų reikalavimus užtikrinančių lygiavertį komunaliniams nuotekų šalinimo tinklams aplinkos apsaugos lygį;
- tręšti nuotekomis, nuotekų dumbliu, mėšlu, skystu mėšlu ir srutomis;
- įrengti kapines, užkasti kritusius gyvulius;
- įrengti mėšlo ir srutų kaupimo ir tvarkymo statinius ar įrenginius, nuotekų filtravimo sistemas, nuotekų dumblo kaupimo (kompostavimo) aikštes, žaliųjų atliekų kompostavimo aikštes;
- įrengti užterštos žemės ir grunto valymo aikštes;
- įrengti naftos ir naftos produktų saugyklas;
- įrengti karjerus.

3.2. Vandens tiekimo, buitinių nuotekų ir paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros apsaugos zonos ir jose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos

LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo III skyriaus „Inžinerinė infrastruktūra“ 10 sk. 42 straipsnis nustato vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros apsaugos zonos dydžius:

- vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo vamzdinių, įrengiamų iki 2,5 metro gylyje, apsaugos zona – išilgai vamzdinio trasos esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 2,5 metro į abi puses nuo vamzdinio ašies, po šia juosta esanti žemė bei vanduo virš šios juostos;
- vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo vamzdinių, įrengiamų didesniame kaip 2,5 metro gylyje, apsaugos zona – išilgai vamzdinio trasos esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 5 metrus į abi puses nuo vamzdinio ašies, po šia juosta esanti žemė bei vanduo virš šios juostos;
- magistralinių vamzdinių, kurių skersmuo yra 400 milimetrų ir didesnis, apsaugos zona išilgai vamzdinio trasos esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 10 metrų į abi puses nuo vamzdinio ašies, po šia juosta esanti žemė bei vanduo virš šios juostos;
- vandens rezervuarų, skaidrintuvų apsaugos zona – 30 metrų pločio žemės juosta aplink šių įrenginių išorines ribas;
- vandens tiekimo bokštų, vandens ir nuotekų siurblių, nuotekų rezervuarų apsaugos zona – 10 metrų pločio žemės juosta aplink šių statinių ar įrenginių išorines ribas.

Vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros apsaugos zonose **draudžiama**:

- pilti druskas (išskyrus atvejus, kai druska barstomi keliai);
- sandėliuoti pašarus, trąšas bei chemines medžiagas;
- statyti ir (ar) įrengti sąvartynus, didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštes;
- pilti chemines medžiagas ir jų tirpalus, naftą ir jos produktus;
- vykdyti grunto sprogdinimo darbus;
- vandens telkiniuose nuleisti inkarus, plaukti su nuleistais inkarais ir kitais vandens telkinių dugną siekiančiais įrankiais. Šis reikalavimas negalioja magistralinių vamzdinių, kurių skersmuo yra 400 milimetrų ir didesnis, įgilintų ne mažiau kaip 10 metrų nuo vandens telkinio dugno, apsaugos zonose, įvertinant galimą vandens telkinio dugno išplovimą ir pasikeitimą;

- vandens telkiniuose cheminėmis medžiagomis naikinti augaliją; gadinti, užverti ar užversti kelius, skirtus privažiuoti prie vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros.

Vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros apsaugos zonose, Statybos įstatyme, Teritorijų planavimo įstatyme ar aplinkos ministro nustatyta tvarka negavus šios infrastruktūros savininko ar valdytojo pritarimo (derinimo) projektui ar numatomai veiklai, **draudžiama:**

- statyti, rekonstruoti, griauti statinius ir įrengti, išardyti įrenginius, išskyrus statinius ir įrenginius, kurių statyba (įrengimas) draudžiama pagal LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo III skyriaus 10 skirsnio 43 punkto 1 dalį;
- sodinti ir auginti želdinius (išskyrus žolinius augalus);
- melioruoti, drėkinti ir sausinti žemę;
- keisti žemės paviršiaus altitudes daugiau kaip 0,3 metro (kasti gruntą arba užpilti papildomą grunto sluoksnį) ar vykdyti požeminius darbus;
- gilinti vandens telkinius, kasti bei siurbti jų dugną;
- vykdyti tiesioginius žemės gelmių geologinius tyrimus ir kitus darbus, susijusius su gręžinių įrengimu ir grunto (išskyrus dirvą) bandinių ėmimu;
- sandėliuoti bet kokias medžiagas, išskyrus medžiagas, skirtas vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros statybos ir remonto darbams, ir medžiagas, nurodytas Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų III skyriaus 10 skirsnio 43 punkto 1 dalies 1 punkte.

Nuotekų tvarkymas turi būti organizuojamas, kad atitiktų aplinkosaugos reikalavimus, nustatytus Nuotekų tvarkymo reglamente, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. gegužės 17 d. įsakymu Nr. D1-236, Nuotekų kaupimo rezervuarų ir septikų įrengimo, eksploatavimo ir kontrolės tvarkos apraše, patvirtintame aplinkos ministro 2015 m. sausio 9 d. įsakymu Nr. D1-18 bei Paviršinių nuotekų tvarkymo reglamente, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. D1-193.

Nuotekų tvarkymo reglamentas nustato pagrindinius aplinkosaugos reikalavimus nuotekų surinkimui, valymui ir išleidimui siekiant apsaugoti aplinką nuo taršos.

Prieš išleidžiant į gamtinę aplinką nuotekos turi būti tvarkomos reikalavimus atitinkančiose centralizuotose, atskirosiose arba grupinėse nuotekų tvarkymo sistemose.

Nuotekų surinkimo sistema turi atitikti šiuos bendruosius reikalavimus:

- turi atitikti planuojamų tvarkyti nuotekų kiekybines ir kokybines charakteristikas;
- turi būti užtikrintas reikalavimus atitinkantis sandarumas, kad nuotekos neprasiskverbtų į aplinką ir vanduo iš aplinkos nepatektų į sistemą;
- paviršinės nuotekos turi būti surenkamos, valomos, apskaitomos ir vykdoma jų užterštumo kontrolė atskirai nuo buitinių, komunalinių ir gamybinių nuotekų, išskyrus nuotekų tvarkymą mišriosiose nuotekų tvarkymo sistemose, įrengtose iki šio Reglamento įsigaliojimo. Buitinės, komunalinės ir/arba gamybinės nuotekos po valymo (iki reikalavimų nustatytų išleidimui į gamtinę aplinką), apskaitos ir taršos kontrolės gali būti nuvedamos į išleidimo į gamtinę aplinką vietą ir išleidžiamos kartu su išvalytomis (iki reikalavimų, nustatytų išleidimui į gamtinę aplinką), apskaitytomis ir taršos kontrolę (kontrolės vietą) praėjusiomis paviršinėmis nuotekomis (t. y. gali būti maišomos tik išvalytos, apskaitytos ir taršos kontrolę praėjusios nuotekos).

Nustatant nuotekų (teršalų) išleidimo į aplinką sąlygas, turi būti vadovaujamas pagrindiniais principais:

- negali būti viršijamos nustatytos teršalų didžiausios leistinos koncentracijos (DLK) nuotekose;
- negali būti viršijamas leistinas poveikis nuotekų priimtuvui;
- veiklos vykdytojai privalo tinkamai eksploatuoti ir prižiūrėti nuotekų tvarkymo sistemas ir turi siekti, kad jų turimos išleidžiamų nuotekų poveikį aplinkai mažinančios priemonės būtų naudojamos aplinkai palankiausiu būdu. Išvalytos nuotekos, jei tik įmanoma, turi būti panaudojamos pakartotinai.
- į gamtinę aplinką išleidžiamų buitinių ir komunalinių nuotekų užterštumas negali viršyti Nuotekų tvarkymo reglamento 2 lentelėje „Į gamtinę aplinką išleidžiamų nuotekų užterštumo normos“ nurodytą DLK.

Nuotekų išleidimo į aplinką vietos turi būti parenkamos taip, kad jų neigiamas poveikis aplinkai būtų kiek įmanoma mažesnis (pvz., užtikrinant mažiausią geriamojo vandens šaltinių teršimo pavojų, pasirenkant mažiausiai jautrų poveikiui nuotekų priimtuvą (prioriteto tvarka: upės, kanalai, infiltracija į gruntą, tvenkiniai, dirbtiniai nepratekami vandens telkiniai), nuotekų išleidimą numatant kiek įmanoma toliau nuo kitų vandens išteklių naudotojų, rekreacijai skirtų bei kitų žmonių buvimo vietų).

Poveikis paviršiniam vandens telkiniui vertinamas pagal BDS7, bendrą N ir bendrą P.

Rengiant techninius/darbo projektus, būtina nuotekų išleidimo į aplinką vietas parinkti, vadovaujantis Nuotekų tvarkymo reglamentu (10 punktas) ir įvertinti planuojamų nuotekų valymo įrenginių poveikį priimtuvams (11 punktas):

10 p. „Nuotekų išleidimo į aplinką vietos turi būti parenkamos taip, kad jų neigiamas poveikis aplinkai būtų kiek įmanoma mažesnis (pvz., užtikrinant mažiausią geriamojo vandens šaltinių teršimo pavojų, pasirenkant mažiausiai jautrų poveikiui nuotekų priimtuvą (prioriteto tvarka: upės, kanalai, infiltracija į gruntą, tvenkiniai, dirbtiniai nepratekami vandens telkiniai), nuotekų išleidimą numatant kiek įmanoma toliau nuo kitų vandens išteklių naudotojų, rekreacijai skirtų bei kitų žmonių buvimo vietų).“

11 p. „Veiklos vykdytojas, planuojantis išleisti nuotekas į paviršinį vandens telkinį, kai nuotekų kiekis išleidžiant į upę ar kanalą viršija 100 m³/d (vidutinis paros kiekis) ir (arba) nuotekų šaltinio dydis viršija 1000 GE, o išleidžiant į Kuršių marias, tvenkinį ar dirbtinį nepratekamą vandens telkinį nuotekų kiekis viršija 10 m³/d (vidutinis paros kiekis) ir (arba) nuotekų šaltinio dydis viršija 100 GE, privalo įvertinti planuojamų išleisti nuotekų poveikį priimtuvui ir nustatyti priimtina apkrovą.“

Lentelė 3.3. Esamų / planuojamų nuotekų valymo įrenginių (NVĮ) išleidėjų atstumai iki esamo ežero

Eil. Nr.	Ežero pavadinimas	UETK identifikavimo kodas	Artimiausia NVĮ	Atstumas iki artimiausio NVĮ išleidėjo (km)
1.	Kepurinis	41030066	Adomynės k. NVĮ (esama)	5,4
2.	Indubas	41030065	Aleksandrijos k. NVĮ (planuojama)	2,5
3.	Mirgų ežeras	42030062	Alizavos mstl. NVĮ (esama)	7,0
4.	Puožas	41030067	Juodpėnų k. NVĮ (esama)	2,3
5.	Ešerinūis	42030020	Laičių k. NVĮ (planuojama)	2,4
6.	Akmenytė	41030062	Kupiškio m. NVĮ (esama)	1,7
7.	Marnaka	41030057	Lukonių k. NVĮ (planuojama)	5,8
8.	Puožas	41030067	Naivių k. NVĮ (planuojama)	3,9
9.	Akmenytė	41030062	Noriūnų k. NVĮ (esama)	4,1
10.	Drūlėnų ežeras	41030063	Palėvenėlės k. NVĮ (esama)	5,6
11.	Aleja	41030054	Rudilių k. NVĮ (esama)	4,4
12.	Drūlėnų ežeras	41030063	Salamiesčio mstl. NVĮ (esama)	8,1
13.	Marnaka	41030057	Subačiaus m. NVĮ (esama)	5,5
14.	Indubas	41030065	Šepetos k. NVĮ (esama)	4,5
15.	Iženas	12231514	Šimonių mstl. NVĮ (esama)	3,8

Lentelė 3.4. Nuotekų valymo įrenginių (NVĮ) sprendiniai

Eil. Nr.	Nuotekų valyklos pavadinimas	Nuotekų valyklos pajėgumas m ³ /p	Išleistuvo kodas	Išleistuvo koordinatės (LKS-94)	Priimtuvas (vandens telkinio pavadinimas)	Sprendiniai
1.	Adomynės k. NVĮ	60	1570029	581806 6180512	Aluotis	-
2.	Aleksandrijos k. NVĮ	-	-	-	K-5 upė	Planuojami nauji, 8 m ³ /p

Eil. Nr.	Nuotekų valyklos pavadinimas	Nuotekų valyklos pajėgumas	Išleistuvo kodas	Išleistuvo koordinatės (LKS-94)	Priimtuvas (vandens telkinio pavadinimas)	Sprendiniai
		m³/p				
3.	Alizavos mstl. NVĮ	27	1570010	562809 6204031	Pyvesa	-
4.	Juodpėnų k. NVĮ	27	1570013	575521 6186534	Juodupė	-
5.	Laičių k. NVĮ	-			Ešerinis	Planuojami nauji, 7 m³/p
6.	Kupiškio m. NVĮ	1 550	1570004	558922 6189335	Lėvuo	-
7.	Lukonių k. NVĮ	-	-	-	M-1 upė	Planuojami nauji, 27 m³/p
8.	Naivių k. NVĮ	-	-	-	K-4 upė	Planuojami nauji, 3 m³/p
9.	Noriūnų k. NVĮ	200	1570091	555702 6185527	Krioklys	-
10.	Palėvenėlės k. NVĮ	60	1570030	562842 6198142	Nadžiupis	-
11.	Rudilių k. NVĮ	68	1570008	556789 6181518	Akmena	-
12.	Salamiesčio mstl. NVĮ	27	1570011	554996 6200853	Vijūnytė	-
13.	Subačiaus m. NVĮ	200	1570089	546884 6182841	Viešinta	-
14.	Šepetos k. NVĮ	95	1570006	565522 6186300	Šepeta	Rekonstrukcija, 95 m³/p
15.	Šimonių mstl. NVĮ	45	1570093	572022 6178283	Rudupis	Rekonstrukcija, 50 m³/p

Valymo įrenginių išleidėjai nepažeis LR vandens įstatymo 18 straipsnio 4 dalies nuostatų.

3.3. Buitinių nuotekų valymo įrenginių sanitarinės apsaugos zonos

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu (toliau - Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas), komunaliniams objektams – objektams, kuriuose vykdoma ūkinė veikla, susijusi su nuotekų tvarkymu, nustatomos sanitarinės apsaugos zonos (toliau – SAZ).

Sanitarinės apsaugos zonos nustatomos aplink stacionarius taršos šaltinius, esančius statiniuose ir (ar) įrenginiuose ar jų grupėse arba jiems skirtose teritorijose, kuriuose planuojama ar vykdoma ūkinė veikla ir (ar) objektai, arba aplink statinių ar įrenginių, kuriuose yra šioje dalyje nurodyti taršos šaltiniai, išorinės atitvaras ar ribas (atsižvelgiant į ūkinės veiklos rūšį, taršos šaltinių išsidėstymą). Sanitarinės apsaugos zonos nustatomos aplink šių objektų stacionarius taršos šaltinius, išmetančius (išleidžiančius, paskleidžiančius) aplinkos oro teršalus, kvapus, triukšmą ar kitus fizikinius veiksnius. Nustatant sanitarinės apsaugos zonas, ūkinės veiklos išmetamų (išleidžiamų, paskleidžiamų) aplinkos oro teršalų, kvapų, triukšmo ir kitų fizikinių veiksnių sukeliama žmogaus sveikatai kenksminga aplinkos tarša už sanitarinės apsaugos zonų ribų neturi viršyti ribinių užterštumo (ar kitokių) verčių, nustatytų gyvenamosios paskirties pastatų (namų), viešbučių, mokslo, poilsio, gydymo paskirties pastatų, su apgyvendinimu susijusių specialiosios paskirties pastatų, rekreacijai skirtų objektų aplinkai.

Sanitarinės apsaugos zonų dydis nurodytas Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme arba nustatomas asmens, planuojančio ir (ar) vykdančio ūkinę veiklą, pasirinkimu – tokiu atveju šis dydis nustatomas atlikus poveikio visuomenės sveikatai vertinimą planuojamos ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai ar planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo dokumentuose.

Komunaliniai objektai ir jų sanitarinės apsaugos zonų dydis nurodyti Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 3 priede. Komunaliniai objektai ir jų sanitarinės apsaugos zonų dydis nurodyti 3.2 lentelėje.

Lentelė 3.5. Komunalinių objektų, kuriose tvarkomos nuotekos, sanitarinės apsaugos zonos dydis

Eil. Nr.	Komunalinio objekto (įrenginio) pavadinimas	Sanitarinės apsaugos zonos dydis, m, kai įrenginių našumas per parą, tūkst. m ³				
		Nuo 0,005 iki 0,05	Nuo 0,05 iki 0,2	Nuo 0,2 iki 5	Nuo 5 iki 50	Daugiau kaip 50
1.	Atviri mechaninio ir (arba) biologinio ir (arba) cheminio nuotekų valymo įrenginiai	-	100	200	400	500
2.	Nuotekų dumblo sausinimo ir (arba) kaupimo aikštelės	100	150	200	400	500
3.	Nuotekų dumblo apdorojimo įrenginiai (biodujų gavyba ir (arba) terminis dumblo apdorojimas ir (arba) kompostavimas)	100	150	200	400	500
4.	Uždari mechaninio ir (arba) biologinio ir (arba) cheminio nuotekų valymo įrenginiai	-	-	-	100	200
5.	Mechaniškai apvalytų nuotekų antžeminė filtravimo sistema	100	200	300	400	500

Specialiojo plano keitimu esamų buitinių nuotekų valymo įrenginių sanitarinės apsaugos zonos nustatomos vadovaujantis Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 3 priede nurodytais komunalinių objektų sanitarinės apsaugos zonų dydžiais, atsižvelgiant į buitinių nuotekų valymo įrenginių tipą bei našumą.

Sanitarinės apsaugos zonos (SAZ) įrašomos į Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nustatyta tvarka.

Lentelė 3.6. Kupiškio raj. sav. esamų / planuojamų nuotekų valymo įrenginių (NVĮ) sanitarinės apsaugos zonos

Eil. Nr.	Nuotekų valyklos pavadinimas	Nuotekų valyklos pajėgumas	Nuotekų valyklos apkrova (2020 m.)	Įrenginių tipas	Nustatyta / nustatoma sanitarinė apsaugos zona
		m ³ /p	m ³ /p		m
1.	Adomynės k. NVĮ	60	10	Atviras, biologinis	100
2.	Aleksandrijos k. NVĮ	Planuojami nauji, 8 m ³ /p	-	Uždaras, mechaninis-biologinis	-
3.	Alizavos mstl. NVĮ	27	10	Atviras, biologinis	-
4.	Juodpėnų k. NVĮ	27	4	Atviras, biologinis	-
5.	Laičių k. NVĮ	Planuojami nauji, 7 m ³ /p	-	Uždaras, mechaninis-biologinis	-
6.	Kupiškio m. NVĮ	1 550	1 050	Atviras, biologinis	200
7.	Lukonių k. NVĮ	Planuojami nauji, 27 m ³ /p	-	Uždaras, mechaninis-biologinis	-
8.	Naivių k. NVĮ	Planuojami nauji, 3 m ³ /p	-	Uždaras, mechaninis-biologinis	-
9.	Noriūnų k. NVĮ	200	95	Atviras, biologinis	100
10.	Palėvenėlės k. NVĮ	60	5	Atviras, biologinis	100
11.	Rudilių k. NVĮ	68	10	Atviras, biologinis	100
12.	Salamiesčio mstl. NVĮ	27	7	Atviras, biologinis	-
13.	Subačiaus m. NVĮ	200	78	Atviras, biologinis	100
14.	Šepetos k. NVĮ	95 (rekonstrukcija 95 m ³ /p)	65	Uždaras, mechaninis-biologinis	-
15.	Šimonių mstl. NVĮ	45 (rekonstrukcija, 50 m ³ /p)	17	Uždaras, mechaninis-biologinis	-

Komunalinių objektų sanitarinės apsaugos zonose **draudžiama:**

- 1) statyti sodo namus, gyvenamosios, viešbučių, kultūros paskirties pastatus, bendrojo ugdymo, profesinių, aukštųjų mokyklų, vaikų darželių, lopšelių mokslo paskirties pastatus, skirtus švietimo reikmėms, kitus mokslo paskirties pastatus, skirtus neformaliajam švietimui poilsio, gydymo, sporto ir religinės paskirties pastatus, specialiosios paskirties pastatus, susijusius su apgyvendinimu (kareivinių pastatus, kalėjimus, pataisos darbų kolonijas, tardymo izoliatorius);
- 2) įrengti 1 punkte nurodytos paskirties patalpas kitos paskirties statiniuose ir (ar) rekonstruojant arba remontuojant statinius;
- 3) keisti statinių ir (ar) patalpų paskirtį į 1 punkte nurodytą paskirtį;
- 4) planuoti teritorijas rekreacijai ir 1 punkte nurodytos paskirties objektų statybai, išskyrus atvejus, kai šie objektai naudojami tik ūkininko ar įmonės, vykdančios veiklą sanitarinės apsaugos zonose leistinos paskirties pastatuose (patalpose), ūkinės veiklos ir (ar) darbuotojų saugos ir sveikatos reikmėms.

Specialiojo plano keitimo nuostatos numato, kad LR visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 24 straipsnio 1 dalyje nurodyti asmenys, planuojantys ir (ar) vykdančys ūkinę veiklą, kuri yra susijusi su poveikiu aplinkai ir dėl to galimu neigiamu poveikiu visuomenės sveikatai privalo nustatyti ir įteisinti SAZ, siekiant kad vykdoma ūkinė veikla nepablogintų su ūkine veikla susijusią gyvenamąją aplinką. Keičiantis veiklos vykdymo mastams, SAZ gali būti tikslinama (didinama arba mažinama) laikantis Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 51 straipsnio 3 dalyje nustatytų principų.

3.4. Inžinerinės ir susisiekimo infrastruktūros apsaugos zonos ir jose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos

Klojant naujus vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo tinklus, būtina užtikrinti esamų inžinerinių tinklų (elektros, dujų, telekomunikacijų, šilumos, vandentiekio, nuotekų ir pan.) ir gatvių bei kelių dangų išsaugojimą, prioritetą teikiant tinklų klojimui uždaru būdu. Esamiems, projektuojamiems, pastatytiems ir pripažintiems tinkamais naudoti inžineriniams tinklams taikyti LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nuostatas.

Inžinerinės ir susisiekimo infrastruktūros, melioracijos statinių apsaugos zonų dydį ir specialiąsias žemės naudojimo sąlygas apsaugos zonose nustato Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas (žr. Lentelė 3.7).

Lentelė 3.7. Inžinerinės ir susisiekimo infrastruktūros, melioracijos statinių apsaugos zonų dydis ir veiklos apribojimai

Infrastruktūra, įrenginiai	Apsaugos zonos ribos ir veiklos	Apsaugos zonos ribos ir veiklos apribojimai	Apsaugos zonų dydis
Šilumos tiekimas	Šilumos perdavimo tinklai	Šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonos Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas (48 straipsnis); spec. žemės naudojimo sąlygas apsaugos zonose (49 straipsnis).	1. Antžeminių šilumos perdavimo tinklų vamzdynų ir požeminių šilumos bei karšto vandens perdavimo tinklų vamzdynų apsaugos zona – išilgai antžeminio šilumos perdavimo tinklų vamzdyno ar požeminių šilumos bei karšto vandens perdavimo tinklų vamzdyno esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 5 metrus į abi puses nuo kanalo (arba vamzdyno, jeigu vamzdynas paklotas bekanaliu būdu) išorinių ribų ir žemė po šia juosta. 2. Šiluminių kamerų, sklendžių priežiūros statinių, drenažo šulinių, termofikacinio vandens bei drenažo siurblių, grupinių šilumos punktų apsaugos zona – 5 metrų pločio žemės juosta aplink šių įrenginių ir

			(ar) statinių išorines ribas ir žemė po šia juosta. 3. Išilgai požeminių šilumos bei karšto vandens perdavimo tinklų vamzdinių paklotų drenažo vamzdžių, telesignalizacijos kabelių bei jiems priklausančių įrenginių apsaugos zona – išilgai šių priklausinių esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 5 metrus į abi puses nuo šių inžinerinių tinklų ir įrenginių išorinių ribų bei žemė po šia juosta.
Elektros tiekimas	Elektros tiekimo tinklai, įrenginiai	Elektros linijų apsaugos zonas nustato Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas (24 straipsnis); spec. žemės naudojimo sąlygas elektros tinklų apsaugos zonose (25 straipsnis).	Oro linijos: 1) iki 1 kV įtampos oro linijoms – po 2 metrus; 2) 6 ir 10 kV įtampos oro linijoms – po 10 metrų; 3) 35 kV įtampos oro linijoms – po 15 metrų; 4) 110 kV įtampos oro linijoms – po 20 metrų; 5) 330 ir 400 kV įtampos oro linijoms – po 30 metrų; 6) 750 kV įtampos oro linijoms – po 40 metrų. Požeminių elektros kabelių linijos apsaugos zona – išilgai požeminių kabelių linijos esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 1-ą metrą į abi puses nuo šios linijos, vanduo virš jos ir žemė po šia juosta. Transformatorių pastotės, skirstyklos, srovės keitimo stoties apsaugos zona atitinkamai sutampa su transformatorių pastotės, skirstyklos ir srovės keitimo stoties statiniais ir įrenginiais užstatyta teritorija ir oro erdvė virš jos. Uždary transformatorių pastočių apsaugos zonos nenustatomos. Transformatorinės ar skirstomojo punkto apsaugos zona yra 5 metrų pločio žemės juosta aplink transformatorinę ar skirstomąjį punktą ir oro erdvė virš šios juostos. Integruotų į pastatą transformatorinių apsaugos zonos nenustatomos.
25 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos elektros tinklų apsaugos zonose 1. Elektros tinklų apsaugos zonose draudžiama: 1) statyti gyvenamosios, kultūros, mokslo, gydymo, maitinimo, paslaugų, prekybos, administracinės, viešbučių, transporto, sporto paskirties pastatus 110 kV ir aukštesnės įtampos oro linijų apsaugos zonose; 2) statyti ir (ar) įrengti stadionus, sporto, žaidimų aikšteles, turgavietes, pavojingų medžiagų talpyklas ir saugyklas, sąvartynus, viešojo transporto stoteles; 3) statyti ir (ar) įrengti visų rūšių transporto priemonių ir (ar) mechanizmų stovėjimo ir saugojimo aikšteles oro linijų apsaugos zonose; 4) organizuoti renginius, susijusius su žmonių susibūrimu; 5) gadinti, užtvirti ar užversti kelius, skirtus privažuoti prie elektros tinklų;			

- 6) laidyti aitvarus ir skraidymo aparatų sportinius modelius, skraidyti bet kokio tipo skraidymo aparatais žemiau kaip 30 metrų virš aukščiausio oro linijos laido, išskyrus elektros tinklų naudotojų naudojamus elektros tinklų priežiūrai skirtus skraidymo aparatus;
 - 7) stovėti visų rūšių transporto priemonėms ir (ar) mechanizms po oro linijų laidais 330 kV ir aukštesnės įtampos oro linijų apsaugos zonose;
 - 8) barstyti iš lėktuvų ir kitų skraidymo aparatų trąšas ir chemikalus ant 35 kV ir aukštesnės įtampos oro linijų, transformatorių pastatų, skirstyklų ir srovės keitimo stočių;
 - 9) naudoti ugnį ir atlikti ugnies darbus, įrengti bei naudoti laužavietes, kepsnines, turistines virykles, laikinąsias lauko pirtis ir kitus atvirus arba uždarius ugnies šaltinius, taip pat bet kokius aukštos temperatūros, galinčius sukelti ugnį, įrenginius, išskyrus atvejį, nurodytą šio straipsnio 2 dalies 8 punkte;
 - 10) sandėliuoti bet kokias medžiagas, išskyrus skirtas elektros tinklų statybos darbams vykdyti.
2. Elektros tinklų apsaugos zonose, Statybos įstatyme, Teritorijų planavimo įstatyme ar Lietuvos Respublikos energetikos ministro nustatyta tvarka negavus elektros tinklų savininko ar valdytojo pritarimo (derinimo) projektui ar numatomai veiklai, draudžiama:
- 1) statyti statinius ir (ar) įrengti įrenginius, išskyrus statinius ir įrenginius, kurių statyba draudžiama pagal šio straipsnio 1 dalį;
 - 2) keisti pastato (patalpos, patalpų) ar inžinerinio statinio paskirtį;
 - 3) rekonstruoti, griauti statinius ar išardyti įrenginius;
 - 4) įrengti gyvūnų laikymo aikšteles, vielines užtvaras ir metalines tvoras;
 - 5) atlikti įvairius kasybos, dugno gilinimo, žemės kasimo (lyginimo), sprogdinimo, melioravimo, užtvindymo darbus;
 - 6) sodinti, auginti arba kirsti želdinius (išskyrus krūmus ir žolinius augalus);
 - 7) mechanizuotai laistyti žemės ūkio kultūras;
 - 8) naudoti ugnį ir atlikti ugnies darbus technologiniams procesams vykdyti;
 - 9) įrengti visų rūšių transporto priemonių ir kitų mechanizmų stovėjimo aikšteles požeminių kabelių linijų apsaugos zonose;
 - 10) dirbti smūginiais ir (ar) vibraciją sukeliančiais mechanizmais požeminių kabelių linijų apsaugos zonose;
 - 11) keisti žemės paviršiaus altitudes daugiau kaip 0,3 metro (kasti gruntą arba užpilti papildomą grunto sluoksnį) požeminių ir povandeninių kabelių linijų apsaugos zonose;
 - 12) nuleisti inkarus, plaukti su nuleistais inkarais ir kitais dugną siekiančiais įrankiais povandeninių kabelių linijų apsaugos zonose;
 - 13) įvažiuoti transporto priemonėms ir kitiems mechanizms, kurių aukštis su krovinio arba be jo yra daugiau kaip 4,5 metro nuo kelio (žemės) paviršiaus oro linijų ir oro kabelių linijų apsaugos zonoje.
3. Elektros tinklų savininkas ar valdytojas nepritaria projektui ar numatomai veiklai, jeigu šio straipsnio 2 dalyje nurodyti darbai pažeis elektros tinklų techninės saugos reikalavimus ir (ar) kels pavojų aplinkai, žmonių turtui, jų gyvybei ar sveikatai.

Dujų tiekimas	Dujotiekio tinklai (skirstomieji)	Tinklų apsaugos zonas nustato Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas (30 straipsnis); spec. žemės naudojimo sąlygas apsaugos zonose (31 straipsnis).	Dujotiekių vamzdyno apsaugos zona – žemės juosta išilgai vamzdyno trasos, virš šios juostos esanti oro erdvė, žemė po šia juosta bei vanduo virš šios juostos ir po ja: 1) ne didesnio kaip 5 barų slėgio dujotiekių vamzdynų apsaugos zonos ribos yra vienas metras į abi puses nuo vamzdyno sienelės; 2) didesnio kaip 5 barų, bet ne didesnio kaip 16 barų slėgio dujotiekių vamzdynų apsaugos zonos ribos yra po 2 metrus į abi puses nuo vamzdyno sienelės. 2. Dujų slėgio reguliavimo įrenginių apsaugos zona – žemės juosta aplink šį įrenginį: 1) dujų slėgio reguliavimo įrenginių (ne didesnio kaip 5 barų darbinio slėgio) apsaugos zonos ribos yra 2 metrai aplink šį įrenginį, o jeigu šis įrenginys yra pastate,
---------------	-----------------------------------	--	--

			apsaugos zonos ribos yra 2 metrai aplink šį pastatą; 2) dujų slėgio reguliavimo įrenginių (didesnio kaip 5 barų darbinio slėgio, bet ne didesnio kaip 16 barų darbinio slėgio) apsaugos zonos ribos yra 7 metrai aplink šį įrenginį, o jeigu šis įrenginys yra pastate, apsaugos zonos ribos yra 7 metrai aplink šį pastatą. 3. Katodinės saugos įrenginių, esančių ne pastate, apsaugos zona – 2 metrų pločio žemės juosta aplink įrenginį. 4. SGD įrenginių apsaugos zona – nuo 3 iki 25 m, priklausomai nuo antžeminių rezervuarų talpos, m³.
J planuojamą teritoriją patenkančių esamų skirstomųjų dujotiekių ir elektros tinklų apsaugos zonose vadovautis LR elektros energetikos įstatymu, Elektros linijų ir instaliacijos įrengimo taisyklėmis, Elektros linijų apsaugos ir Gamtinių dujų skirstomųjų dujotiekių apsaugos taisyklėmis, vykdyti specialiąsias žemės naudojimo sąlygas, numatytas LR Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme bei vadovautis kitais galiojančiais teisės aktais. Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros statinių susikirtimai (prasilenkimai) bei gretimybė su gamtinių dujų perdavimo sistemos statinių ir įrenginių vieta sprendžiami žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose ir (ar) statybos projektuose.			
Vandens tiekimas	Vandens tiekimo tinklai, įrenginiai	Vandens tiekimo ir nuotekų apsaugos zonas nustato Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas (42 straipsnis); spec. žemės naudojimo sąlygas apsaugos zonose (43 straipsnis).	1. Vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo vamzdinių, įrengiamų iki 2,5 metro gylyje, apsaugos zona – išilgai vamzdinio trasos esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 2,5 metro į abi puses nuo vamzdinio ašies, po šia juosta esanti žemė bei vanduo virš šios juostos. 2. Vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo vamzdinių, įrengiamų didesniame kaip 2,5 metro gylyje, apsaugos zona – išilgai vamzdinio trasos esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 5 metrus į abi puses nuo vamzdinio ašies, po šia juosta esanti žemė bei vanduo virš šios juostos. 3. Magistralinių vamzdinių, kurių skersmuo yra 400 milimetrų ir didesnis, apsaugos zona – išilgai vamzdinio trasos esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 10 metrų į abi puses nuo vamzdinio ašies, po šia juosta esanti žemė bei vanduo virš šios juostos. 4. Vandens rezervuarų, skaidrintuvų apsaugos zona – 30 metrų pločio žemės juosta aplink šių įrenginių išorines ribas. 5. Vandens tiekimo bokštų, vandens ir nuotekų siurblių, nuotekų rezervuarų apsaugos zona – 10 metrų pločio žemės juosta aplink šių statinių ar įrenginių išorines ribas.
Nuotekų šalinimas	Nuotekų tinklai	Paviršinių nuotekų tinklų apsaugos zonas nustato Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas (42 straipsnis); spec. žemės naudojimo sąlygas apsaugos zonose (43 straipsnis).	
Ryšių linijos	Ryšių tinklai	Ryšių tinklų apsaugos zonas nustato	1. Požeminių viešųjų ryšių tinklų laidinių linijų apsaugos zona – išilgai požeminių

		Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas (45 straipsnis); spec. žemės naudojimo sąlygas apsaugos zonose (46 straipsnis).	viešųjų ryšių tinklų laidinių linijų esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 1 metru į abi puses nuo šių laidinių linijų, vanduo virš jos ir žemė po šia juosta. 2. Kitų viešųjų ryšių tinklų laidinių linijų apsaugos zona – išilgai kitų viešųjų ryšių tinklų laidinių linijų esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 2 metrus į abi puses nuo šių laidinių linijų, oro erdvė virš jos ir žemė po šia juosta. 3. Kitų elektroninių ryšių infrastruktūros objektų apsaugos zona – 2 metrų pločio žemės juosta aplink šiuos objektus.
Melioracijos statiniai	Melioracijos rinktuvai	Melioracijos statinių apsaugos zonas nustato Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas (93 straipsnis); spec. žemės naudojimo sąlygas apsaugos zonose (94 straipsnis); Melioracijos techninis reglamentas MTR2.02.01:2006.	1. Melioracijos griovio apsaugos zona – žemės juosta išilgai šio griovio, kurios ribos yra 15 metrų nuo griovio šlaito viršutinės briaunos. 2. Bendrojo naudojimo drenažo rinktuvų apsaugos zona – žemės juosta išilgai drenažo rinktuvo, kurios ribos yra po 15 metrų į abi puses nuo rinktuvo ašies. Tiksliai nustačius (atsiklus) drenažo rinktuvo buvimo vietą ir suderinus su savivaldybės administracijos direktoriaus įgaliotu savivaldybės administracijos atstovu, – po 5 metrus į abi puses nuo drenažo rinktuvo (išskyrus taršos šaltinius). 3. Polderių apsaugos zona – 15 metrų pločio žemės juosta į abi puses nuo pylimo (nuo vidinio ir išorinio šlaitų (ten, kur galima) papėdės ir kanalo viršutinės briaunos).
Geležinkelio keliai ir jų įrenginiai	Geležinkelio keliai ir jų įrenginiai, geležinkelio želdinių apsaugos zonos	Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas (21 straipsnis); spec. žemės naudojimo sąlygas apsaugos zonose (22 straipsnis).	Geležinkelio kelių ir jų įrenginių, želdinių apsaugos zonų dydžiai bei apribojimai: 1. Viešosios geležkelių infrastruktūros kelių ir jų įrenginių, siaurųjų geležkelių (600 mm ir 750 mm pločio vėžės) ir jų įrenginių apsaugos zona: 1) miesto gyvenamosiose vietovėse – žemės juosta po 20 metrų į abi puses nuo kraštinių geležinkelio kelių ašių, tačiau šios apsaugos zonos riba negali būti arčiau kaip 5 metrai iki geležinkelio statinio (geležinkelio kelio ir jo priklausinių); 2) kaimo gyvenamosiose vietovėse – žemės juosta po 45 metrus į abi puses nuo kraštinių geležinkelio kelių ašių, tačiau šios apsaugos zonos riba negali būti arčiau kaip 5 metrai iki geležinkelio statinio (geležinkelio kelio ir jo priklausinių), išskyrus šios dalies 3 punkte nurodytą atvejį; 3) pervažose kaimo gyvenamosiose vietovėse – žemės juosta po 70 metrų į abi puses nuo kraštinių geležinkelio kelių

			ašių; ši apsaugos zona tolygiai siaurėja iki 45 metrų (400 metrų atstumu į abi puses nuo pervažos). 2. Privažiuojamųjų geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos zona sutampa su geležinkelio kelio statinio ribomis, tačiau šios apsaugos zonos riba negali būti mažesnė kaip 3,1 metro nuo geležinkelio kelio ašies. 3. Geležinkelio želdinių apsaugos zona – žemės juosta kaimo gyvenamosiose vietovėse po 25 metrus į abi puses nuo viešosios geležinkelio infrastruktūros kelio, siaurojo geležinkelio (600 mm ir 750 mm pločio vėžės) kelio, prasidedanti 20 metrų atstumu nuo kraštinių geležinkelio kelių ašių.
--	--	--	--

22 straipsnis. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos geležinkelio kelių ir jų įrenginių, geležinkelio želdinių apsaugos zonose

1. Geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos zonose, geležinkelio želdinių apsaugos zonose **draudžiama** statyti ir (ar) rekonstruoti pastatus (jeigu rekonstravimo metu didėja pastato išorės matmenys), nesusijusius su geležinkelių transporto veikla, išskyrus šio straipsnio 3 dalyje nurodytą atvejį.

2. Geležinkelio kelių ir jų įrenginių, geležinkelio želdinių apsaugos zonose, Statybos įstatyme, Teritorijų planavimo įstatyme ar susisiekimo ministro nustatyta tvarka negavus geležinkelių infrastruktūros savininko ar valdytojo pritarimo (derinimo) projektui ar numatomi veikalai, **draudžiama**:

1) statyti ir rekonstruoti statinius (išskyrus pastatus, kurių statyba ar rekonstravimas draudžiami pagal šio straipsnio 1 dalį), tiesti inžinerinius tinklus;

2) įrengti pervažas ir perėjas;

3) atlikti įvairius kasybos, sprogdinimo, melioravimo darbus;

4) kasti žemę giliau kaip 0,3 metro, mechanizuotai lyginti gruntą;

5) sodinti medžius ir krūmus;

6) kirsti medžius ir krūmus, išskyrus atvejus, kai šie medžiai ir krūmai susisiekimo ministro nustatyta tvarka pripažinti keliančiais pavojų geležinkelių transporto eismo saugai.

3. Viešosios geležinkelių infrastruktūros kelių ir jų įrenginių apsaugos zonose, patenkančiose į miestuose esančių geležinkelio stočių užimamus žemės sklypus ar jų dalis (jeigu geležinkelio stotis užima ne visą žemės sklypą), ne arčiau kaip 10 metrų abipus kraštinių geležinkelio kelių ašių ir ne arčiau kaip 5 metrai iki geležinkelio statinio (geležinkelio kelio ir jo priklausinių), Statybos įstatyme, Teritorijų planavimo įstatyme ar susisiekimo ministro nustatyta tvarka negavus viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo pritarimo (derinimo) projektui ar numatomi veikalai, draudžiama statyti ir (ar) rekonstruoti pastatus (jeigu rekonstravimo metu didėja pastato išorės matmenys), nesusijusius su geležinkelių transporto veikla.

4. Geležinkelių infrastruktūros savininkas ar valdytojas nepritaria projektui ar numatomi veikalai, jeigu šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodyti darbai trukdys numatytam geležinkelio kelių ir jų įrenginių plėtros vystymui ir priežiūrai, neužtikrins geležinkelių transporto eismo saugos reikalavimų laikymosi ir kels pavojų aplinkai, žmonių turtui, gyvybei ar sveikatai, apribos galimybę keleiviams prieiti, kelių transporto priemonėms privažiuoti prie pastatų ar įrenginių geležinkelio stotyje.

Planuojant vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą bei rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus ir/ar techninius/darbo projektus būtina vadovautis žemiau nurodytais reikalavimais:

1) šalia geležinkelio neplanuoti objektų, kurie apsunkintų geležinkelio ar jo infrastruktūros objektų veiklą;

2) neplanuoti inžinerinių tinklų ir privažiavimų prie jų Geležinkelio kelių ir jų įrenginių zonose lygiagrečiai geležinkelio keliams, o būtinus inžinerinių tinklų susikirtimus su geležinkelio keliais planuoti kuo statesniu kampu, norminiuose aktuose nustatytais atstumais nuo geležinkelio infrastruktūros objektų;

3) neplanuoti inžinerinių statinių, kurių apsaugos zonos persidengtų su Geležinkelio kelių ir jų įrenginių, geležinkelio želdinių apsaugos zonomis;

4) neplanuoti vandenviečių, kurių sanitarinės apsaugos zonos persidengtų su Geležinkelio kelių ir jų įrenginių, geležinkelio želdinių apsaugos zonomis; 5) neplanuoti paviršinių nuotekų nuvedimo į AB „Lietuvos geležinkeliai“ grupės įmonių paviršinių nuotekų sistemas.			
Susisiekimo sistemos statiniai	Keliai, gatvės	Kelių apsaugos zonas nustato Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas (18 straipsnis); spec. žemės naudojimo sąlygas apsaugos zonose (19 straipsnis). Gatvių juostų plotį tarp raudonųjų linijų nustato STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“.	Kelių apsaugos zonų dydžiai: 1. Magistralinių kelių apsaugos zona – žemės juosta po 70 metrų į abi puses nuo kelio briaunų. 2. Krašto kelių apsaugos zona – žemės juosta po 50 metrų į abi puses nuo kelio briaunų. 3. Rajoninių kelių apsaugos zona – žemės juosta po 20 metrų į abi puses nuo kelio briaunų. 4. Vietinės reikšmės I, II ir III kategorijos kelių apsaugos zona – žemės juosta po 10 metrų į abi puses nuo kelio briaunų. 5. Vietinės reikšmės IV kategorijos kelių apsaugos zona – žemės juosta po 3 metrus į abi puses nuo kelio briaunų.

Valstybinės reikšmės keliai. Visi vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo plėtros teritorijų planavimo dokumentų rengimo, techninės dokumentacijos rengimo, statybos darbai valstybinės reikšmės kelių ir gatvių, kurios yra valstybinės reikšmės automobilių kelių tąsa, Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu nustatytoje kelių apsaugos juostose ir zonose turi būti derinami su valstybinės reikšmės kelių ir jų įrenginius eksploatuojančia VĮ Lietuvos automobilių kelių direkcija (toliau – LAKD).

Esant poreikiui šalia valstybinės reikšmės kelių kloti planuojamus inžinerinius tinklus, turi būti numatyti inžinerinės infrastruktūros koridoriai ar nustatyti servitutai, rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus (detaliuosius ir/ar specialiuosius planus) ir/ar statybos (techninius) projektus.

Projektuojant vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą šalia valstybinės reikšmės kelių būtina vadovautis LR kelių įstatymu, priimtu LRS 1995-05-11, dokumento Nr. I-891, Kelių techniniu reglamentu KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“, patvirtintu LR aplinkos ministro ir LR susisiekimo ministro 2008-01-09 įsakymu Nr. D1-11/3-3, 221 p., Automobilių kelių juostos naudojimo inžineriniams tinklams kloti bendrosiomis taisyklėmis BT ITK 09, patvirtintomis Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos generalinio direktoriaus 2019-10-27 įsakymu Nr. V-329, Automobilių kelių standartizuotų dangų konstrukcijų projektavimo taisyklėmis KPT SDK 19, patvirtintomis Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus 2019-01-25 įsakymu Nr. V-16 ir kt.

Reikalavimai projektuojant vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą šalia valstybinės reikšmės kelių:

- vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą (inžinerinius tinklus) planuoti tik už valstybinės reikšmės kelių (gyvenamosiose teritorijose sutampančių su gatvėmis, kurias valdo, naudoja ir jomis disponuoja Kelių direkcija) juostų ribų (esant poreikiui šalia valstybinės reikšmės kelių numatant inžinerinių komunikacijų koridorius ar nustatant servitutus);
- nustatant priemones ir apribojimus (geriamojo vandens tiekimo naudojamoms vandenvietėms, nuotekų valykloms, siurblinėms ir kitiems vandens tiekimo bei nuotekų tvarkymo įrenginiams) teritorijose prie valstybinės reikšmės kelių (kelių apsaugos zonose) įvertinti, kad nebūtų apsunkintos valstybinės reikšmės kelių plėtros galimybės ir priežiūros sąlygos;
- neplanuoti pastatų, atvirų vandens telkinių valstybinės reikšmės kelių apsaugos zonose;
- planuojamos inžinerinės infrastruktūros (inžinerinių tinklų) sankirtų su valstybinės reikšmės keliais įrengimą planuoti tik uždaru būdu;

- vandens nuvedimas turi būti planuojamas ne į valstybinės reikšmės kelių vandens nuleidimo įrenginius;
- įvažiavimą ir išvažiavimą iš planuojamų objektų numatyti tik iš vietinės reikšmės kelių (gatvių), naudojant valstybinės reikšmės keliuose jau esamas, teisėtai įrengtas sankryžas/nuovažas. Naujų nuovažų nuo valstybinės reikšmės kelių neplanuoti.

3.5. Apribojimai geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros įrengimui

Rengiant Kupiškio rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano sprendinių keitimą, įvertinti objektai, kuriems Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais nustatomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos bei kuriuose ribojama ūkinė veikla:

- saugomos teritorijos/gamtinio karkaso teritorijos;
- nekilnojamųjų kultūros paveldo vertybių objektai ir teritorijos;
- požeminio ir paviršinio vandens telkiniai, potvynių rizika;
- miškai, žemės gelmių išteklių telkiniai ir kt.

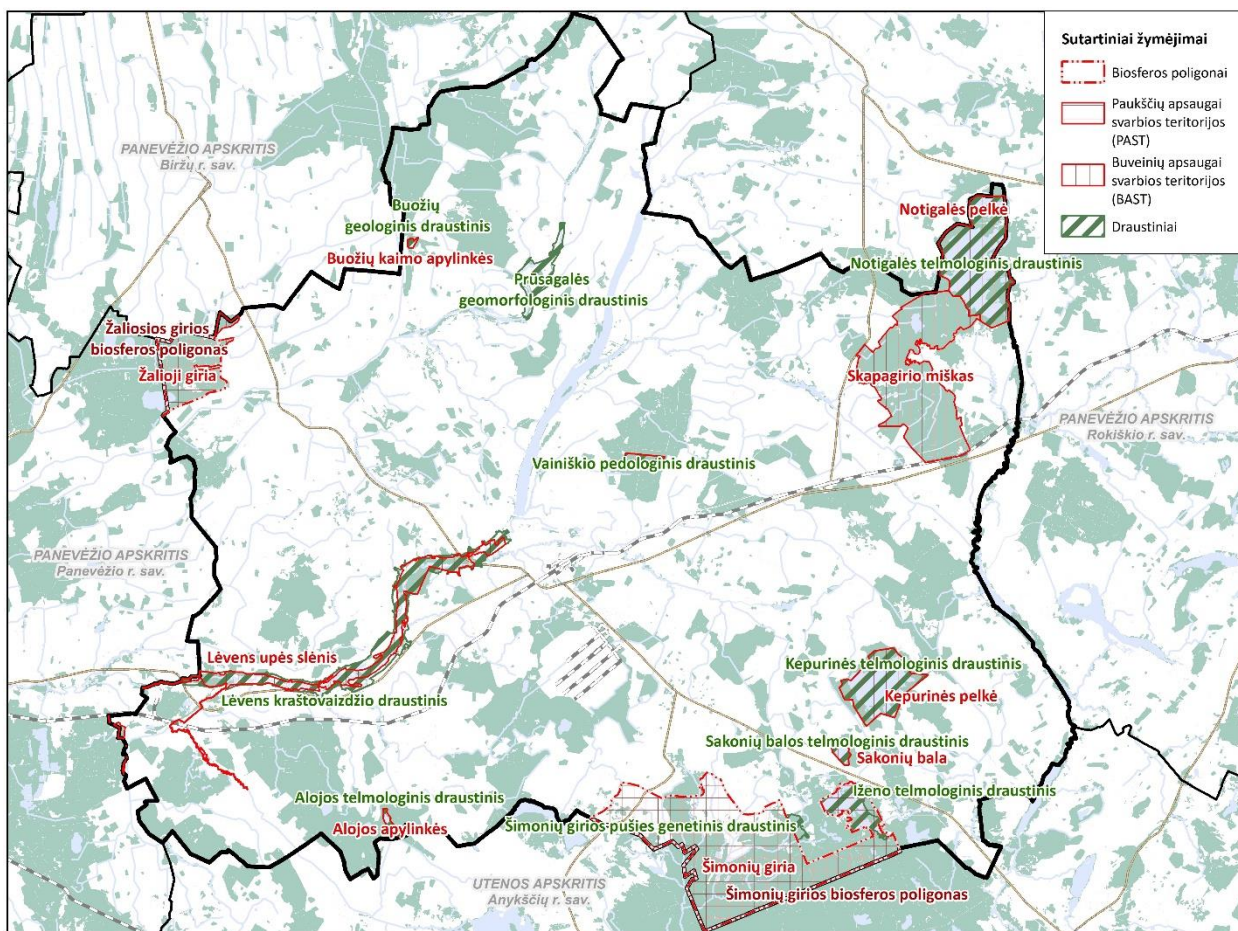
Saugomos teritorijos

Saugomų teritorijų paskirtis yra užtikrinti gamtinių ir kultūros paveldo kompleksų bei objektų apsaugą, kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą, biologinę įvairovę ir genofondą, gamtos išteklių atkūrimą, sudaryti sąlygas pažintinei rekreacijai, moksliniams tyrimams ir aplinkos būklės stebėjimams, propaguoti gamtos paveldo ir kultūros paveldo vertybių apsaugą.

LR saugomų teritorijų įstatymas reglamentuoja saugomų teritorijų sistemą ir su ja susijusius visuomeninius santykius, saugomų teritorijų nustatymo ir steigimo, ribų keitimo, statuso pakeitimo, apsaugos, tvarkymo ir kontrolės teisinius pagrindus, reglamentuoja veiklą jose, taip pat nustato tarptautinės svarbos teritorijų, tarp jų Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijų (BAST – buveinių apsaugai svarbios teritorijos, PAST – paukščių apsaugai svarbios teritorijos) bei gamtinio karkaso kūrimą ir veiklos juose reglamentavimą.

Viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijoje bei šalia šių teritorijų esančios saugomos teritorijos bei gamtos paveldo objektai yra pažymėti plėtros (specialiojo) plano keitimo grafiniėje dalyje (skaitmeninių duomenų informacijos šaltinis – www.vstt.lt).

Gyvenvietėms, patenkančioms į saugomas teritorijas, teritorinės plėtros (naujų statinių statybos) nenumatyta, išskyrus priemones, kurios užtikrintų būtiną esamų gyventojų aprūpinimą inžinerine infrastruktūra, t. y. naujų tinklų tiesimas numatomas tik užstatytoms teritorijoms aptarnauti.

Pav. 3.1. Saugomų teritorijų sistema Kupiškio raj. sav.

Viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijose, patenkančiose į saugomas teritorijas, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra planuojama urbanizuotose teritorijose, laikantis aplinkosauginių reikalavimų. Saugomos teritorijos tvarkomos ir veikla jose plėtojama pagal LR saugomų teritorijų bei kitus įstatymus, reglamentuojančius veiklą saugomose teritorijose, Gamtinio karkaso nuostatus, planavimo dokumentus, saugomų teritorijų, jų zonų, teritorijos dalių ar paveldo objektų tipinius ir (ar) individualius apsaugos reglamentus ir kt. Europos Bendrijos svarbos natūralios buveinės saugomos vadovaujantis ES gamtos buveinių, laukinės augmenijos bei gyvūnijos direktyva (92/43/EEC), kitais minėtas teritorijas reglamentuojančiais teisės aktais.

Lentelė 3.8. VGVNT teritorijos saugomų teritorijų atžvilgiu

Regioninis parkas / rezervatas	Draustinis	PAST / BAST teritorija	Urbanizuota teritorija (kaimas, miestelis, miestas)	Infrastruktūros plėtros kryptis numatoma teritorijos daliai, patenkančiai į saugomos teritorijos ribas	Pastaba
-	Lėvens kraštovaizdžio draustinis (ID 0230100000009)	Lėvens upės slėnis (BAST kodas LTKUP0005)	Noriūnų k.- Palėvenės mstl.- Vasalavos k.	I infrastruktūros plėtros kryptis – VGVNT teritorijos dalis, kurioje numatytas centralizuotas vandentiekio ir /	Infrastruktūros plėtra numatoma tik urbanizuotoje ar urbanizuojamoje teritorijose. Požeminius inžinerinius tinklus

				arba nuotekų infrastruktūros vystymas.	numatoma tiesti esamų kelių trasose.
Šimonių girios biosferos rezervatas (ID 0900000000019)	-	Šimonių giria (PAST kodas LTANYB001, BAST kodas LTANY0013)	Šimonių mstl.	I infrastruktūros plėtros kryptis – VGVTNT teritorijos dalis, kurioje numatytas centralizuotas vandentiekio ir / arba nuotekų infrastruktūros vystymas.	Infrastruktūros plėtra numatoma tik urbanizuotoje ar urbanizuojamoje teritorijose. Požeminius inžinerinius tinklus numatoma tiesti esamų kelių trasose.
-	-	Lėvens upės slėnis (BAST kodas LTKUP0005)	Subačiaus m.	II infrastruktūros plėtros kryptis – VGVTNT teritorijos dalis, kurioje numatytas individualus geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo būdas.	VGVTNT plėtros kryptis nustatoma vadovaujantis Kupiškio rajo bendrojo plano sprendiniuose numatyta b kategorijos centrų naujos plėtros teritorija.

Oficiali informacija ir statistiniai duomenys apie saugomas teritorijas yra Saugomų teritorijų kadastre, kuriame registruojamos saugomos teritorijos, išskyrus kultūros paveldo objektus, taip pat jame pagal atskirus sąrašus registruojamos savivaldybių tarybų įsteigtos saugomos teritorijos (draustiniai, paveldo objektai). Saugomų teritorijų kadastro interneto svetainė: <http://stk.am.lt>.

Gamtinis karkasas

Gamtinis karkasas – vientisas gamtinio ekologinio kompensavimo teritorijų tinklas, užtikrinantis ekologinę kraštovaizdžio pusiausvyrą, gamtinius ryšius tarp saugomų teritorijų, kitų aplinkosaugai svarbių teritorijų ar buveinių, taip pat augalų ir gyvūnų migraciją tarp jų.

Gamtinio karkaso teritorijose veikla gali būti vykdoma tik įvertinus jos poveikį gamtiniam kraštovaizdžiui ir biologinei įvairovei teisės aktų nustatyta tvarka, numčius ir įgyvendinus įvairiapuses priemones antropogeniniam poveikiui kompensuoti, gamtiniam kraštovaizdžiui ir biologinei įvairovei išsaugoti ar atkurti.

Gamtiniame karkase apribojimus nustato LR aplinkos apsaugos įstatymas, LR saugomų teritorijų įstatymas, Gamtinio karkaso nuostatai bei eilė kitų, veiklą gamtiniame karkase reglamentuojančių dokumentų. Rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus ir/ar techninius/darbo projektus, vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo tinklai turi būti planuojami numatytoje urbanizuotoje ir ar urbanizuojamoje teritorijose, gatvių raudonosiose linijose.

Nekilnojamojo kultūros paveldo apsauga

Nekilnojamojo kultūros paveldo objektų bei vietovių teritorijose ir apsaugos zonose planuojama ūkinė veikla reglamentuojama LR nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo nuostatomis, nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiaisiais planais bei kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais.

LR nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 22 straipsnio 1 dalis įtvirtina, kad nekilnojamosios kultūros vertybės, jų teritorijos, apsaugos zonos tvarkomos ir veikla jose plėtojama pagal kompleksinio ir specialiojo teritorijų planavimo, strateginio planavimo dokumentus, apsaugos reglamentus ir jais nustatomus paveldosaugos reikalavimus, parengtus vadovaujantis šio įstatymo ir Teritorijų planavimo įstatymo nuostatomis. Šio straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad kultūros paveldo objektai, jų teritorijos ir apsaugos zonos

tvarkomi ir veikia juose plėtojama pagal paveldosaugos reikalavimus, nustatomus kultūros paveldo objektų tipiniuose apsaugos reglamentuose, tvirtinamuose vyriausybės ir individualiuose apsaugos reglamentuose, parengtuose ir patvirtintuose kultūros ministro nustatyta tvarka. Kultūros paveldo vietovės ir jų apsaugos zonos tvarkomos ir veikia jose plėtojama pagal nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentus – tvarkymo planus. Kultūros paveldo vietovių ir jų apsaugos zonų tvarkymo planas yra specialiojo teritorijų planavimo dokumentas, kuriame nustatomi nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos ir veiklos plėtojimo kultūros paveldo vietovėje ir jos apsaugos zonoje paveldosaugos reikalavimai bei kultūros paveldo vietovės ir jos apsaugos zonos ribos (3 dalis).

Rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus ir techninius/darbo projektus vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo tinklai planuojami, atsižvelgiant į kultūros paveldo tvarkybos reglamentus – privalomųjų tvarkybos norminių dokumentų, nustatančių darbų planavimo, projektavimo, vykdymo ir su tvarkyba susijusių procedūrų atlikimo taisykles ir reikalavimus, užtikrinančius autentiškumo išsaugojimą, sistemos dalis.

Kultūros paveldo objektuose ir vietovėse, siekiant nepažeisti vertingųjų savybių, nustatytų Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos aktais, vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra sprendžiama individualiai (konkrečiam kultūros paveldo objektui ir vietovei).

Specialiosios žemės naudojimo sąlygos kultūros paveldo objektų teritorijose, kultūros paveldo vietovėse ir (ar) jų apsaugos zonose nurodytos LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo V sk., 60 str.

Plėtros (specialiojo) plano sprendiniai neprieštarauja kultūros vertybių apsaugą, naudojimą ir tvarkymą reglamentuojančiais teisės aktais nustatytiems reikalavimams.

Žemės judinimo ar kasimo darbai Kultūros paveldo objektuose, kurių vertingųjų savybių pobūdis–archeologinis, teritorijose, privaloma vykdyti paveldo tvarkybos reglamento PTR 2.13.01.2011 „Archeologinio paveldo tvarkyba“, nuostatas.

Nekilnojamųjų kultūros vertybių pradinė apsauga numatyta vadovaujantis LR nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 9 straipsnio 3 dalimi - jei atliekant statybos ar kitokius darbus bus aptikta archeologinių radinių ar kitų nekilnojamojo daikto vertingųjų savybių, valdytojai ar darbus atliekantys asmenys apie tai privalo pranešti savivaldybės paveldosaugos padaliniui.

Vykdamas žemės judinimo darbus visoje planuojamoje teritorijoje ir, radus žmogaus sukurtų ar turinčių žmogaus būties ženklų daiktų ar jų liekanų, būtina nedelsiant stabdyti darbus ir apie tai informuoti Kultūros paveldo departamento Panevėžio-Utenos teritorinį skyrį.

Kultūros paveldo objektų teritorijose ir apsaugos zonose neplanuojamos veiklos, galinčios fiziškai pakenkti kultūros paveldo objektų vertingosioms savybėms bei galinčioms trukdyti jas apžvelgti.

Kupiškio rajono savivaldybėje esančių kultūros paveldo objektų ir teritorijų sąrašas pateikiamas (žr. Priedas Nr. 1), <https://kvr.kpd.lt/#/static-heritage-search> pateikta aktuali informacija.

Miškai

Specialiąsias žemės naudojimo sąlygas miško žemėje reglamentuoja LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 3 sk. 95 straipsnis.

LR miškų įstatymo 11 straipsnis numato, kad miško žemė gali būti paverčiama kitomis naudmenomis inžinerinės infrastruktūros teritorijoms, apimančioms komunikacinius koridorius, inžinerinius tinklus, susisiekimo komunikacijas ir aptarnavimo objektus, formuoti, jei tai yra numatyta bendruosiuose planuose. Kadangi miško žemė nėra skirta statyti gyvenamuosius ar visuomeninius pastatus, vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo poreikis šioje žemėje nebus vystomas ir plėtros (specialiojo) plano keitimo sprendiniai šioms plotams netaikomi.

Saugotini medžiai ir krūmai

Vystant geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą, vadovautis Saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo atveju, šių darbų vykdymo ir leidimų šiems darbams išdavimo, medžių ir krūmų vertės atlyginimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. sausio 31 d. įsakymu Nr. D1-87 ir Želdinių apsaugos, vykdant statybos darbus, taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. kovo 15 d. įsakymu Nr. D1-193 bei minėtų dokumentų vėlesniais pakeitimais.

Žemės gelmių išteklių

Numatant geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros statinius, būtina įvertinti, ar jie nepatenka į Žemės gelmių registre nurodytus kietųjų naudingųjų iškasenų telkinių teritorijas ar potencialių taršos židinių sanitarinės apsaugos zonas ir vadovautis atitinkamomis LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nuostatomis.

Specialiąsias žemės naudojimo sąlygas žemės gelmių išteklių telkiniuose reglamentuoja LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 13 sk. ir 109 straipsniai.

Melioracijos statiniai

Specialiąsias žemės naudojimo sąlygas melioruotoje žemėje reglamentuoja LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 2 sk. 92 straipsnis, melioracijos statinių apsaugos zonos - 2 sk. 94 straipsnis.

Požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonos

Vandenviečių apsaugos zonos ir jų sudėtinės dalys nustatomos, vadovaujantis Požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonų nustatymo tvarkos aprašu, patvirtintu LR aplinkos ministro 2015-12-14 įsakymu Nr. D1-912.

Specialiąsias žemės naudojimo sąlygas požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonose reglamentuoja LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 11 sk. 106 straipsnis.

Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonos ir pakrančių apsaugos juostos

Paviršinių vandens telkinių apsaugos juostos ir zonos nustatomos vadovaujantis Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašu, patvirtintu LR aplinkos ministro 2001-11-07 įsakymu Nr. 540.

Specialiąsias žemės naudojimo sąlygas paviršinių vandens telkinių apsaugos zonose reglamentuoja LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 7 sk. 99 straipsnis.

Specialiąsias žemės naudojimo sąlygas paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostose reglamentuoja LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 8 sk. 100 straipsnis.

Šis straipsnis numato, kad paviršinio vandens telkinio pakrantės apsaugos juostoje nedraudžiama statyti hidrotechnikos statinių, vandens matavimo stočių, vandens paėmimo ir išleidimo į vandens telkinius įrenginių ir statinių, požeminio vandens vandenviečių, vandens telkinio pakrantės apsaugos juostą kertančių inžinerinių tinklų.

Planuojama naujų nuotekų valymo įrenginių statyba nepažeis LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 7 sk. 99 straipsnio ir 8 sk. 100 straipsnio nuostatų.

Potvynių rizika

Igyvendinant Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros plano sprendinius, būtina vadovautis Potvynių grėsmės ir rizikos žemėlapiams (<http://potvyniai.aplinka.lt/potvyniai/>) bei taikyti potvynių rizikos valdymo planuose numatytas priemones.

Specialiąsias žemės naudojimo sąlygas potvynių grėsmės teritorijose reglamentuoja LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 10 sk. 104 straipsnis.

Esami ir rekonstruojami nuotekų valymo įrenginiai ir vandenvietės nepatenka į potvynių rizikos teritorijas.

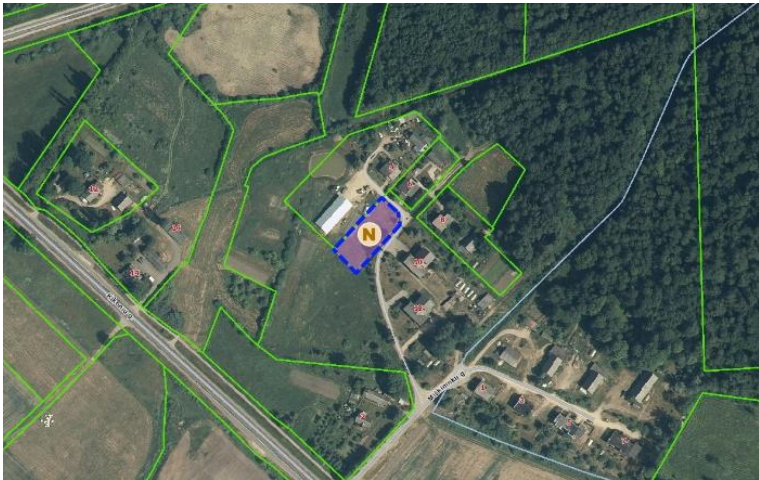
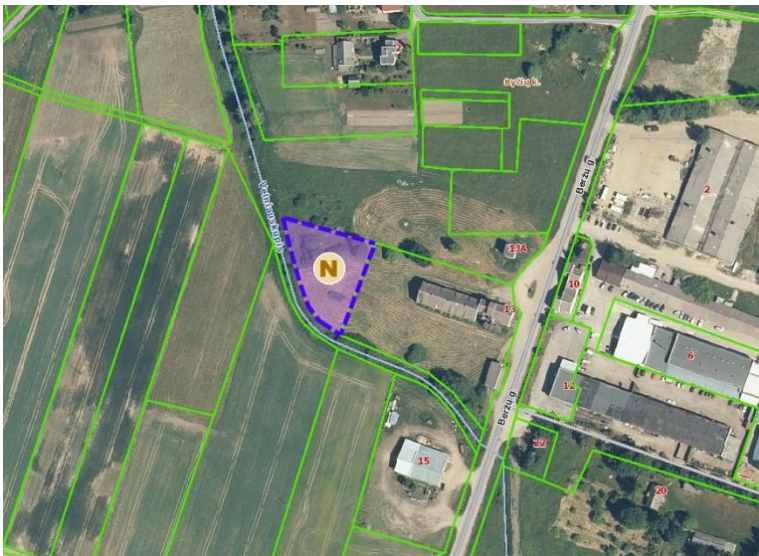
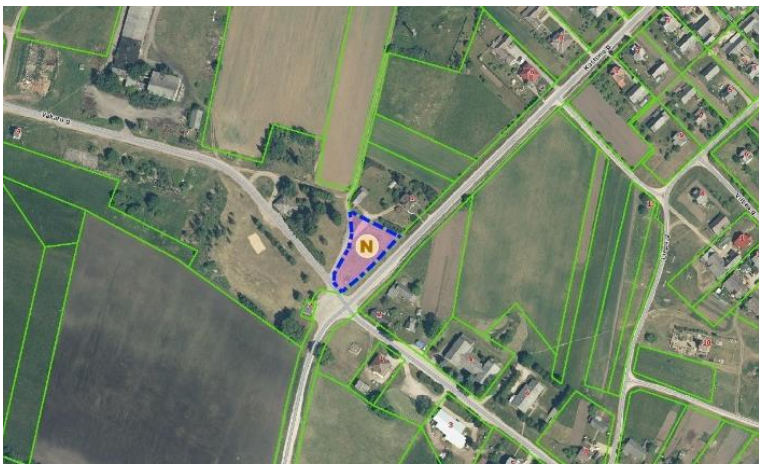
3.6. Teritorijos rezervavimas infrastruktūros įrenginių statybai

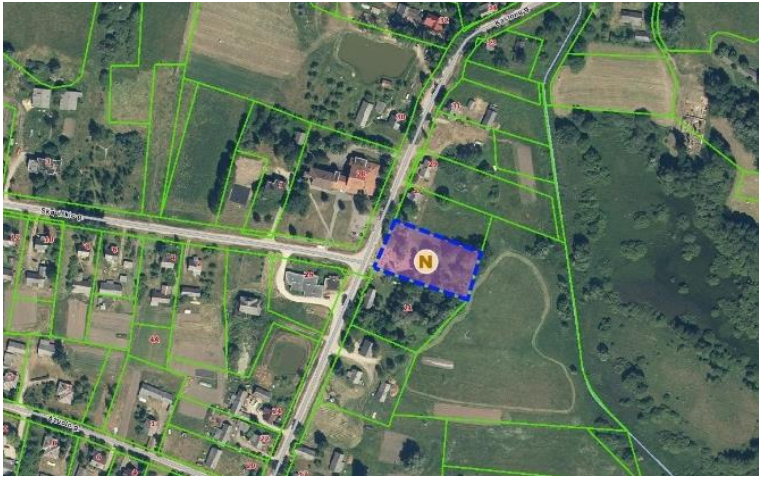
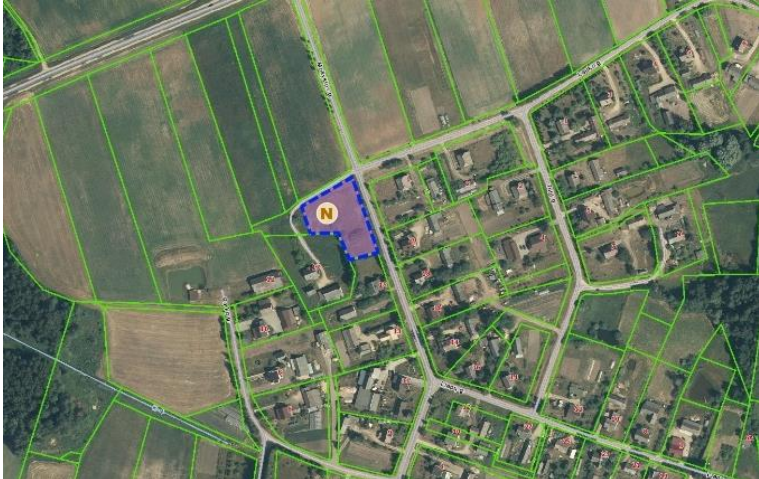
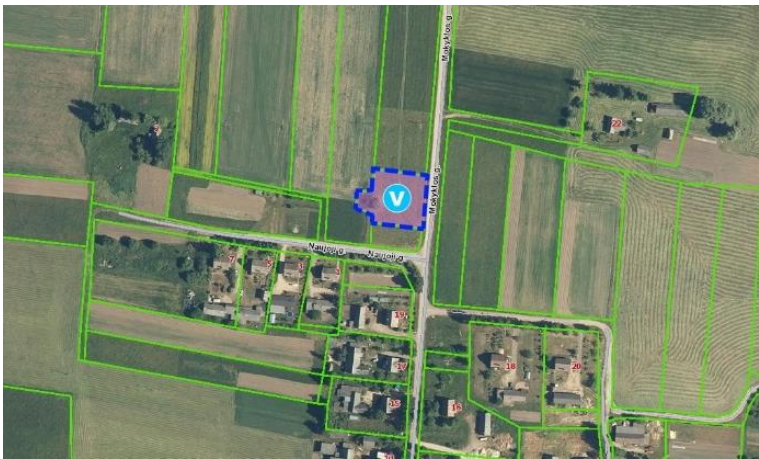
Siekiant įgyvendinti šio plano sprendinius, numatoma rezervuoti teritorijas 6-ių nuotekų valymo įrenginių ir 2-jų vandenviečių statybai. Vandenviečių Gumbelių k.-Salamiesčio mstl., Lukonių k. bei nuotekų valymo įrenginių (toliau - NVĮ) Šepetos k.-Šnipeliškio k., Aleksandrijos k., Byčių k., Lukonių k., Laičių k. ir Naivių k. įrengimui rezervuojama laisva valstybinė žemė. Naujai suformuotų sklypų žemės naudojimo paskirtis – kita, naudojimo būdas – susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių teritorijos.

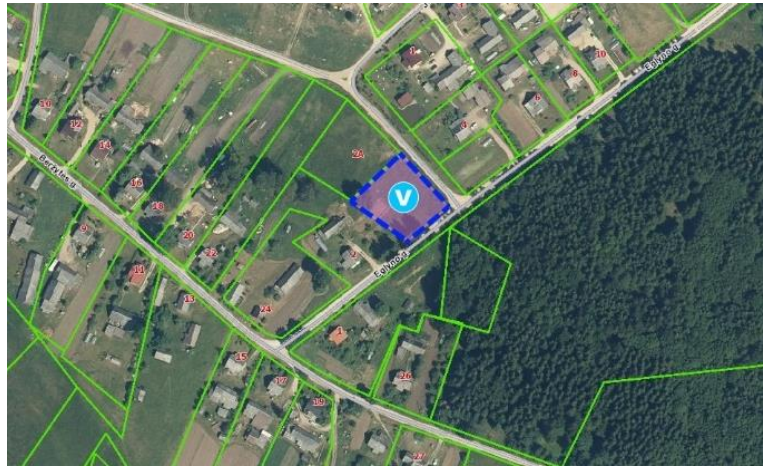
Informacija, apie laisvos valstybinės žemės teritorijas, kurios rezervuojamos infrastruktūros vystymui, pateikiama Lentelė 3.9 lentelėje.

Lentelė 3.9. Teritorijų rezervavimas vandenvietėms ir nuotekų valymo įrenginiams

Eil. Nr.	Gyvenamoji vietovė	Įrenginys	Rezervuojamo sklypo / teritorijos plotas, ha	Laisva valstybinė žemė / privatus sklypas
1	Šepetos k.-Šnipeliškio k.	Nuotekų valymo įrenginiai	~2,8	Laisva valstybinė žemė (Šepetos k.).
 SUTARTINIAI ŽYMĖJIMAI N Planuojama buitinių nuotekų valykla N Rekonstruojama buitinių nuotekų valykla V Planuojamos vandenvietės Sklypų ribos Rezervuojamos teritorijos riba Rezervuojamas laisvos žemės fondo teritorijos plotas				
2	Aleksandrijos k.	Nuotekų valymo įrenginiai	~0,2	Laisva valstybinė žemė.

Eil. Nr.	Gyvenamoji vietovė	Įrenginys	Rezervuojamo sklypo / teritorijos plotas, ha	Laisva valstybinė žemė / privatus sklypas
 SUTARTINIAI ŽYMĖJIMAI Planuojama buitinių nuotekų valykla Rekonstruojama buitinių nuotekų valykla Planuojamos vandenvietės Sklypų ribos Rezervuojamos teritorijos riba Rezervuojamas laisvos žemės fondo teritorijos plotas				
3	Byčių k.	Nuotekų valymo įrenginiai	~0,2	Laisva valstybinė žemė.
 SUTARTINIAI ŽYMĖJIMAI Planuojama buitinių nuotekų valykla Rekonstruojama buitinių nuotekų valykla Planuojamos vandenvietės Sklypų ribos Rezervuojamos teritorijos riba Rezervuojamas laisvos žemės fondo teritorijos plotas				
4	Lukonių k.	Nuotekų valymo įrenginiai	~0,2	Laisva valstybinė žemė.
 SUTARTINIAI ŽYMĖJIMAI Planuojama buitinių nuotekų valykla Rekonstruojama buitinių nuotekų valykla Planuojamos vandenvietės Sklypų ribos Rezervuojamos teritorijos riba Rezervuojamas laisvos žemės fondo teritorijos plotas				

Eil. Nr.	Gyvenamoji vietovė	Įrenginys	Rezervuojamo sklypo / teritorijos plotas, ha	Laisva valstybinė žemė / privatus sklypas
5	Laičių k.	Nuotekų valymo įrenginiai	~0,3	Laisva valstybinė žemė.
 SUTARTINIAI ŽYMĖJIMAI Planuojama buitinių nuotekų valykla Rekonstruojama buitinių nuotekų valykla Planuojamos vandenvietės Sklypų ribos Rezervuojamos teritorijos riba Rezervuojamas laisvos žemės fondo teritorijos plotas				
6	Naivių k.	Nuotekų valymo įrenginiai	~0,3	Laisva valstybinė žemė.
 SUTARTINIAI ŽYMĖJIMAI Planuojama buitinių nuotekų valykla Rekonstruojama buitinių nuotekų valykla Planuojamos vandenvietės Sklypų ribos Rezervuojamos teritorijos riba Rezervuojamas laisvos žemės fondo teritorijos plotas				
7	Gumbelių k.- Salamiesčio mstl.	Vandenvietė	~0,2	Laisva valstybinė žemė (Gumbelių k.).
 SUTARTINIAI ŽYMĖJIMAI Planuojama buitinių nuotekų valykla Rekonstruojama buitinių nuotekų valykla Planuojamos vandenvietės Sklypų ribos Rezervuojamos teritorijos riba Rezervuojamas laisvos žemės fondo teritorijos plotas				
8	Lukonių k.	Vandenvietė	~0,2	Laisva valstybinė žemė.

Eil. Nr.	Gyvenamoji vietovė	Įrenginys	Rezervuojamo sklypo / teritorijos plotas, ha	Laisva valstybinė žemė / privatus sklypas
 SUTARTINIAI ŽYMĖJIMAI N Planuojama buitinių nuotekų valykla N Rekonstruojama buitinių nuotekų valykla V Planuojamos vandenvietės Sklypų ribos Rezervuojamos teritorijos riba Rezervuojamas laisvos žemės fondo teritorijos plotas				

Rezervuojamų teritorijų ribos yra sąlyginės. Vandenviečių / nuotekų valymo įrenginių rezervuojamų teritorijų plotai, konfiguracija ir kampų koordinatės tikslinamos žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentais ir (ar) statybos projektais.

Vandenviečių / nuotekų valymo įrenginių teritorijų rezervavimui, įstatymų nustatyta tvarka, pagal poreikį, atlikti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūras.

Žemės paėmimą visuomenės poreikiams reglamentuoja (<https://www.nzt.lt/go.php/lit/Zemes-paemimas-visuomenes-poreikiamas>):

1. Lietuvos Respublikos Konstitucijos 23 straipsnis;
2. Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 4.100 – 4.102 straipsniai, 6.563 straipsnis;
3. Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 2 straipsnio 12 dalis, 8 straipsnio 8 dalis, 9 straipsnio 15 dalis, 32 straipsnio 3 dalies 8 punktas, 45–48 straipsniai;
4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005-08-25 nutarimas Nr. 924 „Dėl Žemės paėmimo visuomenės poreikiams taisyklių ir Žemės paėmimo visuomenės poreikiams projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“;
5. Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos 2014-12-17 įsakymas Nr. 1P-(1.3.)-489 „Dėl žemėtvarkos planavimo dokumentų erdvinį objektų specifikacijos patvirtinimo“.

3.7. Specialiojo plano sprendinių įgyvendinimo stebėseną

Patvirtinus planą, planavimo organizatorius arba jo įgaliotas asmuo, atlikdamas sprendinių įgyvendinimo stebėseną, nuolat kaupia ir analizuoja informaciją apie gyvenamųjų vietovių, kuriose renovuota/pastatyta geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra ir (ar) jos sistemų skaičių, prisijungusių gyventojų ir gyventojų, kuriems sudaryta galimybė prisijungti prie naujai įrengtų geriamojo vandens tiekimo ir (ar) nuotekų tvarkymo infrastruktūros skaičių, investicijų poreikį, teritorijos raidos tendencijas ir jų įtaką plano sprendinių įgyvendinimui, parengia stebėsenos ataskaitą. Stebėsenos ataskaita rengiama už kiekvienus metus. Parengta ataskaita skelbiama savivaldybės interneto svetainėje.

Planavimo organizatorius ar jų įgalioti asmenys kas 10 metų įvertina, ar geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros plane nustatyta aglomeracijos riba atitinka realią situaciją ir, esant poreikiui, inicijuoja minėto plano keitimą.

Priedas Nr. 1

NEKILNOJAMŲJŲ KULTŪROS PAVELDO VERTYBIŲ SĄRAŠAS

Unikalus Nr.	Pavadinimas	Statusas
16996	1863 m. sukilėlių kapai	Paminklas
2100	Administracinių pastatų kompleksas	Registrinis
251	Adomynės dvaro sodyba	Valstybės saugomas
2127	Adomynės kaimo stogastulpis	Registrinis
4759	Akmenės kaimo antrosios senosios kapinės	Valstybės saugomas
4732	Akmenių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
5276	Akmuo su "Velnio pėda"	Registrinis
16599	Aktorės Unės Babickaitės ir publicisto Petro Babicko gimtoji sodyba	Registrinis
16791	Aktorės, režisierės Uršulės Unės Babickaitės-Graičiūnienės kapas	Registrinis
5289	Aluotų, Druskių piliakalnis	Paminklas
982	Antašavos dvaro sodyba	Valstybės saugomas
14831	Antkapinis paminklas	Valstybės saugomas
15508	Antkapinis paminklas	Registrinis
7971	Antkapinis paminklas	Valstybės saugomas
9602	Antkapinis paminklas	Valstybės saugomas
11001	Antrojo pasaulinio karo Sovietų Sąjungos karių palaidojimo vieta	Registrinis
4800	Apirbų kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
15506	Architekto Lauryno Guceviciaus skulptūra	Registrinis
16526	Architekto Lauryno Guceviciaus gimtinės vieta	Registrinis
4754	Astravų kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
4727	Atkočiškių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
4724	Bajoriškių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
5274	Bakšėnų piliakalnis	Paminklas
4798	Beregių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
4738	Bikonių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
2128	Biliūnų kaimo koplytėlė	Registrinis
4726	Buivėnų kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
6291	Buivėnų kapinynas, vad. Milžinų kapais	Paminklas
4747	Bukėnų kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
4789	Butėnų kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
4809	Butkūnų kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
261	Buv. dvaro sodybos fragmentai	Registrinis
258	Buv. dvaro sodybos fragmentai	Registrinis
4764	Čečiškių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
12237	Čiovydžių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
4774	Čivų kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
4769	Dabramislių kaimo senosios kapinės	Registrinis
254	Dailininkės Bronislavos Jacevičiūtės-Jėčiūtės tėviškės namas	Registrinis
4814	Dapšių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
4792	Daukų kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
16255	Didžiagrašių kapinynas	Registrinis
4739	Didžprūdėlių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
4752	Didžprūdžių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
38483	Dominikonų vienuolių senųjų kapinių ir Antrojo pasaulinio karo Sovietų Sąjungos karių palaidojimo vietos kompleksas	Registrinis
4734	Drūlėnų kaimo antrosios senosios kapinės	Valstybės saugomas
4736	Drūlėnų kaimo pirmosios senosios kapinės	Valstybės saugomas
13016	Drūlėnų pilkapis	Valstybės saugomas
4806	Druskių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
12213	Druskių kapinynas	Registrinis

Unikalus Nr.	Pavadinimas	Statusas
4753	Dumbliūnų kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
4784	Duoniūnų kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
27094	Elniškių piliakalnis	Valstybės saugomas
4770	Elniškių senosios kapinės	Valstybės saugomas
16997	Fiziko Povilo Brazdžiūno sodybos vieta	Registrinis
12244	Gaigalių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
23831	Gaigalių piliakalnis su gyvenvieta	Paminklas
4796	Geiminių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
4777	Generolo Stasio ir rašytojo Petro Pundzevičių gimtosios sodybos vieta	Registrinis
1481	Gikonių kaimo kapinių koplyčia	Valstybės saugomas
6278	Girbučių pilkapis vad. Kapmilžiu	Valstybės saugomas
4762	Girsteikių kaimo antrosios senosios kapinės	Registrinis
4761	Girsteikių kaimo pirmosios senosios kapinės, vad. Milžinkapiu	Registrinis
1482	Gyvakarų kaimo etnoarchitektūrinė sodyba	Registrinis
36751	Gyvakarų kaimo etnoarchitektūrinės sodybos namas	Registrinis
16790	Glemžų šeimos namas	Valstybės saugomas
1493	Grūdų sandėlis	Valstybės saugomas
4717	Ilčiūnų kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
5288	Ilčiūnų pilkapynas, vad. Milžinų kapais	Paminklas
4787	Juodpėnų kaimo pirmosios senosios kapinės	Valstybės saugomas
4790	Jurgeliškių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
4808	Jurkštų kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
38345	Jutkonių kaimo antrųjų senųjų kapinių kompleksas	Registrinis
4741	Jutkonių kaimo pirmųjų senųjų kapinių dalis, vad. Milžinkapiu	Valstybės saugomas
4788	Kairių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
16601	Kalbininko Prano Skardžiaus gimtasis namas	Valstybės saugomas
4768	Kalnagalių kaimo senosios kapinės	Registrinis
4813	Karaliūniškio kaimo senosios kapinės, vad. Kapų kalneliu	Valstybės saugomas
4731	Karaliūnų kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
4743	Kauniškio kaimo sentikių senosios kapinės	Valstybės saugomas
4755	Kenigšteterių šeimos senosios kapinės	Valstybės saugomas
12233	Kerelių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
23825	Kerelių piliakalnis su gyvenvieta	Paminklas
4748	Kikonių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
4746	Kinderių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
23087	Knygnešio Kazio Buroko kapas	Paminklas
30271	Koplytėlė	Valstybės saugomas
15815	Koplytėlė su Nukryžiuotojo skulptūra Pirmosioms Misijoms atminti	Valstybės saugomas
4776	Koplytėlė Vyskupo Motiejaus Valančiaus blaivybės draugijoms atminti	Registrinis
7967	Koplytstulpis	Valstybės saugomas
16918	Kraštotyrininkų Elvyros, Stefanijos Glemžaičių ir etnografės Mikalinos Glemžaitės kapas	Valstybės saugomas
5286	Kreipšių senovės gyvenvietė, vad. Alka	Valstybės saugomas
9627	Kryžius	Registrinis
4750	Kuosėnų kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
38342	Kupiškio laisvamanių senųjų kapinių kompleksas	Registrinis
2098	Kupiškio linų sandėlis	Registrinis
17402	Kupiškio valsčiaus pastatų kompleksas	Registrinis
12247	Kupiškio žydų pirmųjų senųjų kapinių dalis	Valstybės saugomas
38115	Kupiškio žydų senųjų kapinių kompleksas	Registrinis
23819	Kupiškio, Aukštupėnų piliakalnis su gyvenvieta	Paminklas
4793	Kurapkiškių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
4771	Laičių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas

Unikalus Nr.	Pavadinimas	Statusas
4767	Lietuvos diplomato, teisininko Jono Aukštuolio sodybos vieta	Valstybės saugomas
31763	Lietuvos karių ir 1941 m. birželio sukilėlių kapai	Paminklas
16994	Lietuvos karių kapai	Valstybės saugomas
38501	Lietuvos karių kapai	Registrinis
45129	Lietuvos partizano Petro Staniko kapas	Registrinis
45171	Lietuvos partizanų Alfonso Naujiko ir Jono Naujiko kapas	Registrinis
43986	Lietuvos partizanų Broniaus, Jono, Albino Šidlauskų kapas	Registrinis
4815	Lietuvos partizanų Juozo ir Rapolo Sakalų kapas	Valstybės saugomas
4714	Lietuvos partizanų kapai	Registrinis
42621	Lietuvos partizanų kapas	Registrinis
21160	Lietuvos partizanų kapas	Registrinis
43296	Lietuvos partizanų kapas	Registrinis
2264	Lietuvos partizanų kapas	Valstybės saugomas
43046	Lietuvos partizanų kautynių ir žūties vieta	Registrinis
44270	Lietuvos partizanų kautynių ir žūties vieta	Registrinis
43297	Lietuvos partizanų slėptuvės-bunkerio vieta	Registrinis
12234	Lietuvos partizanų užkasimo vieta ir kapai	Valstybės saugomas
12245	Lietuvos partizanų užkasimo vieta ir kapai	Valstybės saugomas
16995	Lietuvos tautosakininko Jono Balio gimtoji sodyba	Registrinis
23821	Likalaukių, Astravų piliakalnis su gyvenviete	Valstybės saugomas
4729	Maksvyčių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
4765	Mantvydų kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
4801	Mieliūnų kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
4791	Mielošių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
12243	Migonių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
4775	Mikiškių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
2121	Miliūnų kaimo jaunimo kryžius	Valstybės saugomas
5279	Mirabelio įtvirtinta dvarvietė	Paminklas
35168	Mituvos senovės gyvenvietė	Registrinis
16737	Namas	Valstybės saugomas
983	Noriūnų dvaro sodyba	Valstybės saugomas
16120	Noriūnų kapinynas	Valstybės saugomas
5285	Obonių piliakalnis	Paminklas
4720	Oniūnų kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
25179	Pajuodupės dvarvietė	Valstybės saugomas
1490	Palėvenėlės Švč. Mergelės Marijos bažnyčios statinių kompleksas	Valstybės saugomas
1488	Palėvenės dominikonų vienuolyno statinių ansamblis	Paminklas
256	Palėvenės, Pauliankos dvaro sodyba	Valstybės saugomas
4721	Pamarnakių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
12236	Papilių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
16162	Papilių piliakalnis II	Registrinis
23823	Papilių piliakalnis su gyvenviete	Paminklas
4730	Paprūdžių kaimo senosios kapinės, vad. Milžinkapiu	Valstybės saugomas
1476	Pastatas	Valstybės saugomas
9600	Pedagogo Vinco Eiduko kapo antkapinis paminklas	Registrinis
22850	Pedagogo, defektologijos pradininko, profesoriaus Jono Laužiko sodybos namas	Valstybės saugomas
4812	Pelyšių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
5290	Piliakalnis	Registrinis
12246	Pirmojo pasaulinio karo Vokietijos imperijos karių kapai	Registrinis
4733	Pirmojo pasaulinio karo Vokietijos imperijos karių kapai	Registrinis
4781	Pirmojo pasaulinio karo Vokietijos imperijos karių kapai	Registrinis
4716	Pirmojo pasaulinio karo Vokietijos imperijos karių kapai	Registrinis
12240	Pirmojo pasaulinio karo Vokietijos imperijos karių kapai	Registrinis
4766	Pirmojo pasaulinio karo Vokietijos imperijos karių kapai	Registrinis

Unikalus Nr.	Pavadinimas	Statusas
4772	Pirmojo pasaulinio karo Vokietijos imperijos karių kapai I	Registrinis
4773	Pirmojo pasaulinio karo Vokietijos imperijos karių kapai II	Registrinis
4744	Pirmojo pasaulinio karo Vokietijos imperijos karių kapas	Registrinis
4778	Pirmojo pasaulinio karo Vokietijos ir Rusijos imperijų karių kapai	Registrinis
4760	Pirmojo pasaulinio karo Vokietijos ir Rusijos imperijų karių kapai	Registrinis
4751	Plundakų kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
4802	Puknių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
4786	Puožo kaimo sentikių senosios kapinės	Valstybės saugomas
4728	Puponių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
4797	Puzionėlių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
4758	Ratautiškio kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
4782	Rusijos imperijos karių kapai	Registrinis
257	Salamiesčio dvaro sodybos fragmentai	Registrinis
2099	Sandėlis	Valstybės saugomas
4779	Skapiškio žydų senosios kapinės	Valstybės saugomas
4749	Skodinių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
4795	Sokonių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
4810	Starkonių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
23829	Stirniškių, Skverbų, Palėvenės piliakalnis su gyvenviete	Paminklas
9622	Stogastulpis	Registrinis
2123	Stogastulpis	Registrinis
9612	Stogastulpis su skulptūromis ir kryžiumi-viršūne	Valstybės saugomas
4715	Subačiaus žydų senosios kapinės	Valstybės saugomas
11000	Subačiaus žydų žudynių vieta ir kapas	Valstybės saugomas
12239	Svidenių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
1497	Svirnas	Registrinis
1485	Svirnas	Registrinis
4719	Šaltenių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
4803	Šetekšnos dvaro senosios kapinės	Valstybės saugomas
4722	Šiaudinių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
2129	Šimonių miestelio koplytstulpis	Registrinis
22035	Šmito malūnas su technologine įranga	Valstybės saugomas
4785	Tatkonių kaimo pirmosios senosios kapinės	Valstybės saugomas
21539	Teisininko, Ministro Pirmininko Antano Merkio sodybos vieta	Valstybės saugomas
1494	Terpeikių svirnas	Registrinis
1495	Terpeikių svirnas II	Registrinis
4811	Uldukių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
15979	Uoginių kaimo kapinių koplyčia	Valstybės saugomas
12238	Uoginių kaimo pirmosios senosios kapinės, vad. Amžinybės kalneliu	Valstybės saugomas
260	Vaduvų dvaro sodybos fragmentai	Registrinis
23827	Vaduvų piliakalnis su gyvenviete	Paminklas
4799	Vairiškių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
16919	Vandens malūno liekanos	Valstybės saugomas
4804	Vėderiškių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
1478	Vėjo malūnas	Valstybės saugomas
1477	Vėjo malūnas	Valstybės saugomas
4718	Vėveliškio kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
4745	Vėžionių kaimo senųjų kapinių dalis	Valstybės saugomas
4740	Virbališkių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
4805	Visbarų kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
37465	Zasinyčių kalnas, vad. Dijokalniu	Registrinis
4763	Žadeikių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
4737	Žegunių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
4807	Žeimių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
4780	Žiogų kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas

Unikalus Nr.	Pavadinimas	Statusas
4723	Žvirblionių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
28158	"Jėzus Nazaretis" skulptūra	Valstybės saugomas
28157	"Pieta" skulptūra	Valstybės saugomas
40806	Administracinių pastatų komplekso administracinis pastatas	Registrinis
40807	Administracinių pastatų komplekso daboklės pastatas	Registrinis
40808	Administracinių pastatų komplekso ūkinis pastatas	Registrinis
25938	Adomynės dvaro sodybos Adomynės Švč. Mergelės Marijos Vardo bažnyčia	Valstybės saugomas
9623	Adomynės dvaro sodybos koplytėlė	Valstybės saugomas
25940	Adomynės dvaro sodybos parko fragmentai	Valstybės saugomas
1496	Adomynės dvaro sodybos rūmai	Valstybės saugomas
25939	Adomynės dvaro sodybos varpinė	Valstybės saugomas
23020	Antašavos dvaro sodybos parko fragmentai	Valstybės saugomas
23018	Antašavos dvaro sodybos rūmai	Valstybės saugomas
23019	Antašavos dvaro sodybos svirnas	Valstybės saugomas
7964	Antkapinis paminklas - saugomas kaip Palėvenėlės Švč. Mergelės Marijos bažnyčios statinių komplekso (u.k. 1490) vertingoji savybė	Registrinis
4794	Bugailiškių kaimo senosios kapinės	Valstybės saugomas
12231	Didžiagraščių k. senosios kapinės	Valstybės saugomas
4783	Dzivoniškio k. senosios kapinės	Valstybės saugomas
4742	Jutkonių kaimo antrųjų senųjų kapinių komplekso senosios kapinės	Valstybės saugomas
4756	Klingų k. senosios kapinės	Valstybės saugomas
1479	Koplyčia ir vartai	Registrinis
7968	Koplytstulpis su Kristaus, nešančio kryžių, skulptūra	Kultūros paveldo objekto apsauga panaikinta
28159	Kryžius-viršūnė	Valstybės saugomas
31699	Lietuvos partizanų kapas	Registrinis
4725	Lietuvos valstybės veikėjo Vinco Karoblio kapas	Valstybės saugomas
22417	Noriūnų dvaro sodybos karvidė	Valstybės saugomas
22416	Noriūnų dvaro sodybos kiaulidė	Valstybės saugomas
22419	Noriūnų dvaro sodybos kumetynas	Valstybės saugomas
22418	Noriūnų dvaro sodybos namas su bokštu	Valstybės saugomas
22415	Noriūnų dvaro sodybos rūkykla	Valstybės saugomas
22413	Noriūnų dvaro sodybos rūmai	Valstybės saugomas
22414	Noriūnų dvaro sodybos svirnas	Valstybės saugomas
23623	Palėvenėlės Švč. Mergelės Marijos bažnyčios statinių komplekso Švč. Mergelės Marijos bažnyčia	Valstybės saugomas
23624	Palėvenėlės Švč. Mergelės Marijos bažnyčios statinių komplekso vartai-varpinė	Valstybės saugomas
28156	Stogastulpis	Valstybės saugomas